

DISCOVERING THE ARCHAEOLOGISTS OF EUROPE

ZKOUMÁNÍ EVROPSKÉ ARCHEOLOGICKÉ KOMUNITY

Národní zpráva

Jan FROLÍK, Martin TOMÁŠEK

s příspěvkem

Kennetha AITCHISONA

DISCOVERING THE ARCHAEOLOGISTS OF EUROPE
ZKOUMÁNÍ EVROPSKÉ ARCHEOLOGICKÉ KOMUNITY

Nadnárodní zpráva

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

Praha

2013

Publikace vznikla v rámci grantového projektu programu
LEONARDO Education and Culture, Nr. 260106

Education and Culture

Leonardo da Vinci

Transnational networks

**Discovering the archaeologists of Europe:
Zkoumání evropské archeologické komunity:**

**Czech Republic
Česká republika**

Jan FROLÍK, Martin TOMÁŠEK, Kenneth AITCHISON

Vydal: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.
Letenská 4, 118 01 Praha 1, Česká republika

Grafická úprava textu, sazba a zlom Martin Andryzek
Helvetica & Tempora, s. r. o.,
Pod Kaštany 246/8, 160 00 Praha 6

Tisk a data: Ynot Group, s.r.o., V olšínách 75, 100 00 Praha 10

© Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., 2013

Redakce neperiodických tisků: Petr Meduna

Obálka: © C. Mc Dermott

Vydání první, 2013

ISBN 978-80-87365-53-3

Objednávky:

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.
Letenská 4, 118 01 Praha 1, Česká republika
fax: +420 257 532 288
knihovna@arup.cas.cz

Orders - Bestellungen:

Oxbow Books, Park End Place, Oxford OX1 1HN, United Kingdom, oxbow@oxbowbooks.com
Beier&Beran – Archäologische Fachliteratur, Thomas-Müntzer-Str. 103, D-08134 Langenweissbach, Germany,
verlag@beier-beran.de
Kubon&Sagner, Buchexport-Import, P. O. Box 341018, D-80328 Munich, Germany, order@kubon-sagner.de
Rudolf Habelt GmbH, Am Buchenhang 1, D-53115 Bonn, Germany, info@habelt.de

DISCOVERING
THE ARCHAEOLOGISTS
of EUROPE

ZKOUMÁNÍ
EVROPSKÉ ARCHEOLOGICKÉ
KOMUNITY

Národní zpráva

Jan FROLÍK, Martin TOMÁŠEK

1. Úvod.

Tato národní zpráva vznikla jako součást společného projektu „Discovering the archaeologists of Europe“, jehož se účastní celkem 12 států Evropské unie (Belgie, Česká republika, Irsko, Kypr, Maďarsko, Německo, Nizozemsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Velká Británie). Cílem projektu bylo získat data porovnatelná mezi jednotlivými zeměmi a tím také základní přehled o složení a stavu archeologické komunity ve velké části Evropy. Inspirací byl podobný projekt, realizovaný v letech 2002/2003 ve Velké Británii (Aitchison, K. – Edwards, R., *Archaeology Labour Market Intelligence: Profiling the Profession 2002/03*, Reading 2003), který navázal na starší projekt z let 1997/1998. Projekt „Discovering the archaeologists of Europe“ probíhal od října 2006 do září 2008.

2.1. ARCHEOLOG

Jako archeolog může v České republice pracovat osoba s vysokoškolským vzděláním v oblasti společenských věd se zaměřením na archeologii (obvykle archeologie pravěku, archeologie středověku, klasická archeologie, egyptologie) minimálně s dokončeným magisterským studijním programem (titul Mgr.).

V případě provádění terénních výzkumů musí další podmínky splňovat organizace, v které archeolog pracuje. Povolení k provádění terénních výzkumů vydává Ministerstvo kultury České republiky. Základní podmínkou pro udělení povolení je souhlas Akademie věd České republiky, se kterou musí být následně uzavřena dohoda o rozsahu a podmínkách provádění archeologických výzkumů (§21, odstavec 2 zákona 20/87 Sbírky zákonů). V praxi tuto činnost zajišťují Archeologické ústavy v Praze a v Brně.

Ze zákona vyplývají ještě další podmínky, uložené archeologům i organizacím, v nichž pracují, které musí splňovat. Jsou jimi vybavení příslušným laboratorním zařízením na ošetření archeologických nálezů, prostorami nezbytně nutnými pro vědecké poznání a dokumentaci archeologických nálezů a alespoň dočasné uložení movitých archeologických nálezů. Pro archeology, kteří jsou odbornými garanty archeologické činnosti organizace, nejméně dva roky odborné praxe (§21, odstavec 3 zákona „O státní památkové péči“ č. 20/87 Sbírky zákonů v platném znění). Dále musí o každém archeologickém výzkumu podat hlášení o jeho zahájení a zprávu o jeho výsledcích. Obojí směřuje do centrálního archeologického archivu, který spravují Archeologické ústavy AV ČR v Praze a v Brně.

Některé druhy archeologického výzkumu (např. povrchovou prospekci) mohou provádět i osoby bez formální-

ho archeologického vzdělání jako svou zájmovou činnost. Podmínkou pro to je spolupráce s některou organizací s oprávněním k provádění archeologických výzkumů, která poskytuje takové osobě odborné vedení a garanci.

Prohřešky proti uvedeným podmínkám mohou být stíhány sankcemi podle památkového zákona a podle trestního řádu České republiky.

2.2. ARCHEOLOGIE A ARCHEOLOGOVÉ V ČESKÉ REPUBLICE

Archeologie je v České republice etablovanou vědeckou disciplínou. Její počátky lze hledat v muzejním prostředí (Archeologický sbor Společnosti Národního musea, který vznikl v r. 1841). Vysokoškolská výuka v tomto oboru probíhá na území České republiky od roku 1850 (Karlova univerzita v Praze). Po roce 1989 prochází zásadními změnami (stejně jako celá společnost), které se pokusíme krátce charakterizovat:

Nezbytné je předeslat několik úvodních poznámek.

Základním rámcem pro archeologii a zejména pro terénní archeologický výzkum vytváří zákon o ochraně památek. První zákon v tehdejší Československé republice byl přijat v roce 1958. Do té doby se ochrana archeologických památek opírala pouze o Vládní nařízení o archeologické památkové péči z roku 1941.

Nový zákon, měnící některé základní principy ochrany památek, obsahující také ustanovení týkající se památkové ochrany archeologických nemovitých a movitých nálezů byl přijat v roce 1987. Již tehdy obsahoval ustanovení o hrazení nákladů archeologického výzkumu právními osobami. Toto ustanovení bylo v roce 1992 rozšířeno na povinnost hrazení nákladů investorem, pokud se jedná o stavbu za účelem podnikání. V současné době se připravuje zcela nový zákon na ochranu památek, který má reagovat na zcela změněné společenské a právní prostředí České republiky. Součástí legislativy ČR by se měl stát v roce 2010.

Důsledkem právní úpravy z roku 1987 a 1992 je, že naprostá většina financí v archeologii pochází z výzkumů hrazených investory, tedy z tzv. záchranných archeologických výzkumů.

Stále větší vliv na archeologii má fakt, že je Česká republika je rozdělena do 14 regionů (krajů), vymezených v rámci historických českých zemí (Čechy, Morava, Slezsko). Decentralizace a přesun pravomocí na kraje znamená, že většina institucí, zaměstnávajících archeology je zřizována právě kraji, stejně tak se archeologické nálezy stávají převážně majetkem krajů (od roku 2005). Také rozhodování o ochraně památek a praktický výkon archeologické památkové péče se přesouvá ve stále větší míře do krajů. Připravovaná legislativa tento trend pravděpodobně ještě posílí.

Archeologové pracují v organizacích, které lze rozdělit do pěti skupin:

Základními institucemi odpovědnými podle zákona za archeologické památky a vrcholnými vědeckými pracovišti jsou Archeologické ústavy Akademie věd České republiky (v Praze – působí na území Čech, v Brně – působí na území Moravy a Slezska). Obě instituce zaměstnávají asi šestinou všech profesionálních archeologů. Oba archeologické ústavy jsou součástí Akademie věd České republiky, která je organizační složkou státu. Akademii věd ČR (v praxi však oběma archeologickým ústavům) dává zákon o ochraně památek v oblasti archeologie výsadní postavení. V archivech obou ústavů se ukládá dle platného zákona povinně dokumentace z archeologických výzkumů všech institucí, provádějících archeologické výzkumy. Akademie věd také podává Ministerstvu kultury České republiky návrhy na zapsání archeologických památek do Ústředního seznamu kulturních památek.

Památky chráněné státem na základě výše uvedeného zákona a evidované v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky jsou v odborné péči Národního památkového ústavu, který organizačně podléhá Ministerstvu kultury České republiky. Ministerstvo kultury je však tou institucí, která zápisem do Ústředního seznamu kulturních památek fakticky prohlásí památku (např. archeologickou lokalitu nebo nález) za státem chráněnou památku. Památkový ústav má svá regionální pracoviště, přibližně odpovídající regionálnímu členění státu (v roce 2007 celkem 12 + ústřední pracoviště). V roce 2008 byla zahájena reorganizace, která má přizpůsobit členění Národního památkového ústavu krajskému rozdělení. Archeologická oddělení památkového ústavu mají na starost zejména administrativní péči (evidence, dokumentace soudobého stavu, stanovení podmínek v případě stavebních úprav) o evidované památky a chráněné areály (např. historická města). Bezprostředně se starají o část nemovitých památek vlastněných státem (např. hrady a zámky). Pokud provádějí archeologické výzkumy, převážně se jedná o akce, související s přímo spravovanými památkami. Nejrozsáhlejší záchranné výzkumy provádějí tradičně pracoviště v Praze a v Olomouci.

Další archeologové pracují v regionálních či městských muzeích. Jejich základní síť historicky vznikala ve 2. polovině 19. století a přizpůsobila se organizaci státní správy ze 60. let 20. století. Do této skupiny můžeme zahrnout i hlavní zemská muzea (Národní muzeum v Praze, Moravské zemské muzeum v Brně, Slezské muzeum v Opavě, Technická muzea), která jsou státními institucemi. Následují muzejní instituce zřizované kraji nebo obcemi. Jedná se přibližně o 100 pracovišť. Obvykle zde pracuje skupina 1-3 archeologů. Postavení muzejních pracovišť se odvíjí od vztahu s regionální či místní samosprávou. Archeologové těchto institucí provádějí převážně výzkumy hrazené investory. Závažnou částí jejich práce je péče o archeologické nálezy z vlastních výzkumů nebo převzaté od jiných institucí. Připravova-

ný památkový zákon předpokládá větší důraz zejména na tuto část jejich činnosti.

Rostoucí počet archeologů pracuje na univerzitách, jejichž počet v posledních 10 letech výrazně vzrostl (před rokem 1990 - 2 univerzity, vychovávající archeology – Brno, Praha; v r. 2006 – 6 univerzit – Brno, České Budějovice, Hradec Králové, Opava, Plzeň, Praha a další dvě /Olomouc, Pardubice/ získaly akreditaci k výuce archeologie ve druhé polovině roku 2007). Archeologické vzdělání, které opravňuje k získání licence, lze získat studiem pravěké archeologie, středověké archeologie, klasické archeologie a egyptologie. Počet studentů archeologie velice vzrostl (z několika málo desítek v roce 1989 na mnoho set), ale v oboru jich po skončení studia pracuje jen menšina (odhadem čtvrtina – exaktní data však nejsou k dispozici).

Novým jevem po roce 1990 jsou soukromé (komerční) archeologické společnosti, provádějící archeologické výzkumy zejména na rozsáhlých komerčních stavbách a

soustředěné v místech s intenzivní stavební činností (Praha, Brno, Plzeň). Prvá vznikla v roce 1991 a oprávnění k provádění archeologických výzkumů získala v roce 1993 (Archaia Praha). V současnosti pracuje v České republice asi 10 organizací tohoto druhu (s povolením Ministerstva kultury a dohodou s Akademií věd České republiky). Převažující právní formou je tzv. veřejně prospěšná společnost (obecně prospěšná společnost, občanské sdružení apod.). Ta provádí záchranné archeologické výzkumy na neziskovém základě (tj. pouze za úhradu vzniklých nákladů). K nim můžeme přiřadit i společnosti, které zajišťují školené kopáče/archeologické dělníky, techniky/dokumentátory a technické vybavení pro archeologický výzkum, ale nemají povolení k jejich samostatnému provádění (první vznikla v roce 1993). Na terénních archeologických výzkumech pracují pouze v rámci spolupráce s některou institucí, která má oprávnění k provádění záchranných archeologických výzkumů.

3

3. Obeslané instituce

Na základě vypracované databáze institucí, pro níž byly podkladem dostupné adresáře archeologů a přehled o dohodách mezi Akademií věd a oprávněnými organizacemi, bylo obesláno 136 institucí nebo jejich částí. Některé velké instituce jsou organizačně rozčleněny na menší složky (územní pracoviště, oddělení). Ve snaze získat co nejúplnější údaje byly v tomto případě obeslány všechny dílčí složky (Národní památkový ústav, Národní muzeum, Západočeské muzeum). Odpovědělo 88 institucí. Zpracovány mohly být údaje od 86 institucí. Ve dvou případech k datu sběru informací v nich (na rozdíl od minulosti) archeolog nepracoval a nefungovalo zde ani archeologické pracoviště nebo pracoviště spravující archeologické sbírky. Datum, k němuž byly vztaženy shromažďované údaje, bylo stanoveno na 10. leden 2007. Zvolené datum zaručovalo, že v údajích budou zahrnuti pracovníci, pracující na některou ze smluv na dobu určitou (dohoda o pracovní činnosti, dohoda o provedení práce), obvykle uzavíranou na počátku kalendářního roku, ale nikoliv krátkodobí (sezónní) pracovníci (např. pracující na terénních výzkumech, probíhajících zejména v letní sezóně).

Seznam obeslaných institucí je uveden v **příloze 1** této zprávy

- příloha 1 (seznam institucí)

Dotazník sestával ze dvou částí. V první byly zjišťovány základní údaje o oslovené instituci. Ve druhé se pozornost soustředila na jednotlivé kategorie (pracovní zařazení) osob, pracujících v oslovené instituci v oboru archeologie.

- příloha 2 (dotazník)

Zpracování údajů zahrnuje každou instituci jako jednu položku se dvěma výjimkami. Národní památkový ústav

původně tvořilo ústřední pracoviště a regionální pracoviště (dnes územní odborná pracoviště) jako samostatné složky. Po poslední reorganizaci vznikla centralizovaná instituce s jednotlivými pracovišti jako pobočkami. V praktické činnosti si územní pracoviště uchovávají značnou míru samostatnosti a sjednocení dosud nepřekonalé značné rozdíly mezi nimi (zejména v podílu archeologie na jejich pracovní náplni). Obdobně byly jako dvě položky započítány dvě pracoviště Národního muzea (další pracoviště neodpověděla). Naopak významné krajské Západočeské muzeum dodalo odpověď v rámci jednoho dotazníku a nadále s ním bylo pracováno jako s jednou položkou.

Dnešní archeologická pracoviště mají v zásadě tři základní zřizovatele: stát – kraj – obec. Tento aspekt byl jednou ze základních dělících položek mezi jednotlivými institucemi. Stát je zřizovatelem velmi různorodých institucí. Aby se zachovala možnost srovnání s dalšími národními zprávami, byly jako samostatné položky vyčleněny univerzity a archeologické ústavy Akademie věd ČR, jejichž zřizovatelem je také stát. Určitá dvojakost přetrvává v položkách „muzea“ a „památková péče“. V obou hrají důležitou úlohu stát i kraje, což je potřeba mít na mysli při společném posuzování těchto položek.

Stát je (kromě Akademie věd ČR a univerzit) zřizovatelem největšího odborného pracoviště, zabývajícího se památkovou péčí (Národní památkový ústav) a největších muzeí. Kraje zřizují většinu muzeí, ale také některá pracoviště, zabývající se přednostně prováděním záchranných archeologických výzkumů (např. Ústavy archeologické památkové péče). Všechny kraje mají také pracoviště výkonné památkové péče v rámci své administrativy. Archeologové zde (zatím ?) pracují jenom výjimečně

(např. v Praze). Obce (města) jsou v naší zprávě zřizovatelem pouze muzeí. Také součástí většiny městských úřadů jsou pracoviště výkonné památkové péče. Osoby, které vystudovaly archeologii v nich (zatím ?) nepracují. Je nutné upozornit na zvláštní postavení hlavního města Prahy, která je zároveň městem i krajem. Všechny jím zřizované instituce mají postavení institucí zřizovaných krajem.

86 pozitivních odpovědí (vyplněných dotazníků) zahrnuje všechny základní druhy institucí, v nichž pracují archeologové. Nejpočetněji jsou zastoupena muzea (celkem 57 zřizovaná státem, kraji i obcemi. Obec jako zřizovatel figuruje v šesti případech, což považujeme za spodní hranici statistické použitelnosti dat z této skupiny. Mezi muzei, zřizovanými státem, jsou zastoupeny téměř všechny podstatné instituce. V rámci památkové péče je zastoupení zúčastněných institucí téměř úplné. Soukromé (komerční) instituce jsou také zastoupeny ve statisticky použitelném počtu. Menší je podíl pracovišť působících na Moravě.

Nejproblematictější skupinu představují univerzity. V úplnosti odpověděla pouze dvě ze čtyř nově zřízených univerzitních pracovišť. Další dva dotazníky představují univerzitní pracoviště, na nichž archeologie není hlavním předmětem zájmu a jsou zastoupena vždy jen jedinou osobou. Skutečnost, že chybí největší katedry, na nichž se vyučuje archeologie (Brno, Opava, tři katedry v Praze), znamená, že data, s nimiž se pracuje v této skupině, nepovažujeme za statisticky průkazná.

Při vyhodnocování dat byly jednotlivé organizace řazeny dvojím způsobem.

Především to bylo podle převažující činnosti, vyplývající z jejich postavení v rámci archeologie (památková péče – muzejní činnost – univerzity – akademie – soukromé/komerční organizace). Další členění rozdělilo jednotlivé organizace podle zřizovatele (tj. stát, kraj, obec, soukromý). V rámci státních institucí byla zvlášť vyčleněna Akademie věd ČR a univerzity.

4

4.1. POČET ARCHEOLOGŮ A POČET OSOB PRACUJÍCÍCH V ARCHEOLOGII

Základním cílem projektu bylo zjistit, kolik osob v rámci archeologie pracuje. Jednotliví pracovníci byli rozděleni do tří kategorií. Především je to „archeolog“ (v souladu s definicí v úvodu), pak „technické síly“ (zejména terénní technici a terénní specialisté, dokumentátoři, konzervátoři, správci depozitářů apod. – podrobný přehled podává příloha) a „ostatní odborníci“ (osoby s vysokoškolským vzděláním v jiném oboru než archeologie, pracující na archeologických pracovištích a zpracovávající výsledky archeologických výzkumů).

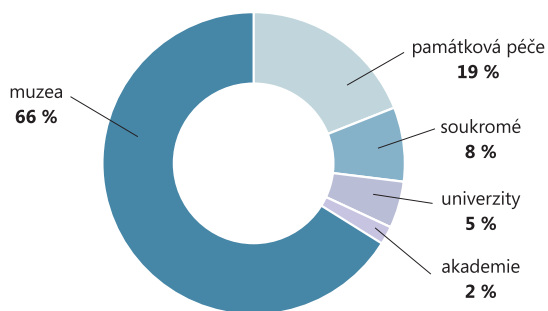
- příloha 3 (seznam názvů pracovních zařazení)

POZNÁMKA: následující tabulky pracují s daty ze dvou zdrojů. Tabulky sestavené na základě údajů z dotazníků jsou napsány normálním písmem. Tabulky sestavené na základě dat z jiných zdrojů jsou napsány *kurzívou*. Tabulky kombinující oba zdroje jsou napsány **tučným písmem**.

4.1.1. POČET OSOB PRACUJÍCÍCH V ARCHEOLOGII

(rozdělení podle převažující činnosti)

S cílem získat co nejúplnější data byly z dalších zdrojů (adresáře, telefonní seznamy, internet) získány údaje o dalších archeologických a pracovištích, která neodpověděla na zasláný dotazník. Tento údaj byl doplněn do tabulky. S ohledem na nejasné zařazení některých osob, lze pracovat pouze s kategorií „archeolog“. Úplný počet „osob pracujících v archeologii“ nelze tímto způsobem zjistit.

Kategorie	Počet organizací	Převažující činnost	Archeologové	Technické síly	Ostatní odborníci	Počet celkem
Památková péče	16	Archeologická památková péče	74	64	3	141
Univerzity	4	Vzdělávání	26	7	0	33
Akademie	2	Vědecké úkoly a související terénní výzkum	68	79	12	159
Muzea	57	Musejní činnost, sbírky	123	92	5	220
Komerční organizace	7	Terénní výzkum	22	84	7	113
CELKEM	86		313	326	27	666

4.1.2. POČET ARCHEOLOGŮ V ORGANIZACÍCH, KTERÉ NEODPOVĚĎĚLY NA DOTAZNÍK

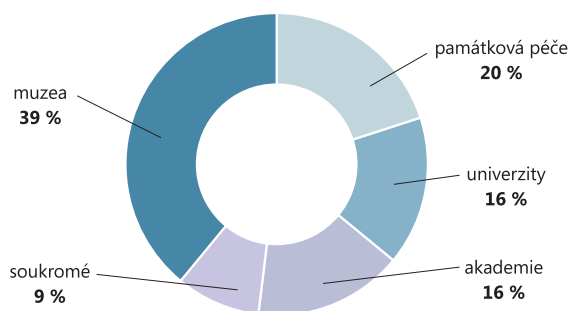
Jak již bylo uvedeno, na zasláný dotazník odpověděla pouze část organizací, oprávněných k provádění archeologických výzkumů. Vzhledem k tomu, že existují další informační zdroje, jako jsou různé adresáře archeologů vedené např. Českou archeologickou společností, archeologickými ústavy Akademie věd ČR, biografické publikace apod., můžeme se pokusit „dopočítat“ některé základní údaje. Je při tom třeba mít na zřeteli, že tento přehled obsahuje zřejmě větší procento nepřesností, než je tomu u údajů získaných na základě dotazníků. Údaje shromážděné o organizacích, které na náš dotazník neodpověděly jsou tedy uvedeny v samostatných tabulkách nebo jednoznačně odděleny od statisticky průkaznějších dat vyplněných dotazníků.

Kategorie	Počet organizací	Převažující činnost	Archeologové
Památková péče	1	Archeologická památková péče	12
Univerzity	7	Vzdělávání	43
Akademie	-	Terénní výzkum	-
Muzea	28	Musejní činnost, sbírky	40
Komerční organizace	4	Terénní výzkum	17
CELKEM	40		112

Poznámka 1: U 10, převážně muzejních, institucí nebylo možno zjistit aktuální personální údaje ani z výše uvedených zdrojů.

4.1.3. CELKOVÝ ZJIŠTĚNÝ POČET ARCHEOLOGŮ (TABULKY 4.1.1. + 4.1.2.)

Kategorie	Počet organizací	Převažující činnost	Archeologové
Památková péče	17	Archeologická památková péče	86
Univerzity	11	Vzdělávání	69
Akademie	2	Vědecké úkoly a související terénní výzkum	68
Muzea	85	Musejní činnost, sbírky	163
Komerční organizace	11	Terénní výzkum	39
CELKEM	126		425

Ze statistického hlediska nelze vyloučit, že někteří archeologové mohou být započítáni dvakrát (např. ti, kteří přednášejí na univerzitě a ještě pracují v některé další organizaci). Charakter dotazníku nedovolil tento údaj zjistit (umožnil by to dotazník, směřovaný k jednotlivým osobám/archeologům). Celkově se však může jednat o několik málo osob.

4.1.4. POČET ARCHEOLOGŮ V JEDNOTLIVÝCH ORGANIZACÍCH

(podle převažující činnosti a podle toho, jakou převažující činnost archeologové sami deklarují)

Kategorie	Počet organizací	Převažující činnost				Počet celkem
		Terénní výzkum	Památková péče	Musejní činnost	Vzdělávání	
Památková péče	16	47	26	0	1	74
Univerzity	4	11	0	1	14	26
Akademie	2	57	2	2	7	68
Muzea	57	44	13	66	0	123
Komerční organizace	7	19	2	1	0	22
CELKEM	86	178	43	70	22	313
V %		56,87	13,74	22,36	7,03	

4.1.5. POČET ARCHEOLOGŮ V JEDNOTLIVÝCH ORGANIZACÍCH PODLE ZŘIZOVATELE

Zřizovatel	Počet organizací	Převažující činnost				Počet celkem
		Terénní výzkum	Památková péče	Musejní činnost	Vzdělávání	
Stát	20	33	24	14	0	71
Kraj	47	48	10	58	1	117
Město	6	2	0	7	0	9
Univerzita	4	11	0	1	14	26
Akademie	2	57	2	2	7	68
Soukromý	7	19	2	1	0	22
CELKEM	86	170	38	83	22	313
V %		54,31	12,14	26,52	7,03	

Sledován byl také údaj o převažující činnosti instituce, v níž archeolog pracuje, daný základním typem organizace (např. univerzita – zejména výuka a vydělávání; muzeum – převážně muzejní činnost a správa sbírek) ve srovnání s údajem, jakou převažující činnost deklarují sami archeologové.

Deklarovaná činnost nesouhlasí zcela s oficiální náplní práce, dané typem instituce. Převážná část archeologů uvádí jako hlavní činnost „terénní výzkum“. Musíme však předpokládat, že zejména práce v muzeu zahrnuje více dalších aspektů (tj. správa sbírek, výstavní činnost i archeologická památková péče v rozsahu oblasti,

kteřou se muzeum zabývá). Nejvolněji je zřejmě chápán pojem „archeologická památková péče“, který zahrnuje především terénní výzkum a jen u některých organizací pouze vlastní památkovou péči, chápanou jako ochranu archeologických nalezišť a s tím spojenou úřední činnost (vyjádření ke stavebním záměrům na archeologických nalezištích, sledování jejich stavu, zápis nových nalezišť do ústředního seznamu kulturních památek apod.) a také preventivní ochranu archeologických nalezišť a mimořádných nálezů ve smyslu čl. 4 Úmluvy o ochraně archeologického dědictví (tzv. Maltské konvence – ETS č. 143).

4. 2. VELIKOST ARCHEOLOGICKÝCH PRACOVÍŠŤ

4. 2. 1. VELIKOST ARCHEOLOGICKÝCH PRACOVÍŠŤ PODLE POČTU ARCHEOLOGŮ

(rozděleno podle zřizovatelů)

Zřizovatel	Počet archeologů						Počet organizací
	1	Max. 3	Max. 5	Max. 10	Max. 20	Více než 20	
Stát	4	8	2	6	0	0	20
Kraj	21	15	3	1	3	0	43
Obec	4	2	0	0	0	0	6
Univerzita	2	0	0	1	1	0	4
Akademie	0	0	0	0	0	2	2
Soukromý	1	2	3	0	0	0	6
CELKEM	32	27	8	8	4	2	81
V %	39,50	33,33	9,88	9,88	4,94	2,47	

K uvedené tabulce je nutné doplnit, že 5 organizací (1 státní, 3 krajské, 1 soukromá) nezaměstnávalo v době průzkumu archeologa, proto počet posuzovaných institucí klesl na 81. Čísla v tabulce můžeme doplnit konkrétními údaji: největší organizace zřizovaná státem (kromě univerzit a Akademie věd ČR) zaměstnává 10 archeologů, zřizovaná krajem 14 archeologů, zřizovaná městem 3 archeology a soukromá organizace 5 archeologů. Největší univerzitní

pracoviště tvoří 18 archeologů, největší akademické pracoviště zaměstnává 44 archeologů.

V případě, že bychom odhlédli od rozdělení na územní jednotky či samostatná pracoviště v rámci většího celku, byla by dvěma největšími pracovišti Akademie věd (68 archeologů) a Národní památkový ústav (47 archeologů).

4.2.2. VELIKOST OBESLANÝCH ARCHEOLOGICKÝCH PRACOVÍŠŤ, KTERÁ NEDODALA STATISTICKÉ ÚDAJE, PODLE POČTU ARCHEOLOGŮ

(rozděleno podle zřizovatelů)

Zřizovatel	Počet archeologů					Počet organizací
	1	Max. 3	Max. 5	Max. 10	Max. 20	
Stát	1	-	-	-	-	1
Kraj/obec	15	11	1	0	1	28
Univerzita	1	2	1	2	1	7
Akademie	-	-	-	-	-	-
Soukromý	1	1	1	1	0	4
CELKEM	18	14	3	3	2	40
V %	45	35	7,5	7,5	5	

Jedinou instituci, zřizovanou v této tabulce státem je Správa Pražského hradu (konkrétně Oddělení uměleckých sbírek). Jejím úkolem je péče o sbírky Pražského hradu, včetně archeologických nálezů z výzkumů v areálu této

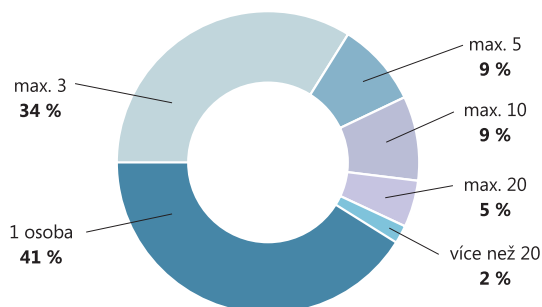
národní kulturní památky České republiky č. 1. V tabulce jsou sloučeny údaje pro zřizovatele kraj a obec. Na základě dostupných údajů jej nelze zjistit, převažují však nejspíše krajská zařízení.

4. 2. 3. VELIKOST ARCHEOLOGICKÝCH PRACOVÍŠŤ PODLE POČTU ARCHEOLOGŮ – ÚDAJE ZA VŠECHNA PRACOVÍŠŤE (TABULKY 4.2.1. A 4.2.2.)

(rozděleno podle zřizovatelů)

Zřizovatel	Počet archeologů						Počet organizací
	1	Max. 3	Max. 5	Max. 10	Max. 20	Více než 20	
Stát	5	8	2	6	0	0	21
Kraj	36	26	4	1	4	0	71
Obec	4	2	0	0	0	0	6
Univerzita	3	2	1	3	2	0	11
Akademie	0	0	0	0	0	2	2
Soukromý	2	3	4	1	0	0	10
CELKEM	50	41	11	11	6	2	121
V %	41,32	33,89	9,09	9,09	4,96	1,95	

Údaje z tabulky 4.2.2. - zřizovatel „kraj/obec“ byly připočteny v tabulce 4.2.3. ke zřizovateli „kraj“.

4.2.4. VELIKOST ARCHEOLOGICKÝCH PRACOVÍŠŤ PODLE POČTU ARCHEOLOGŮ

(rozděleno podle převažující činnosti)

Činnost	Počet archeologů na pracovišti						Počet organizací
	1	Max. 3	Max. 5	Max. 10	Max. 20	Více než 20	
Památková péče	3	4	2	4	2	0	15
Univerzita	2	0	0	1	1	0	4
Akademie	0	0	0	0	0	2	2
Muzea	26	21	3	3	1	0	54
Soukromý	1	2	3	0	0	0	6
CELKEM	32	27	8	8	4	2	81
V %	39,50	33,33	9,88	9,88	4,94	2,47	

4.2.5. VELIKOST ARCHEOLOGICKÝCH PRACOVÍŠŤ

(v absolutním počtu archeologů)

Zřizovatel	Počet archeologů na pracovišti						Počet organizací
	1	Max. 3	Max. 5	Max. 10	Max. 20	Více než 20	
Stát	6	13	8	44	0	0	20
Kraj	19	39	15	7	37	0	43
Město	4	5	0	0	0	0	6
Univerzita	2	0	0	6	18	0	4
Akademie	0	0	0	0	0	68	2
Soukromý	1	6	15	0	0	0	6
Počet archeologů	32	63	38	57	55	68	313/81
Vyjádřeno v %	10,22	20,13	12,14	18,21	17,57	21,73	

4.2.6. VELIKOST ARCHEOLOGICKÝCH PRACOVÍŠŤ PODLE PŘEVAŽUJÍCÍ ČINNOST

(v absolutním počtu archeologů)

Činnost	Počet archeologů na pracovišti						Počet organizací
	1	Max. 3	Max. 5	Max. 10	Max. 20	Více než 20	
Památková péče	3	10	8	28	25	0	15
Univerzita	2	0	0	6	18	0	4
Akademie	0	0	0	0	0	68	2
Muzea	26	47	15	23	12	0	54
Soukromý	1	6	15	0	0	0	6
Počet archeologů	32	63	38	57	55	68	313/81
V %	10,22	20,13	12,14	18,21	17,57	21,73	

Sledování pracovišť podle počtu zaměstnaných archeologů ukazuje na závažný problém celé archeologické komunity. Převážná část archeologických pracovišť je velice malá (do tří osob – 72,83%, s jediným archeologem - 39,5% pracovišť na základě dotazníků; do tří osob – 75,21%; s jediným archeologem - 41,32% ze všech zjištěných údajů). Tato pracoviště musíme při současném rozsahu stavebních aktivit považovat za velikostně poddimenzovaná a za pracoviště, na nichž lze jen obtížně naplňovat všech-

ny aspekty archeologické práce. Většinu těchto pracovišť představují muzea, u nichž jsou navíc činnosti spojené s archeologií nejrozmanitější.

Základním muzejním článkem před rokem 1989 byla okresní muzea, a to v souladu s tehdejší územní členěním republiky do 77 okresů (Praha se svými 15 obvody, které měly postavení okresů, je započítána jako jeden celek). Nenaplněným cílem archeologie bylo dosáhnout stavu, kdy v každém okresním muzeu bude působit

archeolog. Po zřízení nové krajské organizace a zrušení okresních úřadů byly původní pravomoci okresů přeneseny buď na kraje nebo na pověřené obce (města), jichž je vždy několik v rámci původního okresu. Novým cílem archeologie by mělo být dosažení takového počtu archeologů v rámci původního okresu, aby jejich počet odpovídal nejméně počtu pověřených obcí (tj. celkem minimálně 205 osob). Pokud by počet archeologů měl odpovídat počtu obcí s pověřeným obecním úřadem, v němž obvykle působí také stavební úřad, stoupl by počet archeologů na 364.

Přestože po roce 1989 vzrostl počet muzejních pracovišť s alespoň jedním archeologem, považujeme současný stav za neodpovídající požadavkům, kladeným na archeologickou památkovou péči a záchranu archeologických nalezišť ohrožených či ničených probíhajícím stavebním boomem. Počet archeologů, kteří chybějí při záchraně archeologického kulturního dědictví v tomto typu institucí, nemohou v současné době nahradit archeologové odjinud (soukromých/komerčních institucí; univerzit, Akademie věd ČR apod.).

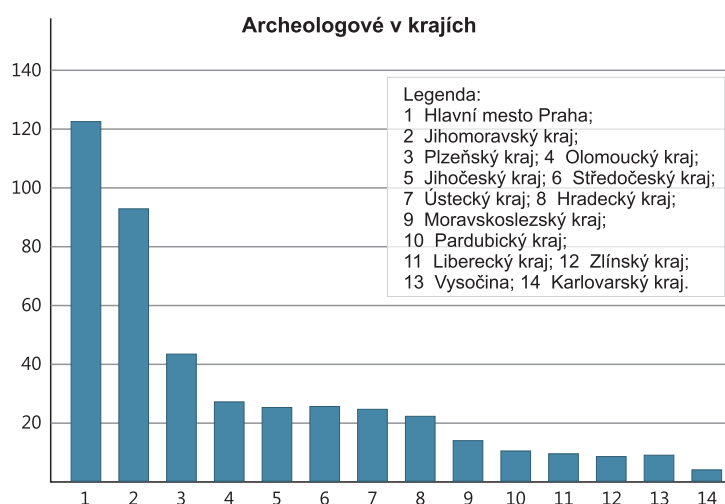
4.2.7. POČET ARCHEOLOGŮ V JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH

Rozdělení archeologů podle regionů ukazuje na několik zajímavých skutečností. Nepřekvapuje, že se velká část archeologů (50,58%) soustřeďuje ve dvou hlavních centrech – v Praze a v Brně. Je to dáno přítomností největších univerzit, obou ústavů Akademie věd ČR, zemských muzeí i pracovišť Národního památkového ústavu. Částečně stejný důvod má i značný počet archeologů pracujících v Plzeňském kraji, konkrétně přímo v Plzni (univerzita, muzeum s dlouhou tradicí).

Ostatní kraje můžeme rozdělit do dvou skupin. V pěti krajích pracuje skupina archeologů v počtu 22 až 26 (tj. 5,18 až 6,12% z celkového počtu). Odpovídá to jakémusi "průměru", odrážejícímu stav, jehož bylo dosaženo po všech změnách v archeologii a ochraně památek po roce 1989. V každém z těchto krajů existuje minimálně jedno větší pracoviště s dlouhou archeologickou tradicí (muzeum, pracoviště památkové péče). Z tohoto hlediska je překvapivý relativně nízký počet archeologů, pracujících ve Středočeském kraji. Jedná se o plochou největší kraj, jehož součástí byl největší počet původních okresů (12) s velkým počtem muzeí. Proto by měl být očekávaný počet archeologů mnohem větší. Toto konstatování neoslazuje ani skutečnost, že některé archeologické instituce působící převážně ve Středočeském kraji mají své sídlo v Praze, která je přirozeným centrem regionu, ale nikoliv jeho administrativní součástí.

V šesti krajích musíme počet archeologů považovat za zcela nedostatečný (počet 3-15). Počet deseti archeologů přesahuje pouze Moravskoslezský kraj. Zjištěných 15 osob zahrnuje univerzitní pracoviště, několik pracovišť památkové péče a několik muzeí, mezi nimi jedno zřizované státem s centrálním (zemským) postavením. Nalezneme zde také kraj (Pardubický) s větším počtem muzeí s dlouhou tradicí a významnými archeologickými sbírkami. Zajištění archeologické památkové péče v těchto

Kraj	Počet archeologů			%
	Podle dotazníku	Z jiných zdrojů	Celkem	
Hlavní město Praha	104	18	122	28,7
Hradecký	10	12	22	5,18
Jihočeský	20	4	24	5,65
Jihomoravský	59	34	93	21,88
Karlovarský	3	0	3	0,7
Liberecký	8	0	8	1,88
Moravskoslezský	10	5	15	3,53
Olomoucký	21	5	26	6,12
Pardubický	9	0	9	2,12
Plzeňský	42	0	42	9,88
Středočeský	13	11	24	5,65
Ústecký	8	15	23	5,41
Vysočina	2	5	7	1,65
Zlínský	4	3	7	1,65
Celkem	313	112	425	100

šesti krajích musíme považovat (přes značnou aktivitu tamějších archeologů) za nedostatečnou a neodpovídající současným požadavkům, a to tím spíše, že malé množství archeologů má v některých regionech dlouhou tradici.

4.3. VĚK A Pohlaví osob pracujících v ARCHEOLOGII

4.3.1. ARCHEOLOGICKÁ PRACOVISŤE PODLE ZŘIZOVATELE – ZASTOUPENÍ MUŽŮ A ŽEN

(kategorie archeolog)

Zřizovatel	Muži		Ženy		Celkem
	počet	%	Počet	%	
Stát	46	64,79	25	32,21	71
Kraj	79	67,52	38	32,48	117
Město	3	33,34	6	66,66	9
Univerzita	21	80,77	5	19,23	26
Akademie	49	72,06	19	27,94	68
Soukromý	14	63,64	8	36,36	22
	212	67,73	101	32,27	313

4.3.3. ARCHEOLOGICKÁ PRACOVISŤE PODLE ZŘIZOVATELE – ZASTOUPENÍ MUŽŮ A ŽEN

(kategorie archeolog) - tabulky 4.3.1. + 4.3.2.

Zřizovatel	Muži		Ženy		Celkem
	počet	%	Počet	%	
Stát	46	15,81	26	19,4	72
Kraj	116	39,86	52	38,81	168
Město	3	1,03	6	4,48	9
Univerzita	51	17,53	18	13,43	69
Akademie	49	16,84	19	14,18	68
Soukromý	26	8,93	13	9,7	39
	291	68,47	134	31,53	425

Údaje z tabulky 4.3.2. - zřizovatel „kraj/obec“ byly připočteny v tabulce 4.3.3. ke zřizovateli „kraj“.

4.3.2. ARCHEOLOGICKÁ PRACOVISŤE, KTERÁ NEVYPLNILA DOTAZNÍK – ZASTOUPENÍ MUŽŮ A ŽEN

(podle zřizovatele, kategorie archeolog)

Zřizovatel	Muži		Ženy		Celkem
	Počet	%	Počet	%	
Stát	0	0,00	1	0,89	1
Kraj/ město	37	33,04	14	12,50	51
Univerzita	30	26,79	13	11,61	33
Akademie	-	-	-	-	-
Soukromý	12	10,71	5	4,46	17
	79	70,54	33	29,46	112

4.3.4. ARCHEOLOGICKÁ PRACOVISŤE PODLE ZŘIZOVATELE – ZASTOUPENÍ MUŽŮ A ŽEN

(kategorie pracovníci v archeologii)

Zřizovatel	Muži		Ženy		Celkem
	počet	%	Počet	V %	
Stát	68	51,13	65	48,87	133
Kraj	118	55,40	95	44,60	213
Město	5	33,34	10	66,66	15
Univerzita	25	75,76	8	24,24	33
Akademie	78	49,06	81	50,94	159
Soukromý	73	66,36	37	33,64	110
	367	55,35	296	44,65	663

POZNÁMKA: V kategorii technických pracovníků u soukromého zřizovatele nebylo pohlaví u tří osob vyplněno.

4.3.5. ARCHEOLOGICKÁ PRACOVNÍŠTĚ PODLE ZŘIZOVATELE – ZASTOUPENÍ MUŽŮ A ŽEN V RÁMCI JEDNOTLIVÝCH VĚKOVÝCH KATEGORIÍ

(kategorie archeolog)

Zřizovatel	Věkové kategorie						Celkem
	Méně než 20	20-29	30-39	40-49	50-59	Více než 60	
Stát	0/0	9/7	15/5	4/2	12/10	6/1	46/25
Kraj	0/0	16/5	34/16	9/8	15/8	5/1	79/38
Město	0/0	1/4	0/0	0/0	2/0	0/2	3/6
Univerzita	0/0	7/3	5/1	2/0	6/1	1/0	21/5
Akademie	0/0	3/3	13/4	8/5	14/4	11/3	49/19
Soukromý	0/0	6/5	5/2	3/1	0/0	0/0	14/8
Celkem	0/0	42/27	72/28	26/16	49/23	23/7	212/101
Muži/ženy v %	0	19,81/26,73	33,96/27,73	12,27/15,84	23,11/22,77	10,85/6,93	67,73/32,27
Obojí v %	0	22,04	31,96	13,42	23,00	9,58	

Poznámka: dvojice čísel představuje vždy poměr mužů/žen v příslušné věkové kategorii.

4.3.6. ARCHEOLOGICKÁ PRACOVNÍŠTĚ PODLE ZŘIZOVATELE – ZASTOUPENÍ MUŽŮ A ŽEN V RÁMCI JEDNOTLIVÝCH VĚKOVÝCH KATEGORIÍ

(kategorie pracovník v archeologii)

Zřizovatel	Věkové kategorie						Celkem
	Méně než 20	20-29	30-39	40-49	50-59	Více než 60	
Stát	0/0	18/18	24/12	5/9	15/25	6/1	48/44
Kraj	0/0	29/20	53/31	13/21	18/20	5/3	118/95
Město	0/0	1/6	2/1	0/0	2/1	0/2	5/10
Univerzita	0/0	9/5	6/1	2/0	7/2	1/0	25/8
Akademie	0/0	10/16	22/16	14/21	19/19	13/9	78/81
Soukromý	1/1	35/20	22/9	11/5	4/2	0/0	73/37
Celkem	1/1	102/85	129/70	45/56	65/69	25/15	367/296
Muži/ženy v %	0,27/0,34	27,8/28,71	35,15/23,65	12,26/18,92	17,71/23,31	6,81/5,07	55,35/44,65
Obojí v %	0,3	28,21	30,02	15,23	20,21	6,03	

Poznámka: V kategorii technických pracovníků u soukromého zřizovatele nebyl věk u tří osob vyplněn.

Zastoupení mužů a žen mezi archeologii přináší poměr přibližně dvě ku jedné. Z hlediska probíhajícího vývoje se zdá takové zastoupení mužů vysoké. Lze předpokládat (s ohledem na zastoupení mužů a žen mezi studujícími archeologie), že další vývoj povede k vyrovnání poměru. Naznačuje to rozdílný poměr v kategorii „osob pracujících v archeologii“, který je mnohem vyrovnanější.

Nejvíce zastoupenou věkovou kategorií je desetiletí „30-39 let“, což je v souladu se zvýšeným počtem přijímaných studentů archeologie a rozšíření možností studia po roce 1989. Naopak nejméně zastoupená kategorie „40-49 let“ je pravděpodobně odrazem regulovaného počtu studentů a omezených možností studia zejména v 80. letech minulého století. Celkově tvoří pracovníci do 40 let přes polovinu „archeologů“ i přes polovinu „osob pracujících v archeologii“.

4.3.7. Celkový průměrný věk

	Muži	Ženy	Všichni
Archeologové	43,5	40,5	42,5
Osoby, pracující v archeologii	39	40,1	39,5

Průměrný věk byl vypočítán s použitím desetiletých věkových skupin, užitých v předchozích tabulkách. Pro výpočet byl použit medián z každé skupiny (např. pro skupinu 30-39 let byl pro výpočet použit věk 35 let).

5

5. Osoby se ZMĚNĚNOU PRACOVNÍ SCHOPNOSTÍ

Zřizovatel	Zjištěný počet archeologů	Počet archeologů podle otazníků	Počet osob pracujících v archeologii podle dotazníků	Počet archeologů se změněnou pracovní schopností	Počet dalších osob se změněnou pracovní schopností	Celkový počet osob se změněnou pracovní schopností
Stát	72	71	133	1	0	1
Kraj	178	117	213	1	1	2
Město	-	9	15	0	0	0
Univerzita	69	26	33	0	0	0
Akademie	68	68	159	0	0	0
Soukromý	39	22	110	0	8	8
Celkem	425	313	663	2	9	11

Důležitou otázkou, sledovanou v projektu, bylo zjištění osob se změněnou pracovní schopností, které pracují v archeologii. V České republice je změněná pracovní schopnost definována zákonem (č. 582/1991 Sbírky zákonů), z něhož vyplývá, jaké zdravotní problémy do ní spadají a do jaké míry musí být respektovány zaměstnavatelem a jaké pracovní podmínky má zaměstnavatel vytvořit pro takového zaměstnance (č. 435/2004 Sbírky zákonů).

V souladu s očekáváním je zastoupení osob se změněnou pracovní schopností v archeologii velmi nízké. Lze vyslovit závěr, že převažující archeologická činnost („terénní výzkum“) jen s obtížemi vytváří podmínky pro uplatnění osob se změněnou pracovní schopností. K číslům v tabulce můžeme doplnit, že mezi „dalšími osobami se změněnou pracovní schopností“ nacházíme 3 terénní techniky, 3 laboranty, 1 konzervátora a 2 osoby, pracující v ostatních vědeckých oborech, zastoupených na archeologických pracovištích.

6

6. ZEMĚ PŮVODU

6. 1. ARCHEOLOGOVÉ PODLE ZEMĚ PŮVODU

(rozdělení podle zřizovatele)

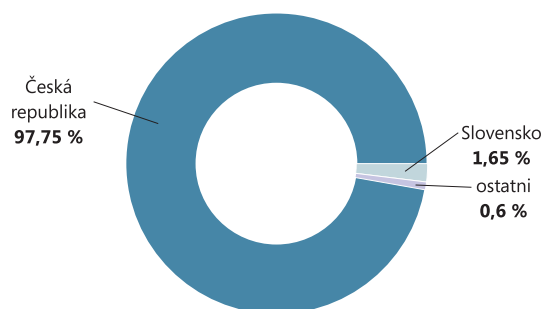
Zřizovatel	Česká republika	Slovensko	Polsko	Francie	Maďarsko	Celkem
Stát	70	0	1	0	0	71
Kraj	116	0	1	0	0	117
Město	9	0	0	0	0	9
Univerzita	26	-	-	-	-	26
Akademie	65	2	-	-	1	68
Soukromý	20	2	-	-	-	22
Celkem	306	4	2	0	1	313
V %	97,76	1,28	0,64	0	0,32	

6. 2. PRACUJÍCÍ V ARCHEOLOGII PODLE ZEMĚ PŮVODU

(rozdělení podle zřizovatele)

Zřizovatel	Česká republika	Slovensko	Polsko	Francie	Maďarsko	Celkem
Stát	131	1	1	0	0	133
Kraj	212	0	1	0		213
Město	15	0	0	0	0	15
Univerzita	33	-	-	-	-	33
Akademie	154	3	-	1	1	159
Soukromý	106	7	-	-	-	113
Celkem	651	11	2	1	1	666
V %	97,75	1,65	0,3	0,15	0,15	

Osoby, pracující v archeologii podle země původu.

Dotazníková akce ukázala, že zaměstnávání osob jiné státní příslušnosti je v české archeologii zatím velmi nízké. Nízké zastoupení osob dovolilo ověřit nejasné případy přímo, takže tabulku považujeme za průkaznou.

Zohlednit však musíme skutečnost, že až do roku 1993 byla Česká republika součástí Československa a z hlediska státní příslušnosti nebyly rozlišovány osoby původem ze Slovenska (Slováci) od osob z českých zemí (Češi). Z tohoto důvodu figurují všichni pracovníci ze Slovenska (národností Slováci), pracující na archeologických pracovištích již před rokem 1993 jako státní příslušníci České

republiky (tedy statisticky se jeví jako Češi). Teprve občané Slovenské republiky, kteří přišli do České republiky po roce 1993, nadále ve statistice vystupují jako Slováci. Obvykle jde o studenty archeologie ze Slovenska, kteří po skončení studia našli pracovní uplatnění v České republice.

Mizivé zastoupení osob ze západní Evropy je dáno kvalitativním rozdílem ve mzdách a poměrně náročnou administrativou, spojenou se zaměstnáním cizinců, platnou před vstupem České republiky do Evropské unie.

7

7. PRACOVNÍ ÚVAZKY

V souladu s projektem byla sledována také velikost úvazku archeologů i osob, pracujících v archeologii. Prvním hlediskem byla velikost pracovního úvazku, rozdělená do tří kategorií. Plný úvazek (tj. 40 pracovních hodin týdně dle současné legislativy) a úvazek částečný, rozdělený na kategorii částečného úvazku většího než polovina plného úvazku a částečného úvazku menšího než polovina úvazku plného.

Druhým hlediskem byla délka pracovního úvazku, tj. pracovní poměr na dobu neurčitou a zaměstnání s dohodou na dobu určitou. Zde je nutné doplnit, že zaměstnávání na dobu určitou může má podle platné legislativy trojí podobu. Především je to pracovní poměr, který se od pracovního poměru na dobu neurčitou liší pouze přesným

termínem, v němž zaměstnanecký poměr končí. Další možností je dohoda o pracovní činnosti (umožňující však zaměstnávat maximálně na polovinu pracovního úvazku) a dohoda o provedení práce (ta je limitována maximálně 150 hodinami práce pro jednoho zaměstnavatele během jednoho kalendářního roku). Dva posledně uvedené druhy dohod jsou typické pro sezónní zaměstnance, vykonávající kopáčské a jednoduché dokumentární práce během terénních archeologických výzkumů. Vzhledem k datu, k němuž byly sbírány údaje v dotaznících (10. leden 2007), je těchto zaměstnanců podchyceno minimální množství. Přehled pracovních úvazků za této podmínky odráží skutečnou situaci jednotlivých archeologických pracovišť.

7. 1. ARCHEOLOGOVÉ – VELIKOST PRACOVNÍHO ÚVAZKU

Zřizovatel	Plný úvazek	V %	Částečný úvazek			
			Více než 20 hodin	V %	Méně než 20 hodin	V %
Stát	60	84,51	9	12,67	2	2,82
Kraj	101	86,32	8	6,84	8	6,84
Město	8	88,89	1	11,11	0	0
Univerzita	11	42,31	6	23,08	9	34,61
Akademie	49	72,06	18	26,47	1	1,47
Soukromý	16	72,73	2	9,09	4	18,18
Celkem	245	78,27	44	14,06	24	7,67

7. 2. PRACUJÍCÍ V ARCHEOLOGII – VELIKOST PRACOVNÍHO ÚVAZKU

Výsledky dotazníkové akce ukazují, že převažující formou úvazku je plný úvazek s jednou výjimkou, kterou jsou univerzity. Univerzity zaměstnávají na plný úvazek pouze menší část svých zaměstnanců. Část pedagogů má svůj hlavní zaměstnanecký poměr jinde a přednášení na univerzitě je do jisté míry doplňující kategorií jejich akti-

vit. Další část přednáší na více univerzitách a jejich pracovní aktivita zahrnuje více menších zaměstnaneckých úvazků. Z hlediska celého projektu právě zde mohou být některé osoby zahrnuty vícekrát. Na druhou stranu zaslala vyplněný dotazník jen menšina univerzitních pracovišť, což možnost dvojího započítání snižuje.

Zřizovatel	Plný úvazek	V %	Částečný úvazek			
			Více než 20 hodin	V %	Méně než 20 hodin	V %
Stát	104	78,19	14	10,53	15	11,28
Kraj	182	85,45	18	8,45	13	6,10
Město	13	86,66	1	6,67	1	6,67
Univerzita	13	39,4	8	24,24	12	36,36
Akademie	106	66,67	44	27,67	9	5,66
Soukromý	77	74,76	21	20,39	5	4,85
Celkem	495	75,46	106	16,16	55	8,38

Poznámka 1: U 10 technických pracovníků soukromého zřizovatele nebyla velikost úvazku vyplněna.

7.3. ARCHEOLOGOVÉ – DÉLKA PRACOVNÍHO ÚVAZKU

Zřizovatel	Doba neurčitá		Doba určitá		Celkem
	Počet	V %	Počet	V %	
Stát	63	88,73	8	11,27	71
Kraj	93	79,49	24	20,51	117
Město	9	100	0	0	9
Univerzita	4	15,38	22	84,62	26
Akademie	8	11,76	60	88,24	68
Soukromý	16	72,73	6	27,27	22
Celkem	193	61,66	120	38,34	313

Poznámka 1: u smluv na dobu určitou není rozlišena pracovní smlouva, dohoda o pracovní činnosti a dohoda o provedení práce. Shromážděné údaje nejsou dostatečně přesné.

7.4. PRACUJÍCÍ V ARCHEOLOGII – DÉLKA PRACOVNÍHO ÚVAZKU

Posuzování délky pracovního úvazku do jisté míry kopíruje stav zjištěný při posuzování velikosti pracovního úvazku. Zaměstnávání na dobu neurčitou převažuje v muzejních institucích a na pracovištích památkové péče, a to bez souvislosti s tím, kdo je zřizovatelem příslušného pracoviště (stát, kraj, obec). Vliv na tuto skutečnost má české pracovní právo, kde je zaměstnávání na dobu neurčitou hlavní kategorií a i zaměstnání na dobu určitou přechází snadno v pracovní poměr na dobu neurčitou.

V případě univerzit a zejména Akademie věd ČR vychází zaměstnávání na dobu určitou z platné legislativy. Obvyklou kategorií je pracovní poměr uzavřený na 5 let. Po uplynutí této doby je provedena atestace (ověření kvality a množství odborných aktivit příslušného pracovníka) a podle jejího výsledku je uzavírán nový pracovní poměr, opět na dobu určitou. Tento postup se týká všech pracovníků, zařazených na vědeckých pozicích (nejen archeologických).

Situaci u soukromých zřizovatelů není zcela jednoduché vysvětlit. Nabízí se však interpretace, že stálý pracovní poměr (tj. na dobu neurčitou) má jen určité jádro zaměstnanců. Další jsou zaměstnávání na dobu určitou podle množství archeologických výzkumů a projektů, na něž organizace soukromého zřizovatele získá finance.

Zřizovatel	Doba neurčitá		Doba určitá		Celkem
	počet	V %	Počet	V %	
Stát	105	78,95	28	21,05	133
Kraj	146	68,87	66	31,13	212
Město	15	100	0	0	15
Univerzita	4	12,12	29	87,88	33
Akademie	62	38,99	97	61,01	159
Soukromý	46	44,66	57	55,34	103
Celkem	378	57,71	277	42,29	655

Poznámka 1: U 10 technických pracovníků soukromého zřizovatele nebyla délka pracovního úvazku vyplněna. U technického pracovníka krajského zřizovatele 1x nevyplněno.

8. Vývoj počtu ZAMĚSTNANCŮ v posledních pěti letech

Pro sledování vývoje počtu archeologů (tabulka 8.1.) a osob pracujících v archeologii (tabulka 8.5.) byl zjišťován počet archeologů/zaměstnanců v letech 2002, 2004 a 2006 ve vztahu k roku 2007. Část organizací dodala konkrétní početní údaje, část jen vývojový trend (tj. údaj „stejně“, „více“, „méně“).

Tabulky 8.2. až 8.4. a 8.6 až 8.8. znázorňují vývoj za posledních pět let vztažený vždy jen ke dvěma konkrétním rokům.

8. 1. POČET ARCHEOLOGŮ V INSTITUCÍCH BĚHEM POSLEDNÍCH PĚTI LET – CELKOVÝ TREND

(po organizacích)

Zřizovatel	Méně	%	Stejně	%	Více	%	Neudáno	%	Celkem
Stát	4	20	10	50	2	10	4	20	20
Kraj	13	27,66	30	63,83	0	0	4	8,51	47
Město	2	33,33	4	66,67	0	0	0	0	6
Univerzita	2	50	2	50	0	0	0	0	4
Akademie	0	0	2	100	0	0	0	0	2
Soukromý	1	14,29	0	0	1	14,29	5	71,42	7
	22	25,58	48	55,81	3	3,49	13	15,12	86

8.2. POČET ARCHEOLOGŮ V INSTITUCÍCH V LETECH 2006 A 2007

V roce 2006 bylo:									
Zřizovatel	Méně	%	Stejně	%	Více	%	Neudáno	%	Celkem
Stát	1	5	17	85	0	0	2	10	20
Kraj	2	4,26	38	80,85	2	4,26	5	10,63	47
Město	0	0	6	100	0	0	0	0	6
Univerzita	0	0	4	100	0	0	0	0	4
Akademie	1	50	1	50	0	0	0	0	2
Soukromý	3	50	1	16,66	1	16,66	1	16,66	6
	7	8,24	67	78,82	3	3,53	8	9,41	85

POZNÁMKA 1: Jedna organizace soukromého zřizovatele v roce 2006 ještě neexistovala.

8.3. POČET ARCHEOLOGŮ V INSTITUCÍCH V LETECH 2004 A 2007

(po organizacích)

V roce 2004 bylo:									
Zřizovatel	Méně	%	Stejně	%	Více	%	Neudáno	%	Celkem
Stát	3	15	11	55	2	10	4	20	20
Kraj	13	27,66	27	57,45	2	4,26	5	10,63	47
Město	0	0	5	83,3	0	0	1	16,7	6
Univerzita	2	50	2	50	0	0	0	0	4
Akademie	1	50	1	50	0	0	0	0	2
Soukromý	1	20	1	20	0	0	3	60	5
	20	23,81	47	55,95	4	4,76	13	15,48	84

POZNÁMKA 1: Dvě organizace soukromého zřizovatele v roce 2004 ještě neexistovaly

8.4. POČET ARCHEOLOGŮ V INSTITUCÍCH V LETECH 2002 A 2007

(po organizacích)

V roce 2002 bylo:									
Zřizovatel	Méně	%	Stejně	%	Více	%	Neudáno	%	Celkem
Stát	4	20	10	50	2	10	4	20	20
Kraj	15	32,61	26	56,52	1	2,17	4	8,7	46
Město	2	33,33	3	50	0	0	1	16,67	6
Univerzita	1	33,33	2	66,67	0	0	0	0	3
Akademie	1	50	1	50	0	0	0	0	2
Soukromý	1	100	0	0	0	0	0	0	1
	24	30,76	42	53,85	3	3,85	9	11,54	78

POZNÁMKA 1: Šest organizací soukromého zřizovatele v roce 2002 ještě neexistovalo

POZNÁMKA 2: Jedno univerzitní archeologické pracoviště v roce 2002 ještě neexistovalo

POZNÁMKA 3: Jedno pracoviště zřizované krajem v roce 2002 ještě neexistovalo

8.5. POČET OSOB PRACUJÍCÍCH V ARCHEOLOGII BĚHEM POSLEDNÍCH PĚTI LET

(po organizacích) – celkový trend

Zřizovatel	Méně	%	Stejně	%	Více	%	Neudáno	%	Celkem
Stát	3	15	7	35	2	10	8	40	20
Kraj	14	29,79	15	31,91	6	12,77	12	25,53	47
Město	2	33,33	3	50	0	0	1	16,67	6
Univerzita	1	25	0	0	0	0	3	75	4
Akademie	1	50	1	50	0	0	0	0	2
Soukromý	3	42,86	1	14,28	0	0	3	42,86	7
	24	27,9	27	31,4	8	9,3	27	31,4	86

8. 6. POČET OSOB PRACUJÍCÍCH V ARCHEOLOGII V LETECH 2006 A 2007

(po organizacích)

V roce 2006 bylo:									
Zřizovatel	Méně	%	Stejně	%	Více	%	Neudáno	%	Celkem
Stát	1	5	10	50	3	15	6	30	20
Kraj	3	6,38	30	63,83	2	4,26	12	25,53	47
Město	0	0	5	83,34	0	0	1	16,66	6
Univerzita	1	25	1	25	0	0	2	50	4
Akademie	0	0	1	50	1	50	0	0	2
Soukromý	2	33,34	1	16,66	3	50	0	0	6
	7	8,23	48	56,47	9	10,59	21	24,71	85

POZNÁMKA 1: Jedna organizace soukromého zřizovatele v roce 2006 ještě neexistovala.

8. 7. POČET OSOB PRACUJÍCÍCH V ARCHEOLOGII V LETECH 2004 A 2007

(po organizacích)

V roce 2004 bylo:									
Zřizovatel	Méně	%	Stejně	%	Více	%	Neudáno	%	Celkem
Stát	2	10	8	40	2	10	8	40	20
Kraj	9	19,15	20	42,55	6	12,77	12	25,53	47
Město	0	0	3	50	1	16,66	2	33,34	6
Univerzita	1	25	0	0	0	0	3	75	4
Akademie	2	100	0	0	0	0	0	0	2
Soukromý	2	40	1	20	0	0	2	40	5
	16	19,05	32	38,10	9	10,71	27	32,14	84

POZNÁMKA 1: Dvě organizace soukromého zřizovatele v roce 2004 ještě neexistovaly

8. 8. POČET OSOB PRACUJÍCÍCH V ARCHEOLOGII V LETECH 2002 A 2007

(po organizacích)

V roce 2002 bylo:									
Zřizovatel	Méně	%	Stejně	%	Více	%	Neudáno	%	Celkem
Stát	3	15	7	35	2	10	8	40	20
Kraj	15	32,61	13	28,26	6	13,04	12	26,09	46
Město	2	33,33	2	33,33	0	0	2	33,33	6
Univerzita	1	33,33	0	0	0	0	2	66,67	3
Akademie	1	50	0	0	1	50	0	0	2
Soukromý	1	100	0	0	0	0	0	0	1
	23	29,49	22	28,21	9	11,54	24	30,76	78

POZNÁMKA 1: Šest organizací soukromého zřizovatele v roce 2002 ještě neexistovalo

POZNÁMKA 2: Jedno univerzitní archeologické pracoviště v roce 2002 ještě neexistovalo

POZNÁMKA 3: Jedno pracoviště zřizované krajem v roce 2002 ještě neexistovalo

Interpretovat údaje o vývoji počtu zaměstnanců v posledních pěti letech není snadné. Především část organizací (15,12%) požadované údaje nevyplnila, což snižuje možnost posouzení celkového trendu. Obecně se zdá, že se počet zaměstnanců v jednotlivých typech organizací příliš nemění (ve všech organizacích 50 a více procent). Údaje z univerzit nepovažujeme za reprezentativní vzhledem k menšině zúčastněných pracovišť tohoto druhu. Obě univerzitní pracoviště, která zaznamenala růst počtu pracovníků, patří k nově vzniklým institucím. Obdobný vývoj předpokládáme také u nových univerzitních pracovišť, která údaje nedodala (Opava, Hradec Králové).

Stejně obtížné je posouzení vývojového trendu u organizací soukromých zřizovatelů. Většina z nich před pěti, event. třemi lety neexistovala nebo v tomto období vznikla. Z tohoto důvodu můžeme předpokládat spíše nárůst počtu pracovníků. Dokumentovat to lze na vývoji organizace Archaia, jejíž jádro vzniklo v Praze, posléze

se organizace rozrostla prostřednictvím poboček, které se následně osamostatnily. Pohyb podobného druhu nemohla dotazníková akce zachytit.

Rozporuplně působí vývoj počtu zaměstnanců v organizacích zřizovaných státem (zčásti je dokumentován nárůst, zčásti pokles). Ve skutečnosti je tento vývoj odrazem organizačních změn ústředního pracoviště ochrany památek (Národní památkový ústav), jehož územní členění se přizpůsobuje novému krajskému dělení. Na některých územních pracovištích byla archeologická pracoviště posílena nebo nově ustavena, jinde se naopak rozdělila.

Celková interpretace naznačuje s určitou opatrností mírný nárůst počtu archeologů. Pro jednoznačné údaje by bylo nezbytné sledování v delším časovém období.

9. Vývoj počtu zaměstnanců v nejbližších třech letech

Předpokládaný počet archeologů (tabulka 9.1.) a osob pracujících v archeologii (tabulka 9.2.) byl uvažován k rokům 2008 a 2010. Tabulky 9.3 až 9.6 ukazují předpoklad vývoje vždy jen ke dvěma rokům (tj. 2007 a 2008 nebo 2007 a 2010).

9. 1. Předpoklad vývoje počtu archeologů v organizacích s výhledem na příští tři roky

Zřizovatel	Méně	%	Stejně	%	Více	%	Neudáno	%	Celkem
Stát	1	5	6	30	2	10	11	55	20
Kraj	1	2,13	27	57,45	4	8,51	15	31,91	47
Město	0	0	4	66,66	1	16,67	1	16,67	6
Univerzita	0	0	2	50	2	50	0	0	4
Akademie	0	0	1	50	1	50	0	0	2
Soukromý	0	0	0	0	5	71,42	2	28,58	7
	2	2,33	40	46,51	15	17,44	29	33,72	86

9. 2. Předpoklad vývoje počtu pracujících v archeologii s výhledem na příští tři roky

Zřizovatel	Méně	%	Stejně	%	Více	%	Neudáno	%	Celkem
Stát	2	10	2	10	3	15	13	65	20
Kraj	1	2,13	20	42,55	4	8,51	22	46,81	47
Město	1	16,67	2	33,33	1	16,67	2	33,33	6
Univerzita	0	0	0	0	2	50	2	50	4
Akademie	0	0	2	100	0	0	0	0	2
Soukromý	0	0	0	0	4	57,14	3	42,86	7
	4	4,65	26	30,23	14	16,28	42	48,84	86

9.3. PŘEDPOKLAD VÝVOJE POČTU ARCHEOLOGŮ V ORGANIZACÍCH V OBDOBÍ 2007 AŽ 2008

Zřizovatel	Méně	%	Stejně	%	Více	%	Neudáno	%	Celkem
Stát	1	5	6	30	2	10	11	55	20
Kraj	2	4,26	29	61,7	1	2,13	15	31,91	47
Město	1	16,67	4	66,66	0	0	1	16,67	6
Univerzita	0	0	3	75	1	25	0	0	4
Akademie	0	0	1	50	1	50	0	0	2
Soukromý	0	0	0	0	5	71,42	2	28,58	7
	4	4,65	43	50	10	11,63	29	33,72	86

9.4. PŘEDPOKLAD VÝVOJE POČTU PRACUJÍCÍCH V ARCHEOLOGII V OBDOBÍ 2007 AŽ 2008

Zřizovatel	Méně	%	Stejně	%	Více	%	Neudáno	%	Celkem
Stát	1	5	2	10	3	15	14	70	20
Kraj	1	2,13	21	44,68	3	6,39	22	46,8	47
Město	1	16,67	2	33,33	1	16,67	2	33,33	6
Univerzita	0	0	1	25	1	25	2	50	4
Akademie	0	0	2	100	0	0	0	0	2
Soukromý	0	0	0	0	4	57,14	3	42,86	7
	3	3,49	28	32,56	12	13,95	43	50	86

9.5 PŘEDPOKLAD VÝVOJE POČTU ARCHEOLOGŮ V ORGANIZACÍCH V OBDOBÍ 2007 A 2010

Zřizovatel	Méně	%	Stejně	%	Více	%	Neudáno	%	Celkem
Stát	1	5	4	20	1	5	14	70	20
Kraj	0	0	21	44,68	4	8,52	22	46,8	47
Město	0	0	4	66,66	0	0	2	33,34	6
Univerzita	0	0	1	25	2	50	1	25	4
Akademie	0	0	1	50	0	0	1	50	2
Soukromý	0	0	0	0	3	42,86	4	57,14	7
	1	1,17	31	36,05	10	11,61	44	51,17	86

9.6. PŘEDPOKLAD VÝVOJE POČTU PRACUJÍCÍCH V ARCHEOLOGII V OBDOBÍ 2007 A 2010

Zřizovatel	Méně	%	Stejně	%	Více	%	Neudáno	%	Celkem
Stát	2	10	1	5	2	10	15	75	20
Kraj	0	0	15	31,92	4	8,51	28	59,57	47
Město	1	16,67	2	33,33	0	0	3	50	6
Univerzita	0	0	0	0	2	50	2	50	4
Akademie	0	0	1	50	0	0	1	50	2
Soukromý	0	0	0	0	2	28,57	5	71,43	7
	3	3,49	19	22,09	10	11,63	54	62,79	86

Získaná data neodrážejí jednoznačný vývoj v následujících třech letech, ale očekávání jednotlivých institucí, tedy optimismus či pesimismus, pravděpodobně souvisejí s úspěšností organizace v současnosti či nedávné minulosti. Značná část organizací (33,72%, resp. 48,84%) jednoznačné očekávání nevedla (odpověď „nevím“). Zda jde o odraz určité nepřiznané nejistoty ve výhledu do budoucnosti nebo jen neschopnost odhadnout vývoj,

nelze jednoznačně rozhodnout. U organizací, jejichž zřizovatelem je stát, lze vysledovat, že předpokládaný vývoj odráží probíhající územní reorganizaci v organizacích památkové péče.

Celkové převažuje optimismus v podobě mírného nárůstu u všech typů organizací. Největšími optimisty jsou nově vzniklá univerzitní pracoviště a pracoviště soukromých zřizovatelů.

10

10. DOSAŽENÉ VZDĚLÁNÍ V ARCHEOLOGII

Dosažené vzdělání bylo hodnoceno podle dosažených vysokoškolských titulů, rozdělených podle jednotlivých stupňů. V současné době již univerzitní pracoviště přešla na trojstupňový (tzv. boloňský) systém s tituly Bc. – Mgr. – PhD. Značná část archeologů získala své vzdělání v předchozím systému (dvoustupňovém). Této skutečnosti byl přizpůsoben také dotazník.

Nejnižší vysokoškolský titul (bakalář – Bc.) byl zaveden nově (po přijetí boloňského systému). Titulu magistr („Mgr.“) odpovídá původní titul „PhDr.“ (doktor filoso-

fie). Ekvivalentem titulu „PhD“ (doktor) je titul „CSc.“ (kandidát věd). Krátce byl také udělován pro stejnou dosaženou kvalifikaci titul „Dr.“. Nejvyšší kvalifikační stupně představují v rámci univerzit tituly docent (Doc.) a univerzitní profesor (Prof.). V rámci Akademie věd ČR odpovídá tomuto stupni titul „DrSc.“ (doktor věd).

Malá část osob získala vysokoškolský titul odpovídající stupni „Mgr.“ na školách, udělujících titul inženýr („ing.“).

V tabulce je započítán pouze nejvyšší dosažený titul.

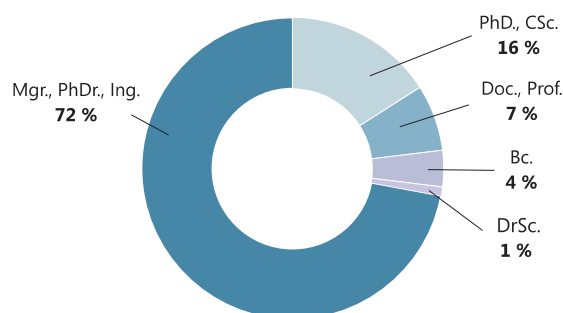
10.1. ARCHEOLOGOVÉ – DOSAŽENÁ KVALIFIKACE PODLE TITULŮ

Tabulka ukazuje, že nějaký vysokoškolský titul mají téměř všechny osoby pracující jako archeologové. Středoškolské vzdělání uvedlo pět osob (tj. 1,6% z celkového počtu 313 archeologů). Kvalifikaci umožňující získat povolení k provádění archeologických výzkumů (titul „Mgr.“, „PhDr.“ nebo vyšší) má 92,65% archeologů.

Nepřekvapivě se archeologové s nejvyšší dosaženou kvalifikací objevují na univerzitách a v Akademii věd ČR (tj. v Archeologických ústavech v Praze a v Brně).

Zřizovatel	Dosažený titul					Osob
	Bc.	Mgr., PhDr., ing.	PhD., CSc.	Doc., Prof.	DrSc.	
Stát	2	57	8	2	0	69
Kraj	8	97	9	1	0	115
Město	0	7	2	0	0	9
Univerzita	0	14	5	7	0	26
Akademie	0	27	25	13	3	68
Soukromý	3	17	1	0	0	21
Celkem	13	219	50	23	3	308
V %	4,22	71,10	16,23	7,47	0,98	

Kvalifikace archeologů podle dosažených vysokoškolských titulů. (počet osob 308)

10. 2. PRACUJÍCÍ V ARCHEOLOGII – DOŠAŽENÁ KVALIFIKACE PODLE TITULŮ

Zřizovatel	Dosažený titul					Celkem osob
	Bc.	Mgr., PhDr., ing.	PhD., CSc.	Doc., Prof.	DrSc.	
Stát	11	63	10	2	0	86
Kraj	14	107	9	1	0	130
Město	0	7	2	0	0	9
Univerzita	0	18	5	7	0	30
Akademie	2	49	32	13	3	99
Soukromý	12	27	1	0	0	40
Celkem	39	271	58	23	3	394
V %	9,90	68,78	14,72	5,84	0,76	

Sledování dosažené kvalifikace u „osob, pracujících v archeologii“ ukázalo, že 59,16% komunity má některý vysokoškolský titul. Vysokoškolský titul mají všechny osoby zařazené jako „ostatní odborníci“. U dalších osob s vysokoškolským titulem (převážně bakalář – „Bc.“), které

se objevují na místech terénních techniků či dokumentátorů, můžeme předpokládat, že se převážně jedná o studující archeologie, zaměstnané před ukončením vysokoškolského studia s kvalifikačním stupněm (magistr – „Mgr.“), umožňujícím pracovat jako archeolog.

10. 3. ARCHEOLOGOVÉ – ZEMĚ, V NÍŽ BYLO DOŠAŽENO VYSOKOŠKOLSKÉ VZDĚLÁNÍ

	ČR	Slovensko	EU	Mimo EU
Stát	70	0	1	0
Kraj	115	0	1	1
Město	9	0	0	0
Univerzita	26	0	0	0
Akademie	67	1	0	0
Soukromý	22	0	0	0
Celkem	309	1	2	1
%	98,72	0,32	0,64	0,32

Pro sledování místa, v němž bylo vysokoškolského vzdělání dosaženo, bylo původní zadání, tj. „domácí“, „země EU“ a „země mimo EU“ rozšířeno o kategorii „Slovensko“. Vychází ze skutečnosti rozdělení původního Československa 1. ledna 1993. Zároveň však bylo studium na Slovensku před rokem 1993 počítáno v souladu s tehdejší skutečností jako „domácí“.

Tabulka ukazuje, že studium v zahraničí je v české archeologii prozatím ojedinělé, a to včetně studia na Slovensku, které je v souladu s příslušnými bilaterálními dohodami přístupné stejně jako studium na vysoké škole v České republice. Dotazníková akce však nesledovala jiný fenomén, který by tento obraz částečně změnil. Tím jsou kratší pobyty na zahraničních univerzitách (obvykle v délce jednoho až dvou semestrů), a to i několika během studia. V několika posledních letech se staly obvyklou součástí studia.

11. ŠKOLENÍ ZAMĚSTNANCŮ

Další část dotazníkové akce směřovala ke zjištění, jaké další vzdělávání či školení poskytuje zaměstnavatel archeologům, event. jaké znalosti či dovednosti by byly u archeologů očekávány v rámci jejich pracovní aktivity v příslušném druhu archeologické organizace. Převedení

odpovědí je přehledné tabulky se ukázalo jako poměrně složité. V níže uvedených tabulkách jsou presentovány pouze kladné odpovědi („Ano“), zbylé odpovědi byly („Ne“), event. „Nevím“).

11.1. ŠKOLENÍ ZAMĚSTNANCŮ POSKYTOVANÉ INSTITUCÍ

Druh školení	Kategorie + počet institucí											Celkem /86/	
	Památková péče /16/		Muzea /57/		Akademie' /2/		Univerzity /4/		Soukromý /7/				
Základní terénní techniky	3	18,75	9	15,79	0	0	2	50	7	100	21	24,42	
Základní terénní dokumentace	3	18,75	11	19,3	0	0	2	50	7	100	23	26,74	
Základní geodetické práce	4	25	5	8,77	0	0	1	25	6	85,7	16	18,6	
Práce s počítačem	7	43,75	25	43,86	1	50	1	25	7	100	41	47,67	
Fotografické práce	6	37,5	6	10,53	0	0	0	0	7	100	19	22,09	
Ošetření archeologického materiálu	3	18,75	16	28,07	0	0	2	50	5	71,4	26	30,23	
Sběr ekofaktů	2	12,5	4	7,02	0	0	1	25	5	71,4	12	13,95	
Konzervace nálezů	4	25	31	54,39	0	0	2	50	4	57,1	41	47,67	
Cizí jazyky	1	6,25	11	19,3	2	100	1	25	0	0	15	17,44	

Shromážděné odpovědi ukazují, že neaktivnější jsou v poskytování školení zaměstnancům organizace soukromého zřizovatele, které poskytují školení ve všech dotazovaných kategoriích a vždy v rozsahu před 50% (s výjimkou „cizích jazyků“). U ostatních organizací lze vysledovat určitou souvislost mezi poskytovaným školením a typem archeologické aktivity, kterou daná organizace zajišťuje. Nepřekvapuje proto, že značná část muzejních pracovišť školí své pracovníky v „konzervaci nálezů“ a v předchozím stupni jejich zpracování („základní ošetření archeologického materiálu“). Vysoké zastoupení kladných odpovědí v kategorii „práce s počítačem“ pravděpodobně souvisí se zaškolením v systému evidence nálezů v příslušném muzeu a v administrativních úkonech, které s

tím souvisejí. Na pracovištích památkové péče má vysoké zastoupení školení v „práci s počítačem“ podobné důvody – seznámit se systémem evidence, týkající se ochrany památek a administrativou, která s tím souvisí. „Fotografickým pracím“ je na těchto pracovištích pravděpodobně věnována větší pozornost v souvislosti se sledováním a dokumentací stavu jednotlivých památek. Totéž lze říci i o „geodetických pracích“. Překvapivá je nízká pozornost, věnovaná „sběru ekofaktů“ na archeologických výzkumech, jejichž význam v poslední době velmi vzrostl. Snad lze uvažovat o zapojení příslušných specialistů, pokud je příslušná instituce také zaměstnává, nebo o spolupráci se specializovanými institucemi.

11.2. Odpovídá úroveň školení/vzdělání, s níž pracovníci nastupují, současným potřebám?

	Ano	%	Ne	%	Nevím	%
Památková péče	5	33,3	8	53,4	2	13,3
Univerzita	4	100	0	0	0	0
Akademie	0	0	2	100	0	0
Muzea	27	48,2	21	37,5	8	14,3
Soukromý	4	57,1	3	42,9	0	0
celkem	40	47,62	34	40,48	10	11,9

Zajímavý je výsledek zjišťování odpovědi na otázku, zda vzdělání (školení, dovednosti), dosažené na univerzitě, odpovídá současným potřebám. Na otázku odpověděly celkem 84 instituce (dvakrát zůstala odpověď nevyplněna). Kladná odpověď je v menšině (47,62% všech odpovědí). Odpověď dodanou univerzitami (4x „ano“) nelze považovat za zcela nestrannou. Po odečtení těchto kladných odpovědí získáme následující poměr: „Ano“ (45%), „Ne“ (42,5%) a „Nevím“ (12,5%).

11.3. Zajištění činností souvisejících s archeologií vlastní aktivitou organizace

Druh činnosti	Kategorie											
	Památková péče /16/		Muzea /57/		Akademie /2/		Univerzity /4/		Soukromý /7/		Celkem /86/	
	Počet	%	počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Zajištění pracovníků pro terénní výzkum – technici	9	56,25	35	61,4	1	50	2	50	7	100	54	62,79
Zajištění pracovníků pro terénní výzkum – dělníci	3	18,75	25	43,86	0	0	2	50	5	71,43	35	40,7
Terénní dokumentace	13	81,25	45	78,95	2	100	2	50	7	100	69	80,23
Geodetické práce	6	37,5	14	24,56	1	50	2	50	5	71,43	28	32,56
Fotodokumentace	14	87,5	48	84,21	2	100	2	50	7	100	73	84,88
Základní ošetření archeologických nálezů	13	81,25	47	82,46	2	100	2	50	7	100		
Konzervace nálezů	6	37,5	38	66,67	2	100	2	50	1	14,29	49	56,98
Geofyzikální a jiný nedestruktivní průzkum	1	6,25	1	1,75	2	100	1	25	0	0	5	5,81
Letecká archeologie	2	12,5	12	21,05	2	100	1	25	0	0	17	19,77
Archivní rešerše	11	68,75	37	64,91	1	50	1	25	4	57,14	54	62,79
Stavebně historický průzkum	7	43,75	5	8,77	0	0	1	25	5	71,43	17	19,77
Získávání a vyhodnocení ekofaktů	3	18,75	7	12,28	2	100	1	25	3	42,86	16	18,6
Depozitární činnost	9	56,25	50	87,72	1	50	2	50	3	42,86	65	75,58
Výstavní a přednášková činnost	11	68,75	53	92,98	1	50	4	100	5	71,43	74	86,05

Zjišťování, do jaké míry jednotlivé organizace zajišťují jednotlivé činnosti, související s archeologií, vlastními silami, ukázalo, že většina organizací skutečně zajišťuje převážnou část těchto činností vlastní aktivitou. Tabulka (stejně jako předchozí) pracuje pouze s kladnými odpověďmi.

V menší míře všechny kategorie pracovišť zajišťují pouze specializované druhy průzkumů (letecká archeologie, geofyzikální/nedestruktivní průzkum, zčásti též získávání a vyhodnocení ekofaktů). V případě práce s ekofakty několik organizací přímo uvedlo, že vlastními silami zajišťují pouze sběr těchto dat. Nízké se zdá být zajiště-

ní geodetických prací vlastními silami. Získané údaje lze vyložit tak, že organizace je schopna obvykle vykonávat jednodušší geodetické práce, práce specializované (např. fotogrammetrie, 3D skenování) zajišťuje u specializovaných institucí.

Zvláštní kategorií je zajišťování pracovníků pro terénní archeologický výzkum (dělníků, kopáčů). Dříve rozšířené zajišťování vlastní aktivitou (tedy jejich krátkodobé zaměstnání přímo příslušnou institucí) ustupuje v souvislosti se změnami na pracovním trhu a v legislativě jejich zajištěním spoluprací s některou subdodavatelskou organizací.

11. 4. ZAJIŠTĚNÍ ČINNOSTÍ SOUVISEJÍCÍCH S ARCHEOLOGIÍ SPOLUPRACÍ S JINÝMI INSTITUCEMI.

Druh činnosti	Kategorie											
	Památková péče /16/		Muzea /57/		Akademie /2/		Univerzity /4/		Soukromý /7/		Celkem /86/	
	Počet	%	počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Zajištění pracovníků pro terénní výzkum – technici	4	25	17	29,82	1	50	0	0	2	28,57	24	27,91
Zajištění pracovníků pro terénní výzkum – dělníci	10	62,5	23	40,35	1	50	0	0	4	57,14	38	44,19
Terénní dokumentace	4	25	17	29,82	1	50	0	0	1	14,29	23	26,74
Geodetické práce	8	50	35	61,4	2	100	1	25	6	85,71	52	60,47
Fotodokumentace	2	12,5	8	14,04	1	50	0	0	1	14,29	12	13,95
Základní ošetření archeologických nálezů	2	12,5	9	15,79	0	0	0	0	2	28,57	13	15,12
Konzervace nálezů	9	56,25	29	50,88	0	0	1	25	2	28,57	41	47,67
Geofyzikální a jiný nedestruktivní průzkum	10	62,5	38	66,67	1	50	2	50	6	85,71	57	66,28
Letecká archeologie	5	31,25	24	42,11	0	0	2	50	5	71,43	36	41,86
Archivní rešerše	6	37,5	12	21,05	1	50	0	0	2	28,57	21	24,42
Stavebně historický průzkum	8	50	33	57,89	1	50	1	25	2	28,57	45	52,33
Získávání a vyhodnocení ekofaktů	9	56,25	37	64,91	0	0	2	50	5	71,43	53	61,63
Depozitární činnost	3	18,75	3	5,26	1	50	0	0	2	28,57	9	10,47
Výstavní a přednášková činnost	5	31,25	19	33,33	2	100	1	25	2	28,57	29	33,72
Management archeologického výzkumu	1	6,25	4	7,02	0	0	1	25	1	14,29	7	8,14
Personalistika	1	6,25	0	0	0	0	0	0	2	28,57	3	3,49
Ekonomická problematika	0	0	4	7,02	0	0	1	25	4	57,14	9	10,47
Informační technologie	6	37,5	14	24,56	1	50	0	0	5	71,43	26	30,23
Právní problematika	2	12,5	17	29,82	2	100	0	0	5	71,43	26	30,23
Překlady a tlumočení	7	43,75	23	40,35	2	100	1	25	3	42,86	36	41,86
Spolupráce s médii/popularizace	3	18,75	22	38,6	1	50	1	25	3	42,86	30	34,88

Shromážděné údaje je obtížné jednoznačně vysvětlit, s výjimkou některých dílčích pozorování. Zajištění osob pro terénních archeologické výzkumy (technici i dělníci) jsou ze značné části zajišťováni externě s výjimkou univerzit, které tímto způsobem využívají své studenty (jako součást jejich vzdělávání v archeologii). Totéž platí o základním ošetření získaných nálezů (tj. očištění a základní evidence nálezů), které je také součástí studia.

V některých případech odpovídá vysoké procento zajištění konkrétní činnosti vývoji ve společnosti v posledních letech. Platí to pro složitější geodetické práce, objednávané u specializovaných firem. Totéž lze konstatovat u právní problematiky (díky stále komplikovanější legisla-

tivě a vztahům s různorodými institucemi a firmami) a u překladatelské činnosti (jejíž objem neustále narůstá).

Některé činnosti zajišťují archeologické instituce navzájem (zčásti geofyzikální průzkum; letecká archeologie; získávání a vyhodnocení ekofaktů). Překvapuje vysoké procento zajištění konzervace nálezů u muzeí (zde by to měla být součástí základní činnosti muzea, obtížně však realizovatelná v případě malých muzeí) nebo velké procento zvnějšku zajišťovaných stavebně historických průzkumů u organizací památkové péče (i zde je to jedna ze základních činností těchto pracovišť).

Pro detailnější rozbor této problematiky by musel být vypracován mnohem podrobnější dotazník.

11.5. PŘEDPOKLAD ZAJIŠTĚNÍ NĚKTERÉ Z TĚCHTO ČINNOSTÍ VLASTNÍMI PRACOVNÍKY.

	Ano	%	Ne	%	Nevím	%
Památková péče	4	26,67	8	53,33	3	20
Univerzita	1	33,33	2	66,67	0	0
Akademie	1	50	1	50	0	0
Muzea	10	19,61	31	60,78	10	19,61
Soukromý	6	100	0	0	0	0
celkem	22	28,57	42	54,55	13	16,88

POZNÁMKA: údaj nevyplnila 1 instituce památkové péče, 6 muzeí, 1 univerzita a 1 soukromý zřizovatel.

11.6. PLÁN PRIORITYNÍHO ZAJIŠTĚNÍ NĚKTERÉ Z TĚCHTO ČINNOSTÍ V BĚHEM NEJBLIŽŠÍCH DVOU LET

	Ano	%	Ne	%	Nevím	%
Památková péče	4	26,67	7	46,66	4	26,67
Univerzita	1	33,33	2	66,67	0	0
Akademie	1	50	1	50	0	0
Muzea	12	23,53	33	64,71	6	11,76
Soukromý	6	85,71	1	14,29	0	0
celkem	24	30,77	44	56,41	10	12,82

POZNÁMKA: údaj nevyplnila 1 instituce památkové péče, 6 muzeí a 1 univerzita.

Obě tabulky dávají nahlédnout do plánů rozvoje jednotlivých institucí, rozdělených podle převažující činnosti. Zdá se, že nejvíce další rozvoj plánují instituce, zřizované soukromě a archeologické ústavy Akademie věd ČR (při čemž archeologické ústavy již nyní zajišťují rozsáhlou škálu činností spjatých s archeologií). V případě

soukromě zřizovaných organizací je to v souladu s jejich optimistickým výhledem, který se projevil v údajích o nárůstu pracovníků v nejbližších třech letech (tabulky 9.1. a 9.2). Podrobnější údaje by mohl přinést pouze detailněji strukturovaný dotazník.

12. Mzdy a platy v ARCHEOLOGII

V rámci projektu byla také shromažďována data o plattech a mzdách v archeologii. Uvedený údaj je považován za citlivý. Proto také počet organizací a osob neodpovídá počtům ve výše uvedených tabulkách, protože část respondentů údaj o výši mzdy nevyplnila a malá část respondentů vyplnila způsobem, který neumožnil odvodit požadované údaje.

V souladu s obvyklou praxí jsou uvádějí shromážděné údaje tzv. hrubou mzdou, čili částku, kterou zaměstnanec obdrží od zaměstnavatele, ale ještě z ní odvádí část na sociální a zdravotní pojištění a platí z ní daně. Uvedena není částka, kterou za zaměstnance odvádí státu zaměstnavatel (dalších až 39%). Podle požadavku zadavatele byly částky přepočteny na roční mzdu.

12.1. PŘEHLED PRŮMĚRNÝCH ROČNÍCH MEZD V ARCHEOLOGII.

Typ instituce	Počet	Archeologové		Technické síly		Ostatní odborní a vědečtí pracovníci	
		Roční mzda	Počet osob	Roční mzda	Počet osob	Roční mzda	Počet osob
Muzea – Čechy	36	201593,-	79	180865,-	43	218307,-	3
Muzea – Morava a Slezsko	11	281842,-	26	205450,-	14	200000,-	1
Soukromé instituce	5	274647,-	17	219408,-	49	220286,-	7
University	4	305307,-	26	276000,-	7	-	-
ÚAPP	2	244640,-	25	150818,-	22	-	-
NPÚ	11	299344,-	44	173077,-	40	192000,-	2
ARÚ AV ČR, Praha, v.v.i.	1	342318,-	44	174714,-	56	299727,-	11
ARÚ AV ČR, Brno, v.v.i.	1	391125,-	24	227000,-	23	-	-
	71		285		254		24
Muzea a ÚAPP	49	225929,-	130	176854,-	79	213730,-	4
Soukromé instituce	5	274647,-	17	219408,-	49	220286,-	7
University	4	305307,-	26	276000,-	7	-	-
NPÚ	11	299344,-	44	173077,-	40	192000,-	2
ARÚ Praha + Brno	2	359544,-	68	189937,-	79	299727,-	11
	71		285		254		24
Komerční instituce	5	274647,-	17	219408,-	49	220286,-	7
Ostatní instituce	66	279585,-	268	184544,-	205	266819,-	17
	71		285		254		24

12. 2. Roční mzdy základních kategorií pracovníků

	Počet	Roční mzda	Měsíční mzda
Archeologové	285	279290,-	23274,-
Technické síly	254	191279,-	15939,-
Ostatní odborní a vědečtí pracovníci	24	253247,-	21104,-
Všichni	563	238469,-	19872,-

Údaje o platech a mzdách dokládají několik obecně známých skutečností, z nichž ta základní zahrnuje sdělení, že mzdy a platy v archeologii neodpovídají skutečnosti, že téměř všichni archeologové (98,4%) a většina osob, pracujících v archeologii (59,16%) má vysokoškolské vzdělání. Průměrnou mzdu přesahuje pouze kategorie „archeolog“. Ostatní kategorie (ostatní odborní a vědečtí pracovníci a technické síly) se pohybují pod průměrnou mzdou, při čemž v kategorii „ostatních odborných a vědeckých pracovníků“ nacházíme pouze osoby s vysokoškolským vzděláním. Shrňme-li všechny pracovníky dohromady, klesne uváděná průměrná mzda také pod celostátní průměr.

Podrobnější posouzení ukazuje, že průměrné mzdy nedosahuje převážná většina archeologů pracujících v institucích zřízených obcemi či kraji. Nejvyšší průměrné mzdy se objevují na univerzitách a v Akademii věd ČR. Průměrnou mzdu přesahují také soukromě zřízené instituce.

Celkově považujeme zjištěnou situaci ve mzdách a platech za alarmující a neodpovídající jak kvalifikaci, kterou musí osoby, pracující v archeologii, dosahovat, tak i skutečnosti, že často pracující a zabezpečují péči o předměty nevyčísitelné hodnoty. Lze říci, že se dosud nepodařilo změnit ve společnosti chápání archeologie od pojetí poplatného době před rokem 1989.

Jistou úlohu sehrává i fakt, že údaje o mzdách a platech jsou obtížně dostupné a považované za citlivá či velmi osobní data (jak ukázaly i některé nevyplněné dotazníky s připojeným právě uvedeným zdůvodněním). Bez kvalifikovaných údajů však nelze usilovat o změnu.

Na závěr této části je připojena tabulka, jejíž zadání bylo společné pro všechny zúčastněné země. Doplněn je počet na měsíční mzdy, v našem prostředí nejobvyklejší.

12. 3. PRŮMĚRNÁ MZDA V ARCHEOLOGII V POROVNÁNÍ S JINÝMI KATEGORIEMI PRACOVNÍKŮ.

Země	Česká republika, CZ	
Základní členění	Čechy, Morava + Slezsko	
Centrální či diverzifikovaný systém	Smišený systém, posilování pravomocí krajů	
Měna	Česká koruna (CZK)	
Kurz k euru (€)	€ 1.00 = CZK 29.03 (k 02/01/06) Nebo 1.00 = CZK 27.53 (k 02/01/07), zdroj: ECB data	
Průměrný roční plat	260304,- CZK (rok 2007 – všichni zaměstnanci), zdroj: Český statistický úřad (www.czso/csu.cz) – roční hrubá mzda	Tj. měsíčně: 21692,-
Průměrný roční plat ve srovnatelných kategoriích zaměstnanců	273864,- CZK (rok 2006 – zaměstnanci ve vědě a výzkumu), zdroj: www.businessinfo.cz – roční hrubá mzda	Tj. měsíčně: 22822,-
	379836,- CZK (rok 2006 – pouze vědci a výzkumníci) zdroj: www.businessinfo.cz – roční hrubá mzda	Tj. měsíčně: 31653,-
	233148,- CZK (rok 2007 – zaměstnanci ve školství), zdroj: Český statistický úřad (www.czso/csu.cz) – roční hrubá mzda 1)	Tj. měsíčně: 19429,-
	418032,- CZK (rok 2007 – výzkumníci v AV ČR) zdroj: AV ČR, osobní sdělení – roční hrubá mzda 4)	Tj. měsíčně: 34836,-
Průměrný roční plat archeologa 2)	279290,- CZK (rok 2007) zdroj: Discovering – roční hrubá mzda	Tj. měsíčně: 23274,-
Průměrný roční plat "osoby pracující v archeologii" 3)	238469,- CZK (rok 2007) zdroj: Discovering – roční hrubá mzda	Tj. měsíčně: 19872,-
Obvyklé uvádění výše mzdy/platu?	Hrubá měsíční	

Poznámky:

- 1) Zaměstnanci ve vědě a výzkumu jsou ve statistikách Českého statistického úřadu zahrnuti v kategorii „Vzdělávání“.
- 2) Zahrnuje 285 osob
- 3) Zahrnuje 563 osoby
- 4) E-mailová komunikace, údaj bude oficiálně zveřejněn ve výroční zprávě. Zahrnuje 4258 osob

Příloha 1 – seznam obeslaných institucí

- » Archaia Brno, o.p.s.
- » Archaia Brno, o.p.s., pracoviště Jihlava
- » Archaia Olomouc, o.p.s.
- » Archaia Praha, o.s.
- » Archaia Praha, o. p.s.
- » Archeologická služba, s.r.o., Hradec Králové
- » Archeologické centrum Olomouc
- » Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i.
- » Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i.
- » Archeologický ústav FF JČU, České Budějovice

- » ArchoPro, o. p. s., Praha
- » Archeos, Prachatice
- » České muzeum stříbra Kutná Hora
- » Český egyptologický ústav Filosofické fakulty Univerzity Karlovy Praha
- » Galerie antického umění, Hostinné
- » Hornické muzeum Příbram
- » Husitské muzeum v Táboře
- » Jan Osina, archeologické práce, Olomouc
- » Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích
- » Jihomoravské muzeum ve Znojmě

- » Katedra archeologie FHS ZČU v Plzni
- » Katedra historie, Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity Brno
- » Katedra praktické a experimentální archeologie FHS UHK Hradec Králové
- » Krajské muzeum Cheb
- » Krajské muzeum Karlovy Vary
- » Krajské vlastivědné muzeum Nový Jičín
- » Labrys, o.p.s., Praha
- » Magistrát hlavního města Prahy, odbor památkové péče
- » Masarykovo muzeum v Hodoníně
- » Melicharovo vlastivědné muzeum, Unhošť

- » Městské muzeum, Bystřice nad Pernštejnem
- » Městské muzeum a galerie, Břeclav
- » Městské muzeum a galerie, Hranice na Moravě
- » Městské muzeum Antonína Sovy v Pacově
- » Městské muzeum v Čelákovcích
- » Milevské muzeum, Milevsko
- » Moravské zemské muzeum, Archeologický ústav, Brno
- » Moravské zemské muzeum, Anthropos, Brno
- » Muzeum a galerie Knížecí dům, Moravský Krumlov
- » Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou

- » Muzeum antického sochařství a architektury, Litomyšl
- » Muzeum Beskyd, Frydek-Místek
- » Muzeum Boskovicka, Boskovice
- » Muzeum Brněnska, Šlapanice
- » Muzeum Českého krasu v Berouně
- » Muzeum Českého lesa v Tachově
- » Muzeum Českého ráje v Turnově
- » Muzeum hlavního města Prahy
- » Muzeum Chodska v Domažlicích
- » Muzeum jihovýchodní Moravy, Zlín

- » Muzeum Jindřichohradecka, Jindřichův Hradec
- » Muzeum jižního Plzeňska v Blovicích
- » Muzeum Komenského, Přešov

- » Muzeum Kroměřížska, Kroměříž
- » Muzeum města Brna
- » Muzeum města Ústí nad Labem
- » Muzeum Mladoboleslavsko, Mladá Boleslav
- » Muzeum Podblanicka, Benešov u Prahy
- » Muzeum Podkrkonoší Trutnov
- » Muzeum Prostějovska, Prostějov

- » Muzeum regionu Valašsko ve Vsetíně
- » Muzeum středního Pootaví, Strakonice
- » Muzeum Těšínska, Český Těšín
- » Muzeum T. G. Masaryka Rakovník
- » Muzeum východních Čech, Hradec Králové
- » Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod
- » Muzeum Vysočiny Jihlava
- » Muzeum Vysočiny Pelhřimov
- » Muzeum Vysočiny Třebíč
- » Muzeum Vyškovska, Vyškov

- » Národní muzeum, oddělení klasické archeologie, Praha
- » Národní muzeum, oddělení prehistorie a protohistorie, Praha
- » Národní muzeum, oddělení starších českých dějin, Praha
- » Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze
- » Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Brně
- » Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích
- » Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v hlavním městě Praze
- » Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Kroměříži
- » Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Liberci
- » Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Lokti

- » Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Olomouci
- » Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ostravě
- » Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Pardubicích
- » Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Plzni
- » Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ústí nad Labem
- » Národní památkový ústav, ústřední pracoviště (Brno)
- » Národní památkový ústav, ústřední pracoviště (Praha)
- » Národní technické muzeum, Praha
- » Oblastní muzeum Praha – východ, Brandýs nad Labem – Stará Boleslav
- » Oblastní muzeum v Děčíně

- » Oblastní muzeum v Chomutově
- » Oblastní muzeum v Litoměřicích
- » Oblastní muzeum v Lounech
- » Okresní vlastivědné muzeum v Šumperku
- » Orlické muzeum v Chocni
- » Ostravské muzeum, Ostrava
- » Paleolit_LAB, Praha
- » Podřipské muzeum Roudnice nad Labem
- » Polabské muzeum Poděbrady
- » Prachatické muzeum, Prachatice

- » Prácheňské muzeum v Písku
- » Regionální muzeum a galerie Jičín
- » Regionální muzeum K. A. Polánka v Žatci
- » Regionální muzeum Litomyšl
- » Regionální muzeum Mělník
- » Regionální muzeum Mikulov
- » Regionální muzeum Náchod
- » Regionální muzeum v Českém Krumlově
- » Regionální muzeum v Chrudimi
- » Regionální muzeum v Kolině

- » Regionální muzeum v Teplících
- » Regionální muzeum Vysoké Mýto
- » Severočeské muzeum v Liberci
- » Sládečkově vlastivědné muzeum v Kladně
- » Slezské zemské muzeum, Opava
- » Slovácké muzeum, Uherské Hradiště
- » Správa KRNP – Krkonošské muzeum Vrchlabí
- » Správa Pražského hradu – oddělení uměleckých sbírek, Praha
- » Stylus, služby pro vědu a výzkum, v.o.s., Zdice
- » Středočeské muzeum Rožtoky u Prahy

- » Technické muzeum, Brno
- » Ústav antropologie, Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity Brno
- » Ústav archeologické památkové péče Brno
- » Ústav archeologické památkové péče středních Čech, Praha
- » Ústav archeologické památkové péče severozápadních Čech Most
- » Ústav archeologie a muzeologie FF MU Brno
- » Ústav historie a muzeologie – Archeologický seminář FPF SU Opava
- » Ústav pro klasickou archeologii FF UK Praha
- » Ústav pro pravěk a ranou dobu dějinnou FF UK Praha
- » Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě
- » Vlastivědné muzeum Dr. Hostaše v Klatovech
- » Vlastivědné muzeum Jesenicka, Jeseník
- » Vlastivědné muzeum, Olomouc
- » Východočeské muzeum v Pardubicích
- » Západočeské muzeum v Plzni
- » Z.I.P. o.p.s. Plzeň

Příloha 2 - dotazník

Discovering the archaeologists of Europe - Zkoumání evropské archeologické komunity

(Dotazník 1 - organizace)

Dotazník byl vypracován kvůli shromáždění informací o archeologických organizacích a archeolozích, tvořících archeologickou komunitu v České republice jako součásti evropské archeologické komunity. Vyplňte, prosím, dotazník ke stavu, který platil pro Vaši organizaci k datu 10. ledna 2007.

1. Zřizovatel a hlavní oblast činnosti:

Označte, prosím, pouze jednu možnost, nejlépe odpovídající charakteru a struktuře Vaší organizace

Zřizovatel	Hlavní oblast činnosti				
	Terénní výzkum a s ním spojené činnosti	Archeologická památková péče	Muzejní činnost (péče o sbírky, výstavy apod.)	Výchova a vzdělávání	Technické, organizační služby, speciální analýzy
Státní instituce nebo její část					
Krajská instituce nebo její část					
Městská/obecní instituce nebo její část					
Univerzita					
Tzv. privátní instituce (o.s.; o.p.s. aj.)					
Jiná forma					

2. Geografické vymezení činnosti:

Označte, prosím, všechny regiony, na něž se vztahuje Vaše činnost (případně Vaše dohoda s archeologickým ústavem).

Celé Čechy		Praha	
Cela Morava a Slezsko		Hradecký	
Jihočeský		Pardubický	
Plzeňský		Vysočina	
Karlovarský		Jihomoravský	
Ústecký		Zlínský	
Liberecký		Olomoucký	
Středočeský		Moravskoslezský	

3. Počet pracovníků:

Napište, prosím, kolik pracovníků pracovalo ve Vaší organizaci k výše uvedenému datu. Počet zaměstnanců zahrnuje i krátkodobě zaměstnané osoby (dohoda o pracovní činnosti, dohoda o provedení práce).

	Počet osob
Archeolog	
Jiný odborný/vědecký pracovník	
Technické síly	
Ostatní	
C e l k e m	

Měnil se počet osob v jednotlivých kategoriích během uplynulého roku (tj. v období 10. 1. 2006 – 10. 1. 2007)? Pokud ano, vyznačte minimální a maximální počet osob celkově i v jednotlivých kategoriích.

	Minimum	Maximum
Archeolog		
Technické síly		
Ostatní		
C e l k e m		

d) Spolupracuje Vaše instituce s jinými institucemi/pracovníky, kteří poskytují služby v oblastech souvisejících s archeologickou činností, které sami neprovádíte?

	Ano	Ne	Nevím
Zajištění pracovníků pro terénní výzkum - technici			
Zajištění pracovníků pro terénní výzkum – dělníci			
Terénní dokumentace			
Geodetické práce			
Fotodokumentace			
Základní ošetření arch. materiálu			
Konzervace nálezů			
Geofyzikální a jiný nedestruktivní průzkum			
Letecká archeologie			
Archivní rešerše			
Stavebně historický průzkum			
Získávání a vyhodnocení ekofaktů			
Depozitární činnost			
Výstavní a přednášková činnost			
Management archeologického výzkumu			
Personalistika			
Ekonomická problematika			
Informační technologie			
Právní problematika			
Překlady a tlumočení			
Spolupráce s médii/popularizace			
Jiné (uveďte konkrétně)			

e) Uvažujete o tom, že v některé z těchto činností zaměstnáte vlastní pracovníky?

Ano / Ne / Nevím zaškrtněte odpovídající variantu

f) Považujete zajištění vlastních pracovníků pro některou těchto činností za prioritní (v nejbližších 2 letech) ?

Ano / Ne / Nevím zaškrtněte odpovídající variantu

Dotazník 2 – pracovní pozice/zařazení

Vyplňte, prosím, dotazník pro každý druh pracovní pozice ve Vaší instituci (např. odborný pracovník, vědecký pracovník, konzervátor, dokumentátor aj.), která souvisí s Vašimi archeologickými aktivitami (v případě potřeby nakopírujte na odpovídající počet exemplářů).

1.a) Název pracovní pozice:

b) Počet pracovníků na této pozici:

2. Označte, prosím, převažující typ pracovní činnosti (vždy jen jednu možnost) pro tuto pracovní pozici.

	Počet osob
Archeolog – terénní výzkum	
Archeolog – archeologická památková péče	
Archeolog – muzejní činnost (správa sbírek, výstavní činnost apod.)	
Archeolog – pedagogická činnost	
Terénní technik	
Dokumentátor	
Konzervátor	
Správa sbírek	
Analýzy a měření	
Geodetické práce	

3. Počet osob v pracovní pozici podle věku a pohlaví.

Věková kategorie	Muži	Ženy
do 20 let		
20-29 let		
30-39 let		
40-49 let		
50-59 let		
60 a více		

4. Platy/mzdy v ročním vyjádření (v tisících).

		Částka	
Plat/mzda		Minimum	
		Maximum	
		Průměr	
Příplatky (osobní ohodnocení, za vedení apod.)	Ano	Minimum	
	Ne	Maximum	
		Průměr	

5. Pracovní doba (počet hodin/týden)

		Počet osob
Plný úvazek		
Částečný úvazek	> 20 hod/týden	
	< 20 hod/týden	

6. Jsou zaměstnanci na této pozici zaměstnání na dobu určitou nebo neurčitou?

		Počet osob
Doba neurčitá		
Doba určitá	Pracovní smlouva	
	Dohoda o pracovní činnosti	
	Dohoda o provedení práce	

7. Byla tato pracovní pozice během posledního roku neobsazena? **Ano / Ne**

Jak dlouho? **Méně než 6 měsíců / Více než 6 měsíců**

Je obtížné získat pracovníka pro tuto pozici?

Ano / Ne

Zaškrtněte odpovídající možnost.

8. Jakou kvalifikaci mají pracovníci zařazení na této pozici?

		Počet osob
Vysokoškolské	Bc.	
	Mgr., PhDr., RNDr., ing. (nebo jiný ekvivalent)	
	PhD., Dr., CSc. (nebo jiný ekvivalent)	
	DrSc.	
	Doc., Prof.	
Středoškolské		
Základní		

9. Zaměstnáváte na této pozici pracovníky ze zahraničí?

	Počet osob
Česká republika	
Slovensko	
Polsko	
Jiné	

10. Zaměstnáváte na této pozici osoby se změněnou pracovní schopností?

Ano / Ne

v případě, že ano, uveďte počet osob:

Příloha 3 - Názvy pracovních pozic, na nichž pracují ARCHEOLOGOVÉ A DALŠÍ PRACOVNÍCI V ARCHEOLOGII

Archeolog:

- » Archeolog
- » Archeolog - kurátor
- » Archeolog – kurátor sbírky
- » Archeolog – odborný pracovník
- » Archeolog – památkář
- » Archeolog – památková péče
- » Asistent
- » Docent
- » Doktorand
- » Kurátor
- » Kurátor – archeolog
- » Kurátor archeologických sbírek
- » Kurátor sbírkových a mobiliárních fondů
- » Odborný asistent
- » Odborný pracovník
- » Odborný pracovník – archeolog
- » Odborný pracovník vědy a výzkumu
- » Postdoktorand
- » Profesor
- » Ředitel
- » Samostatný výzkumný pracovník – kurátor
- » Technický pracovník
- » Vědecký asistent
- » Vědecký pracovník
- » Vědecký pracovník – vysokoškolský učitel
- » Vedoucí muzea
- » Vedoucí vědecký pracovník

Ostatní odborný/vědecký pracovník:

- » Analýzy a měření
- » Antropolog
- » Archivář
- » Environmentální specialista
- » Historik
- » Informatik
- » Konzervátor
- » Kurátor archeologických sbírek
- » Odborný pracovník vědy a výzkumu
- » Osteolog
- » Památkář
- » Správce depozitáře
- » Vědecký pracovník

Technické síly:

- » Administrativa
- » Administrativní pracovník
- » Analytik-diagnostik
- » Archivář
- » Asistent
- » Asistent archeologického výzkumu
- » Bibliograf a katalogizátor
- » Dělník
- » Dokumentátor
- » Dokumentátor archeologických výzkumů
- » Dokumentátor - geodet
- » Dokumentátor - kreslič
- » Dokumentátor - laborant
- » Fotograf
- » Geodet
- » Hlavní dokumentátor – správce depozitáře
- » Kartograf
- » Knihovník
- » Konzervátor
- » Konzervátor – keramik
- » Konzervátor - restaurátor
- » Kopáč
- » Kreslič
- » Laborant
- » Laboratorní specialista
- » Lektor
- » Odborný pracovník
- » Odborný pracovník středoškolák/
vysokoškolák
- » Pomocný laborant
- » Pracovník archeologického výzkumu
- » Restaurátor
- » Restaurátor - konzervátor
- » Specialista
- » Specialista archeologického výzkumu
- » Správa sbírek
- » Správce depozitářů
- » Správce sbírek
- » Technický pracovník
- » Technik
- » Technik – dokumentátor
- » Technik – specialista
- » Technik – terénní výzkum
- » Terénní specialista
- » Terénní technik
- » Terénní technik - dokumentátor
- » Vedoucí laboratoře
- » Vedoucí technik

DISCOVERING
THE ARCHAEOLOGISTS
of EUROPE

ZKOUMÁNÍ
EVROPSKÉ ARCHEOLOGICKÉ
KOMUNITY

nadnárodní zpráva

Kenneth Aitchison

Poděkování

Autor by chtěl vyjádřit poděkování následujícím spolupracovníkům, kteří přispěli k úspěchu tohoto projektu v rámci týmu Zkoumání evropské archeologické komunity:

Efthymia Alphas, Gregor Bajc, Lucia Benedikova, John Collis, Rachel Edwards, Eva Fottova, Jan Frolík, Margaret Gowen, Anthony Harding, Raimund Karl, Angeliki Kossyva, Dirk Krausse, Patrizia La Piscopia, Marc Lodewijckx, Kristine Magerman, Conor McDermott, Dóra Mérai, Tomáš Michalík, Nagy Mihály, Predrag Novaković, Carla Nübold, Alcestis Papadimitriou, Pantos Pantos, Despo Pilides, Vesna Pintarič, Stefan Schmidt, Danica Staššiková-Štukovská, Martin Tomášek, Katja Uršič a Karen Waugh.

John Collis se na projektu podílel jako odborný poradce a Rachel Edwards výsledky vyhodnotila. Claire Soper a Kathryn Whittington poskytly administrativní podporu.

Projekt byl spolufinancován z fondu Leonardo da Vinci II Evropské Komise. Tato zpráva odráží pouze názory autora a Komise neodpovídá za to, jak budou použity zde obsažené informace.

převzato se souhlasem
vydáno Institute of Archaeology

Copyright © Institute of Archaeology 2009

Institut pro archeology, SHES, Whiteknights, University of Reading, PO Box 227, Reading RG6 6AB

Kenneth Aitchison je oprávněn být uváděn jako autor tohoto dokumentu v souladu se zákonem o autorských právech a patentech (the Copyright, Designs and Patents Act) z roku 1988.

ISBN 978-0-948393-96-9

1.0 SHRnutí

Discovering the Archaeologists of Europe – Zkoumání evropské archeologické komunity je významným projektem, který se soustředil na pracovní trh, odbornou způsobilost a přeshraniční pohyb archeologů ve dvanácti členských zemích Evropské Unie. Výzkum se uskutečnil v letech 2007-08.

Struktury. Archeologická praxe je v účastnických státech založena na rozdílných modelech, s odlišnými úrovněmi komerčních aktivit, které jsou vyvažovány činností státních institucí. Jednotlivé státy definují různými způsoby, kdo může být považován za archeologa.

Zaměstnanost. Ve všech dvanácti účastnických státech pracuje na pozici archeologa 16 657 osob, což představuje 0,02% celkové pracovní síly těchto zemí. Nejvyšší podíl na celkové pracovní síle obyvatelstva mají archeologové v Irsku jejich počet dosahuje 0,08%. V zemích, kde se archeologií zabývá převážně soukromý sektor, nabízí tento obor mnohem více pracovních příležitostí.

Charakteristika pracovní síly. Mezi archeology, kteří poskytli informace o pohlaví, je zastoupeno 54% mužů a 46% žen. Tyto údaje velmi přesně kopírují rozdělení celkové pracovní síly Evropské Unie na muže a ženy v poměru 53% ku 47%. V Řecku a na Kypru jsou archeoložky-ženy zastoupeny v mnohem vyšším počtu.

V průměru je evropským archeologům 39 let.

Osoby se změněnou pracovní schopností se mezi evropskými archeology téměř nevyskytují – pouhých 1,5% z celkového počtu pracovníků, o nichž se nám podařilo shromáždit údaje. Z tohoto nízkého průměru výrazně vybočuje pouze Německo, kde má změněnou pracovní schopnost 6% archeologů.

Povaha pracovní činnosti. Pokud se podařilo shromáždit relevantní informace, pracuje ve všech dvanácti účastnických státech souhrnem 86% archeologů na plný úvazek a 14% na zkrácený úvazek. Tato čísla v podstatě velmi dobře odpovídají celkovému evropskému poměru 82:12, avšak ve skutečnosti jen několik málo zemí nahlásilo údaje blízké tomuto rozdělení. V praxi je totiž v některých státech obvyklé, že téměř všichni archeologové pracují na plný úvazek, zatímco v jiných jich téměř čtvrtina pracuje na úvazek zkrácený.

Platy. Ve dvanácti účastnických zemích dosahují platy archeologů o málo vyšší úrovně než je celonárodní průměr. Vypočtený průměrný plat všech zkoumaných archeologů vychází o něco málo výše (107%) než je obecný unijní průměr. V zemích, kde se archeologií zabývají převážně státní instituce, jsou platy v této profesi většinou vyšší než ve státech, kde je archeologie provozována na komerčním základě. V takových zemích však zároveň pracuje v archeologické profesi méně osob.

Růst sektoru. Téměř ve všech účastnických zemích se archeologie, charakterizovaná počtem zaměstnaných osob, v posledních pěti letech rozrostla a v oboru se očekává další rozvoj (tato informace je platná k datu, kdy byly shromážďovány podkladové údaje, převážně v roce 2007).

Odborná způsobilost. Ve všech účastnických státech se u osob pracujících v archeologii očekává dokončené odborné vysokoškolské vzdělání. Z celkového počtu archeologů jich 5% získalo svou nejvyšší odbornou kvalifikaci v jiném členském státu Evropské Unie než v tom, v němž nyní pracují.

Země původu. Ve svém domovském státě pracuje 92% archeologů ve dvanácti zkoumaných zemích. Další 6% pochází z jiných států Evropské Unie a pouhé 1% pracovníků pochází ze zemí mimo ni.

Potřeba vzdělávání. V každé z účastnických zemí byla zkoumána problematika vztahující se ke konkrétním potřebám vzdělávání. Vzhledem ke skutečnosti, že tyto otázky byly partnerskými organizacemi našeho projektu formulovány rozdílně (aby se vyhovělo rozdílným strukturám a přístupům k archeologické práci v každém z členských států), nelze informace, které jsme obdrželi, účelně srovnávat mezi jednotlivými zeměmi.

Překážky mezinárodní mobility. Cílem našeho projektu bylo lépe pochopit, jaké podmínky je nutné splnit, aby bylo možné stanovit transparentní požadavky na odbornou způsobilost archeologů v rámci Evropy a jakým způsobem lze tuto odbornou způsobilost zajistit, aby došlo ke zlepšení mezinárodní mobility v archeologii.

Projekt prokázal, že archeologové mohou za svou práci přesídlit z jednoho státu do druhého. Zároveň jednoznač-

ně potvrdil, že k tomu, aby si archeolog našel zaměstnání v jednom ze dvanácti členských států EU, musí mít příslušnou odbornou kvalifikaci, většinou přinejmenším na úrovni dokončeného vysokoškolského studia.

To však neznamena, že odborná způsobilost archeologů je bez překážek uznávána ve všech státech stejně jako v zemi původu. Různé způsoby vzdělávání a administrativy mohou zapříčinit, že systémy licencování, které jsou obvykle založeny na akademické kvalifikaci, mohou zablokovat volný pohyb pracovníků v oblasti archeologie z jednoho státu do druhého.

Projekt zároveň ukázal, že k úspěšnému uplatnění mimo svůj domovský stát, archeologové nutně potřebují jazykové znalosti (které jsou nezbytně nutnou podmínkou k výkonu povolání).

2.0 Celkové a dílčí cíle

Cílem našeho projektu bylo lépe pochopit, jaké podmínky je nutné splnit, aby bylo možné stanovit transparentní požadavky na odbornou způsobilost archeologů v rámci Evropy a jakým způsobem lze tuto odbornou způsobilost zajistit.

Abychom dosáhli tohoto celkového cíle, vytýčili jsme si na celoevropské i na národní úrovni řadu dílčích cílů:

- rozpoznat překážky vstupu do archeologické profese a překážky mezinárodní mobility;
- shromáždit informace o pracovním trhu a o trendech, včetně údajů o investicích do vzdělávání, o nábore nových pracovníků a o problémech spojených s profesním růstem;
- zjistit, kolik archeologů vykonává své povolání v jednotlivých státech;
- identifikovat potřeby vzdělávání a chybějící znalosti a dovednosti;
- poskytnout zaměstnancům v oblasti archeologie informace, které by jim pomohly v plánování jejich aktivit a zlepšily výkonnost jejich organizací.

Projekt tyto dílčí cíle naplnil identifikací, shromážděním a dalším rozšiřováním informací o archeologech a o zaměstnavatelích v oblasti archeologie v rámci Evropy (zkoumání pracovního trhu). Tito zaměstnavatelé, profesní sdružení, Evropská Asociace Archeologů (EAA), vzdělávací instituce a jiné organizace měly:

- poznat skutečný stav a podmínky panující v oboru, a byly tak schopny podporovat mezinárodní mobilitu pohyb pracovní síly;
- vymezit konkrétní kritéria a metody, s jejichž pomocí by mohly definovat potřeby v oblasti vzdělávání v rámci Evropy;
- dokázat lépe analyzovat a předvídat požadavky na konkrétní znalosti a dovednosti;
- být schopny srovnávat požadavky na konkrétní znalosti a dovednosti mezi jednotlivými státy.

Před zahájením našeho projektu nebyly podobné údaje k dispozici ani ve většině účastnických států a ještě nikdy se je nikdo nepokusil shromáždit a aplikovat na nadnárodní úrovni.

3

3.0 PARTNERSKÉ ORGANIZACE

Na našem projektu se podílely archeologické organizace z dvanácti členských států Evropské Unie i nadnárodní Evropská Asociace Archeologů. Tyto organizace působí v nejrůznějším prostředí, což umožnilo shromáždění velkého množství různorodých perspektiv a názorů, a tím posílit závěry zkoumání našeho projektu.

Z těchto 13 organizací jich jedenáct bylo plnoprávními partnery, na něž se vztahovalo financování z fondů Evropské Komise, a dvě (rakouská a maďarská) působily v roli přidružených partnerů. Přidružené partnerské organizace se k projektu připojily poměrně pozdě, až poté, co byly

rozděleny rozpočtové prostředky. Proto se mohly podílet pouze formou samofinancování.

Národní zprávy o pracovním trhu v oblasti archeologie byly připraveny v každém z účastnických států a byly publikovány jak v národních jazycích tak v angličtině na webové stránce www.discovering-archaeologists.eu.

Další zprávu o profesních kvalifikacích a o požadavcích na výkon povolání archeologa připravil odborný poradce projektu pan profesor John Collis a tento dokument byl rovněž zveřejněn na výše uvedené webové stránce.

Rakouská republika	Internationales Österreichisches Archaeologie Forum	Archeologické diskusní fórum
Belgické království	Katholieke Universiteit Leuven	Vysokoškolská katedra archeologie
Kyperská republika	Department of Antiquities	Odbor úřadu vlády
Česká republika	Archeologický ústav Akademie věd České Republiky, Praha, v.v.i.	Organizace základního výzkumu zřizovaná státem
Německá spolková republika	Verband der Landesarchäologen in der Bundesrepublik Deutschland	Asociace regionálních státních úřadů
Řecká republika	Sylogos Ellinon Archaionon	Profesní sdružení archeologů Řecké archeologické služby (Ministerstvo kultury)
Maďarská republika	Magyar Régész Szövetség	Profesní sdružení archeologů
Irská republika	Institute of Archaeologists of Ireland	Profesní sdružení archeologů
Nizozemské království	Vestigia b.v. Archeologie en Cultuurhistorie	Soukromá poradenská firma v oboru archeologie
Slovenská republika	Archeologický ústav Slovenské akademie vied	Organizace základního výzkumu zřizovaná státem
Slovincká republika	Univerza v Ljubljani	Vysokoškolská katedra archeologie
Spojené království	Institute of Field Archaeologists	Profesní sdružení archeologů
Nadnárodní, administrativa v se sídlem v České republice	European Association of Archaeologists	Členská organizace

4

4.0 Metodologie

Partnerské organizace konzultovaly svůj postup tak, aby zajistily, že budou použity navzájem si odpovídající, ale nikoli přesně shodné, metodologie sběru dat, jejich analýzy a následné prezentace.

4.1 Sběr dat

Údaje od zaměstnavatelů a od archeologů z dvanácti členských států Evropské Unie byly shromažďovány podle modelů založených na předcházejících výzkumech, které proběhly ve Spojeném Království, kde se údaje o trhu práce sbíraly a analyzovaly již dvakrát (v letech 1997-98 a 2002-03).

I když se přesné podrobnosti sběru dat u jednotlivých partnerských organizací liší (partneři se shodli, že musí být zachována jistá míra pružnosti, která vezme v potaz svébytné národní struktury a tradice), všechny organizace použily písemné dotazníky rozesílané poštou, na které navazovalo dotazování telefonicky nebo e-mailem.

Partneři se shodli, že se ve všech účastnických státech shromáždí soubor "základních údajů" tak, aby bylo možné provést srovnání mezi státy. Navíc byly v každé zemi vyžadovány dodatečné informace, jež tento základní soubor rozšiřovaly. Základní údaje byly stanoveny takto:

- Počet osob pracujících v archeologii;
- Věk a pohlaví osob pracujících v archeologii;
- Změněná pracovní schopnost osob pracujících v archeologii;
- Ze kterých zemí pocházejí osoby pracující v archeologii (národnost osob zaměstnaných v archeologii);
- Zda jsou tyto osoby zaměstnány na plný nebo na zkrácený úvazek;
- Změny v počtu archeologů: před rokem, před třemi roky a před pěti lety, a očekávaný stav za rok a za tři roky;

- Vzdělání a další odborná způsobilost osob pracujících v archeologii, a ve kterých zemích tyto osoby získaly své vzdělání;
- Potřeby odborného vzdělávání a specifické chybějící znalosti a dovednosti z pohledu práce v archeologii;
- Plat a finanční ohodnocení práce v archeologii.

Organizační uspořádání archeologie se v každém ze dvanácti účastnických členských států liší. Tato specifika jsou podrobně popsána v každé národní zprávě a podrobnosti o vztahu mezi archeologickou praxí, komerčními aktivitami a státními úřady uvádíme v Příloze 1: Soukromý sektor a státní financování.

4.2 Analýza dat

U každé z partnerských organizací se vyskytl jistý počet potenciálních respondentů, kteří na rozeslané dotazníky neodpověděli. Z tohoto důvodu naše údaje nezahrnují veškeré archeology pracující v oboru v době, kdy byl výzkum prováděn. Každá z partnerských organizací extrapolovala z výsledků průzkumu ve své vlastní zemi a tímto způsobem vypočítala statisticky průkazný odhad celkového počtu pracujících archeologů (první bod mezi základními údaji).

V každé z dalších kategorií byla nashromážděná data k dispozici v dostatečné kvantitě i kvalitě a partnerské organizace tak mohly obdržené výsledky vyhodnotit přímo, bez nutnosti extrapolace.

Ve všech případech množství nasbíraných dat a jejich rozsah umožnil provedení složitých analýz o mnoha proměnných. Tato nadnárodní zpráva čerpá z údajů obsažených ve dvanácti národních zprávách, porovnává je a předkládá celková čísla v rámci všech dvanácti účastnických států.

5

5.0 DEFINICE ARCHEOLOGA

Náš projekt se zaměřil na vyhodnocení pracovního zařazení všech osob, o nichž můžeme říci že pracují jako archeologové, a to ve všech dvanácti účastnických zemích.

V některých státech existují právní definice toho, kdo může být považován za “archeologa”. Tyto definice se pohybují mezi dvěma extrémy. V zemích jako je například Řecko existuje právní definice, která je přímo spojena s udělováním povolení k provádění výzkumu. Na opačném konci spektra nacházíme země jako je Spojené Království, kde je pojem archeolog vymezen tím, co konkrétní osoba skutečně dělá (t.j. archeologem je osoba, která se věnuje archeologii!), a kde neexistuje formální právní definice. Collis (2009) vymezil, jaké jsou právní definice archeologa v účastnických zemích, přičemž většina z těchto definic se zakládá na dosaženém vzdělání.

Tyto definice ve značné míře vycházejí z historického chápání archeologa jako osoby, která zkoumá hmotné pozůstatky dávné lidské existence. Současná definice tento pojem rozšiřuje i na osoby, které se v současnosti

zabývají péčí o tyto hmotné pozůstatky a jejich ochranou pro budoucí generace.

To znamená, že archeology nejsou pouze terénní pracovníci, přestože terénní práce představuje důležitou součást archeologie. Náš projekt si proto vytkl za cíl zabývat se i archeology, kteří pracují jako odborní poradci pro státní instituce a soukromé organizace, archeology, kteří jsou zaměstnání jako kurátoři v muzeích a archeology, kteří se věnují výuce a výzkumu.

Tyto nesrovnalosti nutně vedly ke vzniku značných rozdílů mezi jednotlivými státy v chápání definice, kdo může být považován za archeologa. Partnerské organizace se formálně dohodly, že pro účely projektu bude tato definice co nejširší a přizpůsobená podle potřeby národním podmínkám. Z tohoto důvodu není vzdělání považováno za jediné ani za určující kritérium. V principu každý, kdo pracuje s archeologickými informacemi a s jiným archeologickým materiálem, by měl být zahrnut do našeho výzkumu – všichni pracovníci v archeologii, spíše než pouze ti s titulem “archeologa”.

Rakouská republika	Vysokoškolské vzdělání v oboru archeologie nejméně na úrovni magisterského titulu (existuje i třída Mitarbeiter – “spolupracovník”)
Belgické království	Bakalářské vzdělání v oboru archeologie
Kyperská republika	Bakalářské vzdělání se zaměřením na archeologii
Česká republika	Magisterské vzdělání v oboru archeologie nebo ekvivalent
Německá spolková republika	Doktorát nebo magisterský titul v oboru archeologie
Řecká republika	Bakalářské vzdělání se zaměřením na archeologii
Maďarská republika	Magisterský titul v oboru archeologie
Irská republika	Neexistuje právní definice
Nizozemské království	Doktorát nebo magisterský titul v oboru archeologie
Slovenská republika	Magisterské vzdělání v oboru archeologie nebo ekvivalent
Slovinská republika	Magisterské vzdělání v oboru archeologie nebo ekvivalent
Spojené království	Neexistuje právní definice

6.0 Počty osob pracujících v ARCHEOLOGII

Údaje o počtu osob pracujících v archeologii v roli archeologů i v roli určených pomocných pracovních sil v partnerských zemích projektu jsou shrnuty v následující tabulce.

Z dvanácti účastnických členských států pracuje zdaleka nejvyšší počet archeologů ve Spojeném Království. Tuto skutečnost lze vysvětlit komerčním systémem tamního archeologického výzkumu, který vytváří v archeologii velké množství pracovních příležitostí. K dalším účastnickým zemím s podobným systémem se řadí Nizozemí a Irská republika.

Způsob, jakým jsou tradičně prováděny terénní výzkumy v různých státech, také ovlivňuje počet osob zaměstnaných v archeologii, jak lze doložit na příkladu Německa, kde je obvyklé, že na terénních výzkumech pracují najatí dělníci.

Vzhledem ke skutečnosti, že ve způsobu, jakým byl v jednotlivých zemích stanovován počet pomocných pracovních sil, byly zaznamenány jisté nesrovnalosti, mají získané hodnoty pro náš výzkum menší význam.

Celkový počet archeologů			
Země	Počet archeologů	Počet pomocných pracovních sil	Celkem
Rakouská republika	743	222	965
Belgické království	765	467	1,232
Kyperská republika	52	437	491
Česká republika	425	352	777
Německá spolková republika	2,500	8,049	10,549
Řecká republika	1,856	není známo	1,856
Maďarská republika	620	není známo	620
Irská republika	1,709	102	1,811
Nizozemské království	761	275	1,036
Slovenská republika	186	121	307
Slovinská republika	175	není známo	175
Spojené království	6,865	866	7,731
Celkem	16,657	10,891	27,550

Podíl archeologů na celkové pracovní síle jednotlivých států			
Země	Počet archeologů	Celkový počet všech pracovníků	% archeologů
Rakouská republika	743	4,028,000	0.02%
Belgické království	765	4,380,000	0.02%
Kyperská republika	52	378,000	0.01%
Česká republika	425	4,922,000	0.01%
Německá spolková republika	2,500	38,210,000	0.01%
Řecká republika	1,856	4,510,000	0.04%
Maďarská republika	620	3,926,000	0.02%
Irská republika	1,709	2,112,000	0.08%
Nizozemské království	761	8,464,000	0.01%
Slovenská republika	186	2,358,000	0.01%
Slovinská republika	175	985,000	0.02%
Spojené království	6,865	28,441,000	0.02%
Celkem	16,657	102,714,000	0.02%

Pokud srovnáme počet archeologů s celkovou pracovní silou jednotlivých účastnických států (údaje podle Romans & Preclin 2008), zjistíme, že archeologové obvykle tvoří 0,01% až 0.02%. Dokonce i ve Spojeném Království, které se může chlubit vysokým počtem osob zaměstnaných v archeologii, představují archeologové 0,02% všech pracovníků. Jediné dva státy, kde je podíl archeologů na celkové pracovní síle podstatně vyšší, jsou Řecko s 0,04% a Irsko, kde v archeologii pracuje významných 0,08% osob (jeden ze 1 250 pracovníků).

Irští archeologičtí pracovníci popsaní v naší studii jsou výjimeční hned z několika důvodů. Vedle skutečnosti, že tvoří relativně významnou část celkové pracovní síly, jsou mezi nimi zároveň značně zastoupeni lidé pocházející ze zahraničí (viz sekce 11.0 Země původu). Tento trend je pravděpodobně zapříčiněn velkým množstvím archeologických výzkumů, které jsou v Irsku prováděny před započítáním stavebních prací na bytové výstavbě a na velkých projektech v oblasti infrastruktury. Tyto výzkumy vykonávají komerční společnosti s pružnou pracovní silou najatou na relativně krátkou dobu, což do Irska přivádí pracovníky z celé Evropy i z dalších zemí.

7

7.0 Rozvoj sektoru v minulosti

Údaje týkající se rozvoje archeologické profese v jednotlivých partnerských zemích v průběhu předcházejících pěti let jsou shrnuty v následující tabulce.

Údaje, které jsou zde uvedeny, představují počet organizací, které očekávají růst, minus počet organizací, které očekávají pokles, vyjádřené jako procento z celkového počtu dotazovaných organizací. V žádném případě tedy nejde o očekávanou absolutní úroveň růstu nebo poklesu. Téměř ve všech účastnických státech se archeologie v nedávné minulosti rozvíjela. Výjimkou je Rakousko, Německo a v menší míře Slovinsko, kde byl v minulých pěti letech zaznamenán významný nárůst, i když se tento růst zpomalil v roce předcházejícím konání výzkumu.

Německy mluvící země si také jsou méně jisté očekávaným rozvojem v budoucnosti než jiné účastnické státy (viz sekce 8.0).

Údaje z Řecka byly významně ovlivněny konáním Olympijských her v Aténách v roce 2004, neboť velké množství archeologů, kteří byli najati na pokrytí potřeb projektů související se Hrami, zůstalo na svých místech nejméně do roku 2007. Největší nárůst v nedávné minulosti zaznamenalo Nizozemí, což souvisí s transformací celého systému archeologické péče v této zemi, která přešla z modelu řízeného státem na systém založený na tržních principech.

Země	Nárůst v předcházejících pěti letech (od 2002-03)	Nárůst v předcházejících třech letech (od 2004-05)	Nárůst v minulém roce (od 2006-07)
Rakouská republika	-18%	-22%	-14%
Belgické království	+24%	+15%	+6%
Kyperská republika	+23%	+29%	+29%
Česká republika	+30%	+23%	+6%
Německá spolková republika	+8%	0%	-2%
Řecká republika	+11%	+2%	-10%
Maďarská republika	není známo		
Irská republika	+39%	+32%	+21%
Nizozemské království	+61%	+54%	+36%
Slovenská republika	+20%	+11%	+2%
Slovinská republika	+45%	+4%	-4%
Spojené království	+18%	+17%	+10%

8.0 OČEKÁVANÝ ROZVOJ SEKTORU

Názory na možnost rozvoje archeologické profese v jednotlivých partnerských zemích v následujících třech letech jsou shromážděny v tabulce.

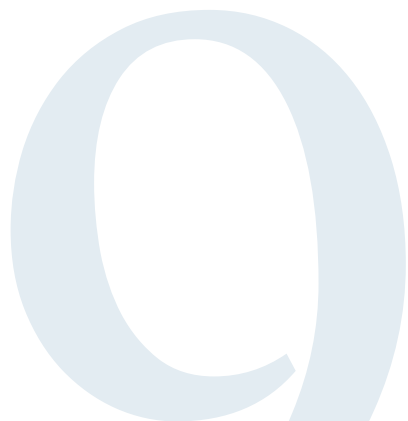
Údaje, které jsou zde uvedeny, představují počet organizací, které očekávají růst, minus počet organizací, které očekávají pokles, vyjádřené jako procento z celkového počtu dotazovaných organizací. V žádném případě tedy nejde o očekávanou absolutní úroveň růstu nebo poklesu.

Obecně lze říci, že jak archeologické organizace tak zaměstnavatelé v tomto oboru ve většině účastnických

států (s výjimkou Německa a Rakouska) nepochybují, že se v blízké budoucnosti bude jejich sektor dále rozvíjet.

Musíme však zdůraznit, že tyto názory byly shromážděny předtím, než vešla ve známost hloubka a závažnost globální finanční krize, jejíž kořeny sahají do konce roku 2007, a která začala významně ovlivňovat světovou ekonomiku na podzim 2008. Je téměř stoprocentně jisté, že kdyby se náš průzkum uskutečnil na konci roku 2008 nebo na počátku roku 2009, nebyla by očekávání tak příznivá, zvláště v oněch státech, kde je archeologický výzkum těsně propojen s aktivitami ve stavebním průmyslu.

Země	Nárůst v příštím roce (2008-09)	Nárůst v následujících třech letech (to 2010-11)
Rakouská republika	+4%	-3%
Belgické království	+3%	+12%
Kyperská republika	+33%	+33%
Česká republika	+11%	+21%
Německá spolková republika	-2%	-12%
Řecká republika	+2%	+39%
Maďarská republika	není známo	
Irská republika	+26%	+42%
Nizozemské království	+27%	+38%
Slovenská republika	+9%	+3%
Slovinská republika	+13%	+32%
Spojené království	+14%	+26%

9.0 VĚK A Pohlaví ARCHEOLOGŮ

Údaje o věku a pohlaví osob pracujících v archeologii v partnerských zemích jsou shromážděny v následující tabulce.

V Evropské Unii tvoří muži úhrnem (pro všechny profese) 53% celkové pracovní síly a ženy 47% (Romans & Preclin 2008). Souhrnné údaje v archeologii tudíž poměrně přesně odráží rozdělení celkové pracovní síly.

Téměř ve všech účastnických zemích se setkáváme s jasnou většinou archeologů-mužů. Jedinou výjimku před-

stavuje Rakousko, kde je rozdělení velmi vyrovnané, a zvláště Řecko a Kypr, kde v tomto sektoru pracují s jasnou převahou archeologové ženského pohlaví. Nerovnováha mezi pracovníky ženského a mužského pohlaví v těchto dvou helénských zemích je ještě výraznější než rozdíly v zastoupení mezi muži a ženami v kterémkoliv jiném státu. Příčinami jsou osobité kulturní odlišnosti těchto zemí, kde archeologie tradičně nepatří mezi zaměstnání, které by si mladí muži vybírali, a proto většinu kvalifikovaných odbornic představují ženy.

Země	Ženy		Muži	
Rakouská republika	233	51%	221	49%
Belgické království	357	47%	408	53%
Kyperská republika	36	69%	16	31%
Česká republika	134	32%	291	68%
Německá spolková republika	717	37%	1,220	63%
Řecká republika	872	76%	272	24%
Maďarská republika	244	48%	264	52%
Irská republika	359	45%	438	55%
Nizozemské království	130	37%	218	63%
Slovenská republika	66	36%	119	64%
Slovinská republika	22	45%	27	55%
Spojené království	1,013	41%	1,432	59%
Celkem	4,183	46%	4,926	54%

Věk	-19		20-29		30-39		40-49		50-59		60-		Průměr
Rakouská republika	4	1%	62	14%	138	31%	130	29%	70	16%	40	9%	41.9
Belgické království	0	0%	326	43%	236	31%	119	16%	69	9%	15	2%	34.3
Kyperská republika	0	0%	11	21%	16	31%	14	27%	9	17%	2	4%	39.2
Česká republika	0	0%	69	22%	100	32%	42	13%	72	23%	30	10%	41.3
Německá spolková republika	75	4%	263	13%	468	24%	585	29%	450	23%	150	8%	42.5
Řecká republika	0	0%	6	1%	109	22%	172	35%	172	35%	37	7%	47.4
Maďarská republika	0	0%	87	16%	232	42%	72	13%	96	17%	66	12%	41.5
Irská republika	4	<1%	446	56%	267	33%	56	7%	21	3%	3	<1%	30.2
Nizozemské království	0	0%	33	11%	110	37%	91	31%	53	18%	11	4%	41.2
Slovenská republika	0	0%	50	27%	52	28%	21	11%	47	25%	15	8%	40.6
Slovinská republika	0	0%	8	16%	21	41%	11	22%	9	18%	2	4%	39.3
Spojené království	6	<1%	692	28%	773	32%	586	24%	217	13%	71	3%	36.9
Celkem	89	1%	2053	25%	2522	30%	1899	23%	1285	165	442	5%	39.0

V průměru je evropským archeologům 39 let.

Věk většiny pracovní síly v archeologii bývá ve většině zemí relativně nízký a obvykle se v ní nevyskytuje mnoho velmi mladých pracovníků, snad s výjimkou Německa. Zde jsou 4% pracujících mladších 20 let, což není běžné v žádném jiném státě. Zdá se, že důvodem je nejspíše skutečnost, že v ostatních zemích vede cesta k archeo-

logické práci nejprve přes získání vysokoškolského titulu. Většina archeologů zaměstnaných v Irsku je mladší 30 let. Na druhou stranu však pracovníci této věkové kategorie téměř chybí v Řecku. Ve všech účastnických zemích projektu také nacházíme starší pracovníky (ve věku nad 60 let), ačkoliv opět v irské archeologii se jich vyskytuje velmi málo.

10

10.0 ZMĚNĚNÁ PRACOVNÍ SCHOPNOST ARCHEOLOGŮ

Partnerské organizace zkoumaly změněnou pracovní schopnost osob pracujících v archeologii v každém z účastnických států.

V téměř všech účastnických státech je v archeologii zaměstnáno jen minimum osob se změněnou pracovní schopností; s jedinou výjimkou Německa, kde má změněnou pracovní schopnost 6% archeologů.

Není známo, zda tato nízká čísla jsou zapříčiněna přetrvávajícím kulturním povědomím – mylnou domněnkou, že veškerá archeologická činnost vyžaduje těžkou fyzickou práci, a proto osoby se změněnou pracovní schopností nevyhledávají zaměstnání v archeologii. Na druhou

stranu je rovněž možné, že mohou existovat překážky v zaměstnanosti způsobené předsudky na straně zaměstnavatelů o možnostech osob se změněnou pracovní schopností.

Je skutečně možné, že změněná pracovní schopnost představuje bariéru vstupu do archeologického povolání (ačkoli není nutně překážkou mezinárodní mobility). Universita v Readingu (ve Spojeném Království) sice studovala změněnou pracovní schopnost ve vztahu k výuce archeologického terénního výzkumu (Phillips et al 2007), ale jinak tato problematika dosud zůstává jen velmi málo známá.

Změněná pracovní schopnost archeologů			
Země	Celkový počet osob pracujících v archeologii, u nichž je známo, jakou mají pracovní schopnost	Celkový počet osob se změněnou pracovní schopností	% celkového počtu
Rakousko	479	3	0.6%
Belgické království	124	2	1.6%
Kyperská republika	475	2	0.4%
Česká republika	663	11	1.7%
Německá spolková republika	884	53	6.0%
Řecká republika	735	5	0.7%
Maďarská republika	508	0	0%
Irská republika	796	3	0.3%
Nizozemské království	499	0	0%
Slovenská republika	292	5	1.7%
Slovinská republika	126	0	0%
Spojené království	2365	38	1.6%
Celkem	7946	122	1.5%

11.0 ZEMĚ PŮVODU

Údaje o zemích, z nichž pocházejí osoby pracující v archeologii v partnerských státech, jsou shromážděny v následující tabulce.

Země původu							
Země	Celkový počet osob, o nichž byly známy tyto údaje	Počet osob pracujících v domovském státě	Počet osob z jiných zemí Evropské Unie		Počet osob z jiných částí světa		
Rakouská republika	479	90%	433	8%	37	2%	9
Belgické království	124	98%	121	2%	3	0%	0
Kyperská republika	52	79%	41	15%	9	4%	2
Česká republika	313	98%	306	2%	7	0%	0
Německá spolková republika	1,858	95%	1,773	3%	56	2%	29
Řecká republika	1,570	99%	1,560	1%	8	<1%	2
Maďarská republika	508	93%	473	5%	25	2%	10
Irská republika	485	55%	269	42%	202	3%	14
Nizozemské království	499	95%	476	3%	16	1%	7
Slovenská republika	174	98%	171	1%	2	1%	1
Slovinská republika	126	95%	120	5%	6	0%	0
Spojené království	2,611	93%	2,342	5%	130	2%	49
Celkem	8,799	92%	8,085	6%	501	1%	123

Je všeobecně známo, že více než 90% archeologů pracujících v určité členské zemi Evropské Unie pochází z tohoto státu. Celkem 92% archeologů ve všech dvanácti účastnických zemích našlo zaměstnání ve svých domovských státech. Dalších 6% archeologické pracovní síly v těchto dvanácti zemích je občany Evropské Unie, kteří žijí a pracují v jiném členském státu. Pouhé 1% archeologů zaměstnaných ve dvanácti účastnických zemích pochází ze zemí mimo Evropskou Unii.

Údaje z Průzkumu pracovní síly Evropské Unie z roku

2007 naznačují, že 2,2% evropské pracovní síly žije a pracuje v jiném členském státu Unie, zatímco osoby, které nejsou občany Unie tvoří 3,8% evropské pracovní síly (zdroj: Evropská Komise 2008).

Je tudíž zřejmé, že pro archeology je typická vyšší úroveň mezinárodní mobility než pro evropskou pracovní sílu jako takovou. Dále je evidentní, že v evropské archeologii pracuje relativně menší počet osob, které pocházejí mimo Unii, než je obvyklé v jiných povoláních.

Na úrovni jednotlivých států nacházíme zajímavé pří-

klady fungování mezinárodní mobility v archeologii. Většina zahraničních archeologů, kteří jsou zaměstnáni v Maďarsku, jsou etničtí Maďaři, kteří pocházejí z míst vně současných hranic Maďarska – ze Slovenska, Rumunska a Srbska. 15% archeologů pracujících na Kypru pochází z jiných zemí Evropské Unie a pozoruhodných 45% archeologické pracovní síly v Irsku se nenarodilo v tomto státě, přičemž 42% archeologů přichází do Irska z jiných míst Evropské Unie a 3% ze zemí mimo Unii.

Mezi Severním Irskem a Irskou republikou vždy existoval volný pohyb archeologů a mnoho z nich pracovalo v obou státech. Prudký nárůst počtu archeologů, potřeb-

ných k provádění archeologických výzkumů před započítím stavebních prací v oblasti infrastruktury v Irské republice vedl v posledních letech ke zvýšené poptávce, kterou nebylo možno uspokojit z řad irských příslušníků archeologie. To způsobilo, že se počet irských komerčních společností rapidně zvýšil a velké množství společností ze Spojeného Království otevřelo své pobočky v Irsku. Vysoká úroveň znalosti angličtiny v Evropské Unii (viz sekce 16.3 Překážky mezinárodní mobility – jazyk) také napomohla skutečnosti, že pro osoby z jiných zemí bylo relativně snadné přesídlit do Irska za prací.

12.0 Nejvyšší stupeň odborné způsobilosti dosažený archeology

Údaje o nejvyšším stupni odborné způsobilosti dosaženém osobami pracujícími v archeologii v partnerských zemích a informace, ve kterých zemích tyto osoby svou kvalifikaci získaly, jsou shromážděné v následující tabulce.

Nejvyšší stupeň odborné způsobilosti										
Země	Středoškolské vzdělání		Bakalářský stupeň		Magisterský stupeň		Doktorát		Postdoktorandské studium (habilitace)	
Rakouská republika	235	48%	5	1%	113	23%	108	22%	29	6%
Belgické království	0	0%	0	0%	108	87%	16	13%	0	0%
Kyperská republika	0	0%	4	8%	23	44%	25	48%	0	0%
Česká republika	5	2%	13	4%	219	70%	50	16%	26	8%
Německá spolková republika	412	45%	47	5%	232	25%	184	20%	48	5%
Řecká republika	0	0%	704	53%	401	29%	234	17%	2	1%
Maďarská republika	0	0%	0	0%	415	82%	76	15%	17	3%
Irská republika	165	20%	315	39%	298	37%	25	3%	4	<1%
Nizozemské království	17	6%	2	1%	141	50%	122	43%	0	0%
Slovenská republika	0	0%	1	1%	103	62%	37	22%	24	15%
Slovinská republika	6	12%	27	54%	7	14%	9	18%	1	2%
Spojené království	97	4%	1,266	55%	672	29%	263	11%	9	<1%
Celkem	937	13%	2384	32%	2732	37%	1149	16%	160	2%

V každém státě, o kterém jsme shromažďovali informace, je běžné, že osoby pracující v archeologii mají ukončené vysokoškolské vzdělání. V osmi účastnických zemích bylo zjištěno méně než 6% pracujících, kteří nezískali vysokoškolský diplom. Jediné výjimky představují Slovinsko, kde relativně malý objem sesbíraných údajů pravděpodobně zkreslil výsledky, Irsko s 20% pracovníky bez vysokoškolského vzdělání a také Rakousko a Německá spolková republika. V těchto dvou německy mluvících zemích se na archeologické terénní výzkumy běžně

najímají dělníci, zatímco ve všech ostatních partnerských státech provádějí téměř veškerý terénní výzkum odborně kvalifikovaní pracovníci.

Celkem 55% archeologů dosáhlo vysokoškolského vzdělání magisterského stupně nebo i vyšší kvalifikace. Tyto údaje závisí převážně na počtu států, které plně přijaly boloňský systém udělování vysokoškolských diplomů. V zemích, kde funguje boloňský systém, je běžné, že bakalářský stupeň plně připraví studenty na výkon povolání

a magisterský stupeň pak představuje navazující a rozšiřující formu studia. V zemích, kde stále ještě převažuje tzv. Humboldtův systém (nebo byl až do nedávna používán), bývá vysokoškolské studium delší a vede ke získání magisterského vzdělání (to je v našem projektu případ

České a Slovenské republiky, Belgie a Maďarska). Této okolnosti bude věnována pozornost v sekci 16.2 Překážky mezinárodní mobility – Odborná způsobilost a v navazující zprávě o odborné způsobilosti a požadavcích na výkon povolání (Collis [2009]).

Kde byla získána odborná kvalifikace						
Země	Nejvyšší odborná kvalifikace získána ve státě, kde je osoba zaměstnána		Nejvyšší odborná kvalifikace získána jinde v Evropské Unii		Nejvyšší odborná kvalifikace získána v jiném státě světa	
	Rakouská republika	461	94%	29	6%	0
Belgické království	123	99%	1	1%	0	0%
Kyperská republika	4	8%	45	87%	3	6%
Česká republika	309	99%	3	1%	1	<1%
Německá spolková republika	1706	97%	35	2%	13	1%
Řecká republika	není známo					
Maďarská republika	není známo					
Irská republika	není známo					
Nizozemské království	234	96%	7	3%	4	2%
Slovenská republika	není známo					
Slovinská republika	19	79%	4	17%	1	4%
Spojené království	1877	91%	138	7%	41	2%
Celkem	4733	94%	262	5%	63	1%

Téměř všichni archeologové (94%) získali nejvyšší odbornou kvalifikaci v zemi, kde nyní pracují, přičemž tento údaj velmi přesně odpovídá zjištěnému procentu archeologů, kteří vykonávají své povolání ve svém domovském státě (92%). V každé zemi, odkud byly údaje k dispozici, získali alespoň někteří archeologové nejvyšší odbornou kvalifikaci v jiném státě Evropské Unie – celkem šlo o 5% všech pracovníků. Tento výsledek naznačuje, že odborná způsobilost nepředstavuje nepřekonatelnou překážku mezinárodní mobility (více o daném problému, viz následující sekce 16.2 Překážky mezinárodní mobility – Odborná způsobilost).

Ve všech státech, kromě Kypru, představuje procento osob, které získaly nejvyšší odbornou kvalifikaci v jiné zemi, zanedbatelnou menšinu. Avšak v Kyperské republice pracuje 87% archeologů, kteří získali nejvyšší odbornou kvalifikaci v jiném státě Evropské Unie a dalších 6% dokonce mimo ni. Tuto skutečnost lze vysvětlit tak, že University of Cyprus, první akreditovaná vysoká škola na Kypru, začala přijímat první studenty až v roce 1992.

13.0 PRÁCE NA PLNÝ A NA ZKRÁCENÝ ÚVAZEK V ARCHEOLOGII

Údaje o osobách pracujících v archeologii v partnerských státech, které jsou zaměstnány na plný nebo na zkrácený úvazek, jsou shromážděny v následující tabulce.

Osoby zaměstnané na plný a na zkrácený úvazek				
Země	Počet osob zaměstnaných na plný úvazek (>=30 hodin týdně)		Počet osob zaměstnaných na zkrácený úvazek (<30 hodin týdně)	
Rakouská republika	372	76%	118	24%
Belgické království	107	90%	12	10%
Kyperská republika	451	95%	24	5%
Česká republika	495	75%	161	25%
Německá spolková republika	1,617	75%	525	25%
Řecká republika	1,428	98%	28	2%
Maďarská republika	502	99%	6	1%
Irská republika	756	97%	22	3%
Nizozemské království	362	73%	137	27%
Slovenská republika	149	87%	23	13%
Slovinská republika	53	98%	1	2%
Spojené království	2,274	89%	284	11%
Celkem	8,566	86%	1,341	14%

V celé Evropské Unii (pro všechna povolání) je 18% pracovní síly zaměstnáno na zkrácený úvazek a zbývající část na plný úvazek (Romans & Preclin 2008). Zatímco práce na zkrácený úvazek je pro určité sektory a činnosti typická, v archeologii se obvykle setkáváme s prací na plný úvazek. V zemích s pružnější archeologickou pracovní silou, jako jsou například Rakousko, Česká republika, Německo a Nizozemské království, samozřejmě existují příležitosti k práci na částečný úvazek. Ve výše uvedených státech je zaměstnáno na zkrácený úvazek mezi 24% a 27% pracovníků.

Je zřejmé, že existují značné rozdíly mezi těmito zeměmi a státy, kde je práce na plný úvazek v archeologii takřka normou (na Kypru, v Řecku, Maďarsku, Irsku a Slo-

vinsku je zaměstnáno na plný úvazek 95% archeologické pracovní síly). Účelem Směrnice Evropské Rady 97/81/EC (EC 1997) je zabránit diskriminaci pracovníků zaměstnaných na zkrácený úvazek a napomoci rozvoji příležitostí k práci na zkrácený úvazek na základě, který by byl přijatelný pro zaměstnavatele i pro zaměstnance. Údaje z výše zmíněných pěti zemí (Kypr, Řecko, Maďarsko, Irsko a Slovinsko) naznačují, že v některých státech by mohla zavedená praxe představovat překážku mezinárodní mobility pro archeology, kteří hledají pružné pracovní uplatnění na částečný úvazek. Avšak nelze ji považovat za závažnou překážku mezinárodního pohybu všech pracovníků v archeologii.

14

14.0 PLATY V ARCHEOLOGII

Údaje o platech osob pracujících v archeologii ve členských státech Evropské Unie, v nichž sídlí partnerské organizace, jsou shromážděny v následující tabulce.

Platy v archeologii			
Země	Průměrný (střední) plat archeologů	Průměrný plat v archeologii v porovnání s národním průměrem (středem)	Národní průměrný plat (střed) pro všechny pracující
Rakouská republika	€31,518	122%	€25,797
Belgické království	€28,819	104%	€27,780
Kyperská republika	€40,656	175%	€23,122
Česká republika	€10,145	108%	€9,455
Německá spolková republika	€31,071	108%	€29,016
Řecká republika	€28,925	108%	€26,987
Maďarská republika	€11,432	119%	€9,619
Irská republika	€37,680	97%	€38,745
Nizozemské království	není známo	není známo	€30,000
Slovenská republika	€6,030	83%	€7,248
Slovinská republika	€16,827	111%	€15,116
Spojené království	€34,392	78%	€44,261
Všechny státy (průměr pro všechny pracující: údaj z roku 2005)	€31,134	107%	€28,992

Bohužel se nepodařilo shromáždit dostatečné informace o platech v Nizozemí, aby bylo možné do tabulky uvést směrodatná čísla.

Nejnovější publikované údaje o průměrném platu pro všechny pracující v rámci Evropské Unie uvádějí 28 992 € v roce 2005 (Eurostat 2008). Data sesbíraná v rámci našeho projektu se však většinou vztahují k roku 2007 a proto je na místě určitá opatrnost, pokud se rozhodneme srovnat tento údaj ve výše uvedené tabulce. Celkem je archeologům ve dvanácti zde uváděných zemích vypláceno přibližně 0.5 miliardy € ročně.

Většinou jsou archeologové odměňováni relativně dobře, průměrné platy v archeologii ve většině zemí překračují celonárodní průměr uváděný pro všechny pracovníky. Najdeme však i výjimky, jako např. Irsko, Slovenská

republika a Spojené Království, kde se platy archeologů pohybují výrazně pod celonárodním průměrem.

Platy v archeologii stojí za povšimnutí především na Kypru, kde jsou archeologové honorováni nejen lépe než v kterékoliv jiné účastnické zemi, ale jsou ohodnocováni i lépe v porovnání s ostatními pracovníky svého státu.

Výše uvedené rozdíly mezi státy částečně souvisejí s různou úrovní účasti soukromého sektoru v archeologii. Na Kypru jsou téměř všichni profesionální archeologové státními zaměstnanci, zatímco ve Spojeném Království a v Irsku jich většina pracuje pro soukromé organizace. V těchto zemích tak sice existuje větší množství pracovních příležitostí pro archeology, ale zároveň jsou jejich průměrné platy udržovány na nižší úrovni.

15

15.0 POTŘEBA VZDĚLÁVÁNÍ A CHYBĚJÍCÍ ZNALOSTI A DOVEDNOSTI

Partnerské organizace našeho projektu shromáždily informace o potřebách vzdělávání, chybějících znalostech a dovednostech v archeologii v jejich vlastních zemích.

V každém z účastnických států se podařilo identifikovat problémy vztahující se ke znalostem a dovednostem (k jejich absenci nebo nedostatku), a to jak ve vědních disciplínách, které přímo souvisejí s archeologií, tak i ve všeobecných, nearcheologických znalostech a dovednostech.

Partneři projektu kladli své dotazy různými způsoby, neboť chtěli zohlednit rozdílné struktury archeologic-

ké práce a přístupy k ní v každé z účastnických zemí. Z tohoto důvodu však nelze získané informace mezi jednotlivými státy vzájemně objektivně porovnat.

Tento výzkum však přinesl v každém z účastnických států nemalé výsledky, neboť umožnil zaměstnavatelům a vzdělávacím institucím přístup k informacím týkajících se oblastí, v nichž byly identifikovány potřeby dalšího vzdělávání. Další podrobnosti jsou uvedeny ve dvanácti národních zprávách, jež jsou k dispozici na www.discovering-archaeologists.eu.

16

16.0 MEZINÁRODNÍ MOBILITA

Článek 15 Listiny základních práv Evropské Unie (EC 2007) uvádí, že “každý má právo pracovat a věnovat se svobodně zvolenému povolání”, a že “každý občan Unie má volnost hledat práci, pracovat, registrovat se k podnikání a poskytovat služby ve kterémkoliv z členských států”.

Toto právo pracovat v jakémkoliv členském státu Evropské Unie je nezbytně nutnou podmínkou k umožnění pohybu jednotlivců mezi státy. Náš projekt si kladl za cíl určit a popsat překážky, které jednotlivým archeologům znemožňují přesídlit z jednoho státu EU do druhého za prací a navrhnout způsoby, pomocí nichž by bylo možno tyto překážky překonat.

Projekt zjistil, že v rámci dvanácti účastnických členských států patří archeologové k poměrně mobilní složce pracovní síly. Celých 6% archeologů zaměstnaných v těchto státech představují občané Evropské Unie pracující v jiné zemi Unie. Tento údaj vyznívá ve srovnání s daty Výzkumu pracovní síly Evropské Unie z roku 2007, který zjistil, že v jiném členském státu Unie než ve svém vlastním je zaměstnáno pouze 2,2% evropské pracovní síly (Romans & Preclin 2008), příznivě.

Náš projekt však zároveň uznává, že existují specifické problémy vztahující se k mezinárodní mobilitě archeologů, a především se týkají odborné způsobilosti, povolení k výkonu povolání a jazykových požadavků. Tyto problémy jsou podrobně analyzovány v následujících sekcích.

16.1 PŘEKÁŽKY MEZINÁRODNÍ MOBILITY – PVOLOVACÍ ŘÍZENÍ

Proces archeologického výzkumu bývá ve většině případů destruktivní, neboť spočívá v odkrývání a analýze vrstev, z nichž se skládá archeologická lokalita. Ačkoliv existují i jiné způsoby, jak získat prvotní archeologická data o životě dávných lidských společností, uchylují se archeologové k tomuto postupu nejčastěji.

Téměř ve všech státech Evropské Unie se setkáváme s právními předpisy, které vymezují, jaké osoby se mohou zabývat tzv. destruktivní archeologií. Toto vymezení nejčastěji probíhá v rámci systému udělování licencí, kdy státní orgány poskytují jednotlivcům nebo organizacím povolení k výzkumu určité archeologické lokality. Systém licencí funguje ve větší či menší míře ve všech dvanácti účastnických členských státech Evropské Unie a vztahuje se většinou jen na služebně starší archeology, kteří odborně garantují vedení výzkumu, spíše než na všechny členy týmu.

V některých účastnických členských státech souvisejí kritéria pro udělování licencí k přímému výzkumu velmi těsně s akademickou kvalifikací (touto problematikou se podrobněji zabývá Collis 2009). Příslušné státní orgány ve většině zemí, kde je pro získání povolení vyžadována určitá odborná způsobilost, se ještě nevypořádaly s důsledky boloňských reforem vzdělávacího systému. Otázka akademické kvalifikace je podrobně analyzována v následující sekci 16.2 Překážky mezinárodní mobility – odborná způsobilost.

Mnohé z těchto právních úprav vznikaly pod vlivem Evropské úmluvy o ochraně archeologického dědictví (Rada Evropy 1992), známé také jako Maltská konvence nebo Úmluva

z La Valetty. Protože se jedná o dokument Rady Evropy, nejsou články této Úmluvy samy o sobě nijak závazné; avšak státy se mohou rozhodnout je podepsat a ratifikovat, čímž jim poskytnou potřebnou právní moc. Maltská konvence stanovuje řadu principů ochrany archeologických památek, z nichž jako nejvýznamnější uvedme článek 3, jenž požaduje zavedení procesů, které „zajistí, že výzkumy a jiné možné destruktivní techniky vykonávají pouze odborně způsobilé osoby s příslušným oprávněním.“

Námi realizovaný projekt odhalil, že systémy licencování bývají často neprůhledné a omezující: ne vždy se zakládají na skutečné odborné způsobilosti, a v mnoha případech spíše upřednostňují akademické postavení a znalosti specifické místní situace a tradice. V této podobě se stávají překážkami mezinárodní mobility, neboť příležitost pracovat v archeologickém oboru je tak omezena na osoby, které mají předpoklady získat příslušná oprávnění. Možnosti (být zaměstnán na vedoucích místech) pro archeology, kteří nemají rozsáhlou předchozí zkušenost v příslušném státu, tak jsou značně omezené.

16.2 PŘEKÁŽKY MEZINÁRODNÍ MOBILITY – odborná způsobilost

K dnešnímu dni podepsalo Boloňskou deklaraci 46 zemí (Evropská oblast vyššího vzdělávání 1999, Sekretariát pro Boloňskou deklaraci v Beneluxu 2009), včetně všech dvanácti partnerských zemí námi realizovaného projektu. Tato deklarace „si klade za cíl vytvořit do roku 2010 Evropskou oblast vyššího vzdělávání, v níž si studenti budou moci vybírat ze široké a přehledné škály kvalitních vzdělávacích programů a požívat výhody plynoucí z jednoduchých postupů uznávání vysokoškolské kvalifikace.“ Boloňská deklarace „spustila proces reformy potřebných pro zvýšení kompatibility a porovnatelnosti evropského vyššího vzdělávání, které by pak bylo lépe konkurenceschopné a stalo by se přitažlivější jak pro Evropany tak i pro studenty a akademické pracovníky z jiných kontinentů.“ Deklarace uvádí, že do roku 2010 má být dosaženo následujících cílů (Anglická Rada pro financování vyššího vzdělávání 2006):

1. Bude zaveden systém srozumitelných a snadno srovnatelných vysokoškolských diplomů, rozšířených o nové podpůrné Dodatky k diplomům.
2. Systém vyššího vzdělávání bude založen na dvou navazujících cyklech: bakalářský stupeň v délce tří let, který připraví studenty na výkon povolání, a navazující stupeň studia, který povede ke získání magisterského diplomu a/nebo doktorátu.
3. Aby byla zajištěna mobilita studentů plynoucí ze snadného přenosu jejich dosaženého vzdělání, bude zaveden systém kreditů podobný ECTS. Kredity lze rovněž získávat i mimo oblast vyššího vzdělávání, například během celoživotního vzdělávání.

4. Podpora studentské mobility a volného pohybu studentů získá nejvyšší možnou podporu.
5. Započte evropská spolupráce v oblasti kontroly kvality poskytovaného vzdělávání.
6. V rámci vyššího vzdělávání bude podporována evropská dimenze studia prostřednictvím společných učebních osnov, spolupráce mezi institucemi i projekty na podporu mobility studentů a učitelů/badatelů.

Rychlost, s jakou byla přijata tato nová struktura, se liší stát od státu a v rámci jednotlivých států často i obor od oboru a od university k universitě.

Díky námi realizovanému projektu se podařilo zjistit, že universálně uznávaný systém odborných kvalifikací v rámci Evropské Unie, který by umožnil sjednocení diplomů mezi jednotlivými zeměmi, představuje ještě stále poněkud vzdálený cíl (Collis 2009). Hlavními problémy v oblasti archeologie zůstávají:

1. V některých zemích stále chybějící bakalářské vzdělání v oboru archeologie.
2. Rozdíly v právních definicích archeologa (nebo situace, kdy tato právní definice zcela chybí).
3. Rozdílné zaměření vysokoškolského vzdělání co se týče obsahu předmětů a způsobu, jakým jsou tyto předměty přednášeny. Toto vede k problémům s uznáváním diplomů v jiných zemích a institucích (např. za účelem studijního přestupu).
4. Různé způsoby organizace terénního výzkumu, především destruktivního, a rozdíly mezi pracovníky, kteří tento výzkum provádějí.

Tyto problémy způsobují, že v některých státech nejsou adeпти archeologie schopni získat takovou odbornou kvalifikaci, která by jim umožnila pracovat v jiných členských zemích Evropské Unie.

16.3 PŘEKÁŽKY MEZINÁRODNÍ MOBILITY – jazyk

Ve většině členských státech Evropské Unie se spíše předpokládá než přímo uvádí, že archeologové by měli dobře ovládat oficiální jazyk dané země, zvláště pokud se ucházejí o stálé místo. Některé státy (např. Řecko a Kypr) však požadavek na plynulou znalost místního jazyka formulují i písemně (Collis 2009).

Je tedy zřejmé, že nejjednodušší cestu k mezinárodní mobilitě budou mít státy nebo regiony, které sdílejí společný jazyk, například Rakousko a Německo, belgické Vlámsko a Nizozemí, Řecko a Kypr.

Nejvyšší podíl zahraničních pracovníků mezi partnerskými státy projektu nahlásilo Irsko. Ochota osob stěhovat se do Irska je podporována i popularitou angličtiny jako druhého jazyka, neboť 38% občanů Evropské Unie uvádí, že ovládají angličtinu natolik dobře, aby v ní dokázali konverzovat (Eurobarometer 2006).

17

17.0 Doporučení

Doporučujeme, aby:

1. partnerské organizace i nadále vyhledávaly příležitosti k další spolupráci, neboť tak se zachová mezinárodní síť vytvořená tímto projektem.
2. partnerské organizace pokračovaly ve shromažďování údajů v pětiletých cyklech, aby byly i nadále schopny poskytovat aktuální informace jednotlivým archeologům, zaměstnavatelům v oboru archeologie, tvůrcům veřejné politiky a dalším zodpovědným orgánům a organizacím.
3. partnerské organizace zvážily rozšíření mezinárodní sítě o účastníky ze států, které se tohoto projektu v letech 2006-08 neúčastnily, zvláště ze skandinávských zemí a států západního Středomoří.
4. tvůrci veřejné politiky zvážili nesoulad mezi požadavky pro odborné vzdělávání pro potřeby udílení licencí k výkonu povolání a cíli Boloňské deklarace.
5. tvůrci veřejné politiky zvážili nesoulad mezi některými požadavky pro udílení licencí k výkonu povolání a závazkem vyplývajícím z Listiny základních práv Evropské Unie. Ta má zaručit jednotlivcům volný pohyb mezi členskými státy Evropské Unie za účelem přesídlení a za prací.

18.0 Bibliografie

- Benelux Bologna Secretariat, 2009, Participating Countries and Organisations.
<http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/bologna/pcao/index.htm> (staženo leden 2009)
- Collis, J., 2009, Discovering the Archaeologists of Europe: Qualifications and Requirements to Practice.
http://www.discovering-archaeologists.eu/DISCO_Qualifications_Report.doc (staženo leden 2009)
- Council of Europe (CoE), 1992, European Convention on the Protection of the Archaeological Heritage (revised).
<http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/143.htm> (staženo leden 2009)
- Eurobarometer, 2006, Europeans and their Languages, Special Eurobarometer 243.
http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_243_sum_en.pdf (staženo leden 2009)
- EC (European Commission), 1997, Council Directive 97/81/EC of 15 December 1997 concerning the Framework Agreement on part-time work. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexapi!prod!CELEXnumdoc&lg=EN&numdoc=31997L0081&model=guichett (accessed January 2009)
- EC, 2007, Charter of Fundamental Rights of the European Union.
http://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_en.pdf (staženo leden 2009)
- EC, 2008, Mobilising EU Workers.
http://ec.europa.eu/news/employment/080923_1_en.htm (staženo leden 2009)
- European Higher Education Area, 1999, Joint declaration of the European Ministers of Education convened in Bologna on the 19th of June 1999.
http://www.bologna-bergen2005.no/Docs/00-Main_doc/990719BOLOGNA_DECLARATION.PDF (staženo leden 2009)
- Eurostat 2008, Average gross annual earnings in industry and services,
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=1996,39140985&_dad=portal&_schema=PORTAL&product=REF_TB_labour_market&root=theme0/t_labour/t_earn/tps00175&zone=detail (staženo leden 2009)
- Higher Education Funding Council for England, 2006, The Bologna Declaration,
<http://www.hefce.ac.uk/partners/world/bol/> (staženo duben 2006)
- Phillips, T., Gilchrist, R., Hewitt, I., Le Scoullier, S, Booy, D. & Cook, G., 2007, Inclusive, Accessible, Archaeology: good practice guidelines for including disabled students and self-evaluation in archaeological fieldwork training, Higher Education Academy Subject Centre for History, Classics and Archaeology: Guides for Teaching and Learning in Archaeology number 5. http://www.heacademy.ac.uk/assets/hca/documents/archaeology/Inclusive_Accessible_Archaeology.pdf (staženo leden 2009)
- Romans, F. & Preclin, V., 2008, European Union Labour Force Survey - Annual results 2007, Eurostat: Data in Focus 27/2008.
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-QA-08-027/EN/KS-QA-08-027-EN.PDF (staženo leden 2009)

Příloha 1: Soukromý sektor a státní financování

Partnerské organizace poskytly souhrnné informace o archeologické praxi, v nichž ve stručnosti vysvětlují, jak je v každé z jejich zemí archeologie organizována a provozována (na organizačním základě). Některé souhrnné informace organizace včlenily do národních zpráv a všechny jsou k dispozici na www.discovering-archaeologists.eu.

Rakouská republika

Ochrana památek a udělování veškerých povolení k terénnímu výzkumu spadají do kompetence Národního úřadu památkové ochrany (BDA). Soukromá archeologie na smluvním základě v Rakousku sice existuje, avšak zatím je ještě takřkajíc v plenkách. Financování přichází převážně z veřejného sektoru, ačkoli byl v posledních letech zaznamenán i zvýšený příliv soukromých prostředků, především od stavebních firem, které se zapojují do financování rozsáhlého archeologického výzkumu. Rakousko nepatří mezi signatáře Maltské konvence.

Belgické království

Archeologické aktivity jsou organizovány různým způsobem v rámci služeb poskytovaných ve třech belgických regionech (hlavní město Brusel, Valonsko a Vlámsko).

V Bruselu spadá archeologie pod Odbor památek a nalezišť, který všeobecně zodpovídá za ochranu památkových objektů a zvláště pak za tzv. záchranné výzkumy.

Ve Valonsku patří vykonávání archeologie mezi kompetence Regionální samosprávy, která poskytuje externí služby všem provinciím a zodpovídá za veškeré aspekty památkové ochrany. Provádí nebo alespoň koordinuje veškerý průzkum a tedy jak plánované (badatelské) tak tzv. záchranné výzkumy.

Ve Vlámsku poskytují archeologické služby jednotlivé provincie a významná historická města, které provádějí terénní výzkum. Předpokládá se, že v blízké budoucnosti bude uznána archeologie založená na komerčním základě a archeologové založí společnosti s cílem vykonávat archeologický průzkum a provádět výzkumy menšího rozsahu.

Belgická vláda je signatářem Maltské konvence již od roku 2002. Dokonce i před jejím podepsáním byli investoři ochotni hradit náklady na archeologické záchranné výzkumy, především při rozsáhlých stavebních pracích, jako jsou vysokorychlostní železnice a velké liniové stavby, jako např. různé produktovody.

Kyperská republika

Odbor historických památek (Department of Antiquities) je orgánem, který zodpovídá za ochranu kyperského archeologického dědictví, a to včetně systematických a záchranných výzkumů i archeologického průzkumu. Od roku 1974 se na terénních výzkumech na Kypru podílí stále větší počet zahraničních archeologických expedic. Archeologie založená na komerčním základě není na Kypru dosud praktikována.

Česká republika

Od roku 1992 se povinnost uhradit náklady na archeologický výzkum vztahuje na stavby budované za komerčním účelem. Archeologické výzkumy mohou provádět pouze ty organizace, které jsou držiteli oprávnění udělovaných Ministerstvem kultury ČR.

Hlavními institucemi, které nesou právní zodpovědnost za archeologické výzkumy, jsou dva Archeologické ústavy Akademie věd České Republiky (v Praze pro oblast Čech a v Brně pro oblast Moravy a Slezska). Oba ústavy uskutečňují základní vědecký výzkum, podílejí se na záchranných výzkumech hrazených investory a asistují při ochraně památek spojených s archeologickými lokalitami.

Také archeologové v regionálních a městských muzeích provádějí výzkumy hrazené investory. Nový fenomén, který se objevil po roce 1990, představují soukromé archeologické společnosti, které provádějí archeologické výzkumy především na rozsáhlých komerčních staveništích. V současné době, tj. v roce 2007, jich v České republice působí deset (s platným oprávněním od Ministerstva kultury ČR).

Německá spolková republika

Kulturní suverenita jednotlivých německých spolkových zemí zapříčinila, že se v nich rozvinuly rozdílné státní struktury a právní úpravy. Proto se stává, že investoři rozsáhlých stavebních projektů, které zasahují na území několika spolkových zemí, musí uzavírat separátní smlouvy s každým z regionálních (a často i místních) úřadů památkové ochrany v jednotlivých zemích.

Financování archeologie pochází především z veřejných zdrojů. Soukromé finanční prostředky hrají významnou úlohu pouze v těch spolkových zemích, kde se uplatňuje princip „kdo ničí, tak platí“ (Verursacherprinzip). Mohou se však vyskytnout i v jiných spolkových zemích, kde jsou při rozsáhlých stavebních projektech poskytovány finanční dary.

V některých spolkových zemích provádějí terénní výzkumy státní pracovníci, v jiných je zvykem na terénní práce najímat externí firmy. Pro německý systém ochrany památek je klíčové, že dozor a kontrolu kvality nikdy neprovádějí soukromé firmy, ale zvláštní státní úřady památkové ochrany.

Řecká republika

S archeologií založenou na komerčním základě se v Řecku nesetkáváme. Veškeré archeologické aktivity a zvláště pak výzkumy provádí Řecká archeologická služba, která je v souladu se zákonem přímo financována státem. Na výzkumech se dále podílejí i jiné vědecké instituce, jako jsou univerzitní fakulty nebo zahraniční vzdělávací instituce v oboru archeologie, které obdržely zvláštní povolení od Řecké archeologické služby.

V současné době se v Řecku nachází osmnáct zahraničních vzdělávacích institucí v oboru archeologie.

Maďarská republika

Právo provádět archeologické výzkumy v Maďarsku náleží omezenému počtu institucí. Patří k nim 19 župních muzeí, Budapeštské historické muzeum, Maďarské národní muzeum, Maďarská akademie věd, tři univerzity, na nichž se vyučuje archeologie a Terénní služba pro kulturní památky.

V maďarské archeologii se pohybuje i několik velmi malých soukromých firem (často s jediným zaměstnancem). Zákon jim však neumožňuje uzavírat smlouvy přímo s investory výzkumů, které souvisejí se stavebními pracemi, a proto vystupují v roli subdodavatelů místně příslušných, oprávněných župních muzeí.

Investoři rozsáhlých projektů někdy zaměstnávají odborníky z řad archeologie jako garanty archeologického výzkumu vyplývajícího ze zákona (v některých zemích by tito pracovníci byli považováni za poradce). Jejich počet je však relativně malý, jedná se o méně než 10 osob.

Irská republika

Nejrozsáhlejším zdrojem financování irské archeologie jsou prostředky poskytnuté investory. Podle principu „kdo ničí, tak platí“ náleží zodpovědnost za veškeré náklady na archeologický záchranný výzkum investorovi. Tato zásada je uplatňována jak u komerčních staveb tak i u projektů financovaných státem, jako je například stavba silnic. K provádění jakýchkoli destruktivních výzkumů je vyžadováno povolení vydané ústředními státními orgány akreditovaným archeologům.

Státní orgány zaměstnávají archeology na řadě národních i místních úřadů. Několik úřadů místní samosprávy také najímá archeology jako poradce pro oblast plánování. I státní správa silnic zaměstnává místní archeology, kromě toho, že sama financuje rozsáhlé výzkumné projekty.

Většina archeologů, které zaměstnává stát, pracuje v oblasti plánování, průzkumu, dozoru a správy památek. V minulosti prováděli státem zaměstnaní archeologové výzkumy památek ve vlastnictví státu, v poslední době však tuto práci vykonávají stále častěji najaté společnosti.

Nizozemské království

V Nizozemí vnímají ochranu památek jako společnou zodpovědnost, která závisí na spolupráci veřejného sektoru a soukromých iniciativ. Iniciativa soukromého sektoru v oblasti archeologie představuje relativně nový jev a přímo vyplývá z přijetí Maltské konvence (Rada Evropy 1992).

Na národní úrovni přísluší téměř všem státním úřadům část zodpovědnosti za ochranu archeologických památek. Legislativní vývoj vyústil ve stále větším převádění pravomocí státu na provincie a místní samosprávu a soukromý sektor začíná hrát stále významnější úlohu.

Předpokládá se, že klient, ať už ve veřejném nebo v soukromém sektoru, převezme zodpovědnost za průzkum archeologického bohatství při jakémkoli zásahu do podloží a tam, kde je to potřeba, zajistí jeho ochranu. Obecně se vyžaduje, aby státní orgány (ústřední, provinční i místní) podminily vydání stavebních povolení provedením archeologického průzkumu. Náklady na záchranný archeologický výzkum nese investor, který má také právo si na něj najmout jím zvolenou firmu.

Slovenská republika

Ochranu kulturního dědictví vykonává Památková rada Slovenské republiky (pod záštitou Ministerstva kultury SR) a regionální Památkové rady. Povolení k provádění archeologických výzkumů vydává Ministerstvo kultury Slovenské republiky. Náklady na výzkumné aktivity hradí majitel pozemku nebo stavby. Proto je v současné době většina výzkumů ve Slovenské republice financována majiteli pozemků, a je prováděna v rámci tzv. záchranného výzkumu vyplývajícího ze stavebních aktivit.

Archeologický ústav Slovenské akademie věd vykonává a koordinuje archeologické terénní výzkumy a průzkumy na celém Slovensku a spravuje registr tamních archeologických nalezišť.

Soukromé archeologické společnosti představují nový jev, který se objevil po roce 2006. Provádějí archeologické výzkumy na rozsáhlých komerčních stavebních projektech. V současné době na Slovensku působí tři soukromé archeologické firmy.

Slovinská republika

Ústav ochrany a vědeckého studia kulturních památek je podřízen Ministerstvu kultury a zodpovídá za správu záznamů o stavu památek, jejich vědecké studium a za fyzickou a právní ochranu památek, včetně provádění terénních výzkumů.

Stavba rozsáhlé dálniční sítě ve Slovinsku si v posledních 15 letech vyžádala větší počet terénních archeologů, než byla schopna zajistit výše zmíněná instituce. Z tohoto důvodu se důležitou součástí slovinské archeologie stal i soukromý sektor. Soukromé firmy a jednotlivci provádějí většinu terénních archeologických prací při stavbě dálnic a při záchranném výzkumu ve městech formou výběrových řízení.

Spojené království

Ve Spojeném Království se archeologie vykonává na úrovni místní samosprávy převážně na komerčním základě, který je řízen demokratickými procesy. K provádění archeologických výzkumů v Anglii, Walesu nebo Skotsku nejsou zapotřebí žádná zvláštní povolení, s výjimkou malého počtu Registrovaných historických památek nebo Chráněných památek, které požívají jisté úrovně právní ochrany. Ve všech ostatních případech je požadován pouze souhlas majitele pozemku.

Investoři mají povinnost financovat archeologické průzkumy a záchranné výzkumy v rámci procesu, který probíhá před vydáním územního rozhodnutí pro jejich stavbu. Tento proces řídí místní samosprávy, které se radí se svou vlastní archeologickou službou.

Poradenské služby investorům poskytují také soukromí konzultanti a terénní výzkumy provádějí soukromé archeologické firmy.

V roli poradních orgánů národních vlád a parlamentů vystupují ve čtyřech správních celcích Spojeného království národní úřady ochrany památek.

DISCOVERING
THE ARCHAEOLOGISTS
of EUROPE

RESEARCHING
THE EUROPEAN ARCHAEOLOGICAL
COMMUNITY

Czech Republic – National Report

Jan FROLÍK, Martin TOMÁŠEK

1. INTRODUCTION.

This National Report has been created as part of a joint project „Discovering the archaeologists of Europe“, with participation of 12 EU member states (Belgium, Czech Republic, Ireland, Cyprus, Hungary, Germany, the Netherlands, Austria, Greece, Slovakia, Slovenia, Great Britain). The goal of the project was to gather data comparable between different countries, and also garner a basic understanding of the composition and of the state of the archaeological community in a large section of Europe. The inspiration for this effort was a similar project that run in the 2002 – 2003 period in Great Britain (Aitchison, K. – Edwards, R., *Archaeology Labour Market Intelligence: Profiling the Profession 2002/03*, Reading 2003), and an even older project from 1997 – 1998, also from Great Britain. Our project took place from October 2006 until September 2008.

2. 1. AN ARCHAEOLOGIST.

A person may work as an archaeologist in the Czech Republic if they have completed a university degree in social sciences focused on archaeology (pre-historic, mediaeval, classical archaeology, Egyptology), at least to a Master's Degree level (Mgr. title).

In situations that involve field research, the organization that employs an archaeologist must fulfill additional conditions. A license to conduct field research is issued by the Ministry of Culture of the Czech Republic. The basic condition for obtaining this permit is an approval of the Academy of Sciences of the Czech Republic, with which the organization must subsequently sign a contract outlining the scope and the conditions for performing this research (§21, subpar. 2 of the Law on Protecting Historical Monuments No 20/87 Coll.). In practice, these contracts would be concluded with the Institutes of Archaeology in Prague and in Brno.

From the law stem further obligations imposed on archaeologists, as well as on the organizations where they work. These conditions include having sufficient laboratory equipment to treat archaeological finds, having the space necessary for scientific study, for documenting archaeological finds, and for at least temporary storage of moveable archaeological finds. Moreover, archaeologists who are the professional guarantors of the archaeological activities of the given organization must have at least two years of specialized experience (§21, subpar. 3 of the Law on Protecting Historical Monuments No 20/87 Coll., as amended). They must also submit a report on each archaeological research project announcing its commencement, and a detailed report outlining its results. Both of these documents are filed at the central archaeological archive administered by the Institutes of Archaeology of the Academy of Sciences of the Czech Republic in Prague and in Brno.

Some types of archaeological research (for instance field walking) may also be conducted by persons without formal archaeological education as a hobby. The condition for engaging in such activities is the willingness to cooperate with one of the organizations authorized to conduct archaeological research, which will offer the person scientific guidance and guarantee.

Any violations of the above-outlined conditions may result in sanctions according to the Law on Protecting Historical Monuments, and according to the Czech Republic's penal code.

2. 2. ARCHAEOLOGY AND ARCHAEOLOGISTS IN THE CZECH REPUBLIC.

Archaeology is a well-established scientific discipline in the Czech Republic. Its origins can be traced back to museum environment (The Archaeological Union of the National Museum Society, founded in 1841). University education in this discipline has been offered since 1850 (Charles University in Prague). From 1989, the discipline has been undergoing significant changes (just as the rest of the Czech society), which we will attempt to summarize briefly.

Before we begin, though, we must include several opening remarks.

The basic framework for archaeology, and particularly for archaeological field research, is set by the Law on Protecting Historical Monuments. The first such law in the then-Czechoslovak Republic was adopted in 1958. A new law, modifying some of the basic principles of historical monument preservation, and also containing provisions on preserving immovable and moveable archaeological finds, was adopted in 1987. Even back then, the law contained provisions for legal entities to cover the costs of archaeological research. These provisions were broadened in 1992 to include an obligation to cover the cost of research by an investor of any project constructed for commercial purposes. At the moment, a brand new Law on Protecting Historical Monuments is being drafted, intended to reflect the wholly different social and legal environment in the Czech Republic.

The consequence of the 1987 and 1992 legislation is the fact that the bulk of financial resources in archaeology stem from projects paid for by investors, i.e. from rescue archaeological research.

An ever increasing influence on archaeology is exerted by the fact that the Czech Republic is divided into 14 geographical regions („regions“), delimited within the context of the historical Czech lands (Bohemia, Moravia, Silesia). A change in government authorities, and the transfer of such authorities to the regions means that the bulk of institutions that employ archaeologists are now

founded by regions, and that archaeological finds predominantly become property of said regions. By the same token, decision-making in the matters of historic monument preservation, as well as the practical implementation of archaeological monuments preservation is to a greater and greater extent being transferred to the regions.

Archaeologists work for organizations that can be divided into five groups:

The basic institutions entrusted by law to care for archaeological monuments, and also the top scientific institutions, are the Institutes of Archaeology of the Academy of Sciences of the Czech Republic (in Prague – responsible for Bohemia, in Brno – responsible for Moravia and Silesia). Both Institutes employ roughly one-sixth of all professional archaeologists. Both Institutes of Archaeology are state institutions that enjoy special standing. Documentation from archaeological research of all institutions engaged in such research must be preserved in the archives of both Institutes, per current legislation.

Historical monuments that enjoy state protection that stems from the above-cited legislation and are recorded in the Central Registry of Cultural Landmarks of the Czech Republic are in the specialized care of the National Institute for the Preservation of Historical Monuments, which is subordinate to the Ministry of Culture of the Czech Republic. The National Institute for Preserving Historical Monuments has several regional offices, roughly corresponding to the regional division of the Czech Republic (in 2007, the Institute had 12 regional offices and one central office). In 2008, a reorganization began, intended to align the structure of the National Institute with the country's regional structure. Departments of archaeology of the Institute Preserving Historical Monuments are entrusted with administrative care (record-keeping, documenting current state, defining terms and conditions in cases of structural alterations) for monuments and for protected areas in evidence (for instance historical towns). They take an immediate care of some of the real-estate monuments owned by the state (i.e. castles and chateaus). If they conduct archaeological research at all, it is most frequently in situations related directly to the monuments they care for. The most extensive rescue research traditionally happens in the offices in Prague and in Olomouc.

Other archaeologists work for regional or for city museums. This network of archaeologists originated in the second half of the 19th century, and its structure has eventually aligned itself with the organizational structure of the state administration in the 1960s. We may also include the main country museums in this group (the National Museum in Prague, the Moravian Museum in Brno, the Silesian Museum in Opava, Technical Museums), even though they actually are state institutions. Museum founded by regions or by municipalities come in close second. They include approximately 100 institutions. Usually, they employ

a group of one to three archaeologists. The status of these museums derives from their relationship to the regional or local authorities. Archaeologists in these institutions engage mostly in excavations financed by investors. A significant part of their work is the care for archaeological finds gathered during their own research, or received from other institutions. The Law on Protecting Historical Monuments currently being prepared intends to emphasize this aspect of their activities to a much greater degree.

An increasing number of archaeologists works for universities, as their numbers have grown significantly over the course of the past 10 years (prior to 1990 – two universities educating archaeologists – Brno, Prague; in 2006 – six universities – Brno, České Budějovice, Hradec Králové, Opava, Pilsen, Prague; two others /Olomouc, Pardubice/ became accredited to teach archaeology in the second half of 2007). Archaeological education, which is one of the key conditions for obtaining a license to engage in research, may be earned by studying prehistoric archaeology, mediaeval archaeology, classical archaeology and Egyptology. The numbers of archaeology students have grown tremendously (from a few dozen in 1989 to several hundreds today), but only a minority of these students stay to work in the field after completing their degrees (estimated one quarter – but no exact data are available).

A new phenomenon occurring after 1990 are private (commercial) archaeological firms that conduct archaeological research especially at large commercial construction projects, which are frequently represented in places with intense construction activities (Prague, Brno, Pilsen). The first one of these firms was founded in 1991 and obtained a license to engage in archaeological research in 1993 (Archaia Prague). At the moment, there are approximately 10 of these companies active in the Czech Republic (with an authorization from the Ministry of Culture, and with a contract with the Academy of Sciences of the Czech Republic). Their prevalent legal form is the so-called “company for public benefit”. Such company would perform rescue archaeological research not-for-profit (i.e. only to cover its costs). We can include companies that supply trained diggers / archaeology manual workers, technicians / record keepers, and technical equipment needed for archaeological research in this group, but these firms don't actually have the authorization to conduct research projects independently (the first one of these was established in 1993). They only participate in archaeological field research in collaboration with institutions that do own the relevant license.

3. INSTITUTIONS WE ASKED TO PARTICIPATE IN THIS SURVEY

Based on a database of institutions we had prepared that was founded on available lists of archaeologists and on an overview of the contracts concluded between the Academy of Sciences and authorized organizations, we sent our questionnaire to 136 institutions or to their parts. Some of the larger institutions are divided organizationally into smaller components (regional offices, departments). In an effort to obtain the most accurate data, we sent our questionnaire to all of these components (National Institute for the Preservation of Historical Monuments, National Museum, West Bohemian Museum). 88 of these institutions actually responded. We were able to process data from 86 institutions. In two cases, there were no archaeologists working at the institutions as of the date when the data was collected (unlike in the past), and there was no functional department of archaeology or a department administering collections of archaeological finds. The as-of date, to which all of the collected data relates, was set as January 10, 2007. The date we selected guaranteed that the data would include workers employed for a specified contractual period (based on a work contract, or on *locatio operis*), as these contracts are typically entered into at the beginning of the calendar year, but not short-term (seasonal) workers (for instance workers employed in field research that takes place in summer months).

The list of institutions that received our questionnaire is included in Appendix 1 of this report

- **Appendix 1** (list of institutions)

The questionnaire consisted of two parts. In the first part, we surveyed basic data on the institution we approached. In the second part, we shifted our attention to the differ-

ent categories (job titles or work assignments) of the persons working at the chosen institution in the discipline of archaeology.

- **Appendix 2** (questionnaire)

When processing the data, we counted each institution as one item, with two exceptions. The National Institute for the Preservation of Historical Monuments originally consisted of one central office and several regional offices (now referred to as „territorial offices“), regarded as independent units. Following the most recent reorganization, a centralized institution was created, where each of the territorial offices is considered to be a branch. In practical matters, territorial offices maintain a great degree of independence and the unification still hasn't bridged the considerable differences between them (namely in the proportion of archaeology in their activities). Similarly, we counted the two offices of the National Museum as two separate items (other offices did not respond). Conversely, the significant West Bohemian Museum sent its responses in one questionnaire, and we therefore worked with this data as if it were one item.

Contemporary archaeological institutions have three basic founders/sponsors: state – region – municipality. This aspect is one of the basic distinguishing characteristics between them. At the same time, the state acts as a founder of many very diverse institutions. In order to enable comparison with other national reports, we excluded universities and the Institutes of Archaeology of the Academy of Sciences of the Czech Republic, which are also sponsored by the state, as separate items. Some duality remains in the „museums“ and „monument preservation“ catego-

ries. In both of these areas, the state and the regions play a significant role, a fact that we have to be mindful of when evaluating these items.

Besides being the sponsor of the Academy of Sciences of the Czech Republic, the state acts as the founder of the largest specialized institution engaged in historic monument preservation (the National Institute for the Preservation of Historical Monuments), as well as of the biggest museums. Regions sponsor most museums, but also some of the institutions engaged primarily in conducting rescue archaeological research (for instance the Institutes for the Preservation of Archaeology Monuments). All regions also administer offices of executive historic monument preservation. Archaeologists only rarely work for these offices (for the time being?), for instance in Prague. In our report, municipalities (cities) only act as sponsors of museums. Most municipal offices also administer departments of executive historic monument preservation. Persons who have earned a degree in archaeology usually don't work for these offices (for now?). We must highlight the unique position of the capital city of Prague, which functions both as a municipality and as a region. All institutions founded by the capital city of Prague therefore enjoy the status of an institution sponsored by a region.

The 86 positive responses (completed questionnaires) we received include all of the basic types of institutions that employ archaeologists. Museums are most frequently represented (57 museums in total, sponsored by the state, regions as well as municipalities). Specifically, municipalities act as sponsors in six of the cases, a figure we consider to be the lowest limit for any statistical evaluation of the

data for this group. Among museums sponsored by the state, we see almost all of the significant institutions. And when it comes to historic monument preservation, these institutions are represented almost completely. Private (commercial) institutions are also present in numbers we consider to be statistically significant. Institutions and offices that operate in Moravia are represented less frequently than those in Bohemia.

Universities constitute the most problematic group. We received a complete response only from two of the four newly established universities. Other two questionnaires arrived from universities where archaeology isn't the main discipline of interest, and where the field is represented by only one person each. The fact that we are missing data from the largest departments where archaeology is taught (Brno, Opava, three departments in Prague) means that the data we are working with in this group is not statistically meaningful.

When evaluating the data, we classified each organization in two different ways.

First, we grouped the organizations by prevalent activity that stems from their position within the field of archaeology (historic monument preservation – museum activities – universities – academy of sciences – private/commercial organizations). We then divided these organizations by sponsor / founder (i.e. state, region, municipality, private). Within state institutions, we separated out the Academy of Sciences as well as universities.

4

4.1. How many people work in archaeology

The basic goal of this project was to determine how many persons work in archaeology. Employees were divided into three categories. First and foremost, we identified „archaeologists“ (as per the definition cited at the beginning of this report). We then identified „technical workers“ (mostly field technicians and field specialists, record-keepers, conservationists, depository managers etc. – see the complete list in Appendix 3), and „other specialists“ (persons who hold university degrees in a discipline other than archaeology, who work for archaeological institutions and process data generated from archaeological research.)

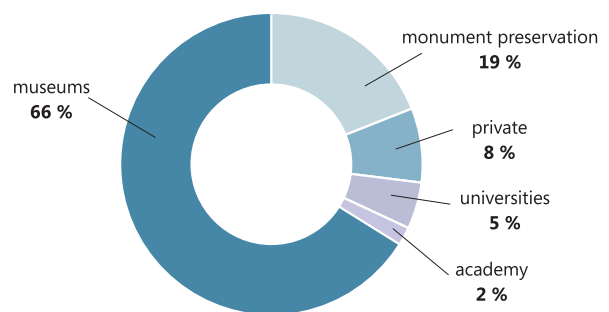
- **Appendix 3** (list of job titles)

NOTE: The following tables have been compiled using data from two different sources. Tables generated with data that has been mined from questionnaires are headlined in regular script. Tables generated with data from other sources are headlined in *italic* script. Tables that combine both sources are headlined in **bold** script.

4.1.1. Number of persons working in archaeology

(divided by prevalent activities of the employing institution)

In order to obtain the most complete body of data, we gathered additional information on archaeologists and on institutions that employ them (but did not respond to our questionnaire) from other sources (address books, phone books, the Internet). We compiled this data in the following tables. Since employee classification was not always particularly clearly defined in these sources, we can only operate with the category „archaeologist“. It is impossible to determine the total number of „persons employed in archaeology“ using this method.

Category	Number of organizations	Prevalent activity	Archeologists	Technical workers	Other specialists	Total count
Historical monument preservation	16	Archaeology monument preservation	74	64	3	141
Universities	4	Education	26	7	0	33
Academy of Sciences	2	Scientific tasks and related field research	68	79	12	159
Museums	57	Museum activities, collections	123	92	5	220
Commercial organizations	7	Field research	22	84	7	113
TOTAL	86		313	326	27	666

4.1.2. NUMBER OF ARCHAEOLOGISTS IN INSTITUTIONS THAT DID NOT RESPOND TO OUR QUESTIONNAIRE

As we have already stated, only some of the institutions that are authorized to conduct archaeological research responded to our questionnaire. Since there are other sources of information available, such as various address books compiled by the Czech Archaeological Society, by the Institutes of Archaeology of the Academy of Sciences, biography publications etc., we can attempt to „derive“ some of the basic data. When doing so, we must keep in mind that this „derived“ list most likely contains a greater number of inaccuracies than the data gathered from questionnaires. Data collected on organizations that did not respond to our questionnaire are therefore shown in separate tables, or are clearly divided from the statistically more meaningful data gathered from completed questionnaires.

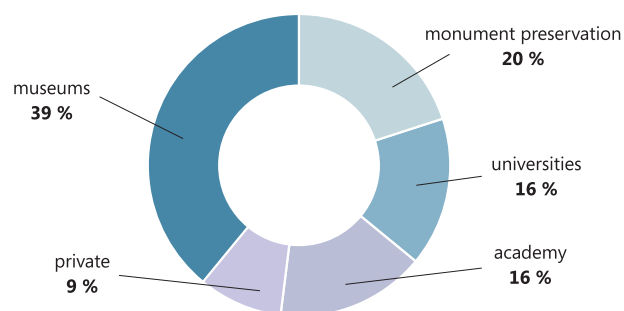
Category	Number of organizations	Prevalent activity	Archeologists
Historical monument preservation	1	Archaeology monument preservation	12
Universities	7	Education	43
Academy of Sciences	-	Scientific tasks and related field research	-
Museums	28	Museum activities, collections	40
Commercial organizations	4	Field research	17
TOTAL	40		112

NOTE 1: There were 10 institutions, mainly museums, where we weren't able to determine the current personnel data even using the sources cited above.

4.1.3. TOTAL NUMBER OF ARCHAEOLOGISTS DETERMINED USING ALL SOURCES

(tables 4.1.1. + 4.1.2.)

Category	Number of organizations	Prevalent activity	Archeologists
Historical monument preservation	17	Archaeology monument preservation	86
Universities	11	Education	69
Academy of Sciences	2	Scientific tasks and related field research	68
Museums	85	Museum activities, collections	163
Commercial organizations	11	Field research	39
TOTAL	126		425

From a statistical standpoint, it may be possible that some of the archaeologists have been counted twice (for instance those who lecture at a university and also work for another institution). The character of the questionnaire didn't permit us to ascertain this for sure (a questionnaire addressed to individuals / archaeologists would enable this). Overall, though, we think that the number of these persons would be very small.

4.1.4. NUMBER OF ARCHAEOLOGISTS IN EACH ORGANIZATION

(by prevalent activities), categorized by what type of prevalent activity the archaeologists themselves report

Category	Number of organizations	Prevalent activity				Total count
		Field research	Monument preservation	Museum activities	Education	
Historical monument preservation	16	47	26	0	1	74
Universities	4	11	0	1	14	26
Academy of Sciences	2	57	2	2	7	68
Museums	57	44	13	66	0	123
Commercial organizations	7	19	2	1	0	22
TOTAL	86	178	43	70	22	313
In %		56,87	13,74	22,36	7,03	

4.1.5. NUMBER OF ARCHAEOLOGISTS IN EACH ORGANIZATION BY FOUNDER / SPONSOR

Founder / sponsor	Number of organizations	Prevalent activity				Total count
		Field research	Monument preservation	Museum activities	Education	
State	20	33	24	14	0	71
Region	47	48	10	58	1	117
Municipality	6	2	0	7	0	9
University	4	11	0	1	14	26
Academy	2	57	2	2	7	68
Private	7	19	2	1	0	22
TOTAL	86	170	38	83	22	313
In %		54,31	12,14	26,52	7,03	

We also gathered data on prevalent activities of the institutions that employ archaeologists stemming from the type of institution (i.e. university – mostly teaching and education; museum – mostly museum activities and collections management), and we compared this data with the data on the kind of prevalent activity the archaeologists themselves reported.

Reported activities didn't always fully correspond to the official job / activity description that would stem from the type of the institution. Most of the archaeologists identified „field research“ as their chief activity. However, we have to assume that particularly museum work would include a number of other aspects (i.e. collections management, exhibition activities, as well as archaeology monument

preservation in the scope of the museum's competencies). „Archaeology monument preservation“ appears to be the most loosely interpreted term, in fact. It mostly seems to involve field research as well, and only in some organizations it is limited to the actual act of historical monument preservation, understood as preserving archaeological sites and related administrative tasks (issuing expert opinions on planned construction projects that would affect archaeological sites, monitoring the progress of these activities, logging new sites in the central register of historical monuments etc.), as well as preventive protection of archaeological sites and of exceptional finds, as per the Article 4 of the Convention on Preserving Archaeological Heritage (so-called Malta Convention – ETS No. 143).

4.2. SIZE OF ARCHAEOLOGICAL OFFICES

4.2.1. SIZE OF ARCHAEOLOGICAL OFFICES MEASURED BY THE NUMBER OF ARCHAEOLOGIST WHO WORK THERE (categorized by founder / sponsor)

Founder / sponsor	Number of archaeologists						No. of organizations
	1	Max. 3	Max. 5	Max. 10	Max. 20	More than 20	
State	4	8	2	6	0	0	20
Region	21	15	3	1	3	0	43
Municipality	4	2	0	0	0	0	6
University	2	0	0	1	1	0	4
Academy	0	0	0	0	0	2	2
Private	1	2	3	0	0	0	6
TOTAL	32	27	8	8	4	2	81
In %	39,50	33,33	9,88	9,88	4,94	2,47	

To clarify the above table, we have to add that five institutions (one state, three regional, one private) did not employ a single archaeologist as of the date of the survey, and the number of assessed institutions consequently decreased to 81. We can further illustrate the numbers in the table with specific data: The biggest state-sponsored organization (with the exception of universities and of the Academy of Sciences of the Czech Republic) employs 10 archaeologists, the largest regional organization employs 14 archaeologists, the largest municipal organization employs 3 archaeologists, and the largest private organi-

zation employs 5 archaeologists. The largest university department consists of 18 archaeologists, and the biggest academic institution employs 44 archaeologists.

If we abstracted from any division into separate geographical units, or from situations where independent offices exist within a larger unit, the two biggest institutions in Czech archaeology would be the Academy of Sciences of the Czech Republic (68 archaeologists), and the National Institute for the Preservation of Historical Monuments (47 archaeologists).

4.2.2. SIZE OF ARCHAEOLOGICAL OFFICES THAT DID NOT SUPPLY STATISTICAL DATA, MEASURED BY THE NUMBER OF ARCHAEOLOGISTS

(categorized by founder / sponsor)

Founder / sponsor	Number of archaeologists					No. of organizations
	1	Max. 3	Max. 5	Max. 10	Max. 20	
State	1	-	-	-	-	1
Region / municipality	15	11	1	0	1	28
University	1	2	1	2	1	7
Academy	-	-	-	-	-	-
Private	1	1	1	1	0	4
TOTAL	18	14	3	3	2	40
In %	45	35	7,5	7,5	5	

The only institution in the above table that is founded / sponsored by the state is the Prague Castle Management (specifically the Department of Art Collections). This department is entrusted with the task to preserve the collections of the Prague Castle, including any archaeological finds, and with archaeological research of the premises of

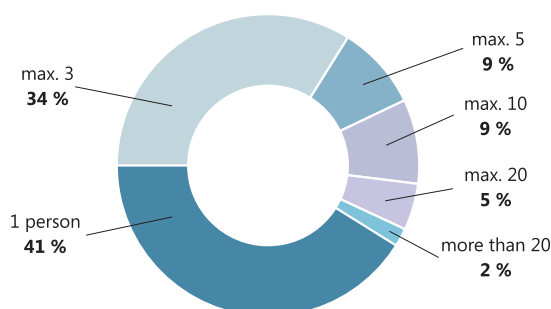
this Czech national heritage site number one. In the table, we aggregated data for institutions founded by regions and by municipalities. We weren't able to ascertain exact data based on the available sources of information, but we can assume that institutions founded by regions would prevail.

4. 2. 3. SIZE OF ARCHAEOLOGICAL OFFICES MEASURED BY THE NUMBER OF ARCHAEOLOGISTS – DATA FOR ALL INSTITUTIONS (TABLES 4.2.1. A 4.2.2.)

(categorized by founder / sponsor)

Founder / sponsor	Number of archaeologists						No. of organizations
	1	Max. 3	Max. 5	Max. 10	Max. 20	More than 20	
State	5	8	2	6	0	0	21
Region	36	26	4	1	4	0	71
Municipality	4	2	0	0	0	0	6
University	3	2	1	3	2	0	11
Academy	0	0	0	0	0	2	2
Private	2	3	4	1	0	0	10
TOTAL	50	41	11	11	6	2	121
In %	41,32	33,89	9,09	9,09	4,96	1,95	

Data from table 4.2.2. – founder „region / municipality“ were added to the founder „region“ in table 4.2.3.

4.2.4. SIZE OF ARCHAEOLOGICAL OFFICES MEASURED BY THE NUMBER OF ARCHAEOLOGISTS

(categorized by prevalent activities)

Activity	Number of archaeologists						No. of organizations
	1	Max. 3	Max. 5	Max. 10	Max. 20	More than 20	
Historical monument preservation	3	4	2	4	2	0	15
Universities	2	0	0	1	1	0	4
Academy of Sciences	0	0	0	0	0	2	2
Museums	26	21	3	3	1	0	54
Private	1	2	3	0	0	0	6
Total	32	27	8	8	4	2	81
In %	39,50	33,33	9,88	9,88	4,94	2,47	

4.2.5. SIZE OF ARCHAEOLOGICAL OFFICES

(actual number of archaeologists)

Founder / sponsor	Number of archaeologists at a workplace						No. of organizations
	1	Max. 3	Max. 5	Max. 10	Max. 20	More than 20	
State	6	13	8	44	0	0	20
Region	19	39	15	7	37	0	43
Municipality	4	5	0	0	0	0	6
University	2	0	0	6	18	0	4
Academy	0	0	0	0	0	68	2
Private	1	6	15	0	0	0	6
No. of archaeologists	32	63	38	57	55	68	313/81
Expressed in %	10,22	20,13	12,14	18,21	17,57	21,73	

4.2.6. SIZE OF ARCHAEOLOGICAL OFFICES BY PREVALENT ACTIVITIES

(actual number of archaeologists)

Activity	Number of archaeologists at a workplace						No. of organizations
	1	Max. 3	Max. 5	Max. 10	Max. 20	More than 20	
Historical monument preservation	3	10	8	28	25	0	15
Universities	2	0	0	6	18	0	4
Academy of Sciences	0	0	0	0	0	68	2
Museums	26	47	15	23	12	0	54
Private	1	6	15	0	0	0	6
No. of archaeologists	32	63	38	57	55	68	313/81
In %	10,22	20,13	12,14	18,21	17,57	21,73	

Classifying workplaces by the number of archaeologists who work there highlights a serious problem that afflicts the entire Czech archaeological community. The vast majority of archaeological workplaces are very small (based on surveyed data: employing less than three persons – 72,83%, employing one archaeologist – 39,5%; overall data: employing less than three persons – 75,21%, employing one archaeologist – 41,32 %). Given the current scope of construction activities, we have to consider these workplaces insufficiently staffed, and regard them as places that can only with great difficulties perform all the aspects of archaeological work. Most of these workplaces

are museums, where activities related to archaeology are the most varied, exacerbating the problem.

Basic components of the museum structure prior to 1989 were district museums that corresponded to the geographical division of the republic into 77 districts, which was in effect then (we count Prague with its 15 municipal districts that enjoyed the same standing as geographical district as one unit). An unfulfilled goal of archaeology was to achieve a state when an archaeologist would work at each of these district museums. After the new regional structure was introduced and district offices were abolished, the original district competencies were transferred

either to regions, or to authorized municipalities (cities). There was always several of these municipalities in each of the former district. The new goal of archaeology should be to achieve such number of archaeologist in each of the former districts so that their number would be equal or greater than the number of authorized municipalities (i.e. minimum 205 persons). Should the number of archaeologists be equal to the number of municipalities with so-called authorized municipal offices that usually also operate Building Offices, the number of archaeologists would have to increase to 364.

Even though the number of museums that employ at least one archaeologist has grown after 1989, we consider the current state inadequate to the requirements placed on archaeological monument preservation, and on the rescue of archaeological sites endangered or being already destroyed by the ongoing construction boom. The number of archaeologist we lack in this type of institutions to rescue archaeological cultural heritage cannot be adequately compensated for by archaeologists who work for other organizations (private / commercial institutions, universities, Academy of Sciences etc.).

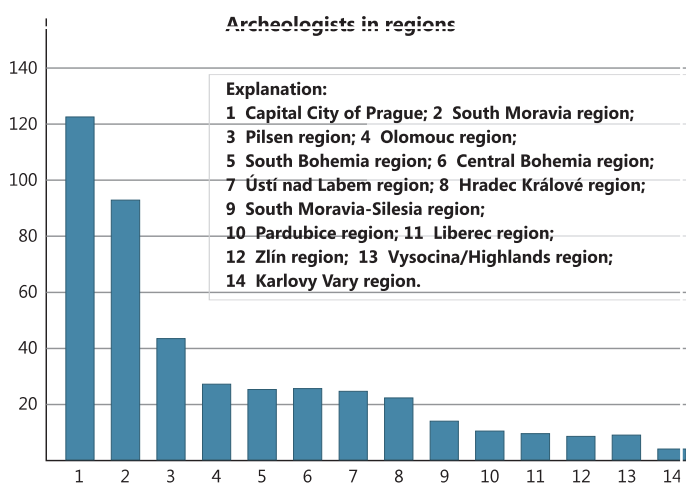
4.2.7. NUMBER OF ARCHAEOLOGISTS IN EACH REGION

Regional division of archaeologists highlights a few interesting facts. It is not surprising that a large proportion of archaeologists (50,58%) is concentrated in two main centers – Prague and Brno. This can be explained by the presence of the largest universities, both of the Institutes of the Academy of Sciences of the Czech Republic, country museums, as well as offices of the National Institute for the Preservation of Historical Monuments. We can find a similar explanation for the large number of archaeologists who work in the Pilsen region, specifically in the city of Pilsen (university, museum with a long tradition).

We can divide remaining regions into two groups. In five of the regions, there's a group of 22 – 26 archaeologists who work there (i.e. 5,18% to 6,12% of the total count). This is equal to an „average“ of sorts that reflects the state that was reached after all of the changes in archaeology and in historical monument preservation have taken place after 1989. In each of these regions, we find at least one larger office with a long archaeology tradition (a museum, a historic monument preservation office). From this perspective, we find surprising the low number of archaeologist who work in Central Bohemia. This is the largest region by geographical size, and it is comprised of the highest number of the former districts, with a significant number of museums (12). That's why we would expect to find a much larger number of archaeologists there. This argument is not in any way weakened by the fact that some archaeological institutions that are active predominantly in Central Bohemia have their seat in Prague, a city that is the natural center of this region, although not an administrative part thereof.

In six of the regions, we have to consider the number of archaeologists to be insufficient (3 – 15 of them). Of them, only the Moravia-Silesia region exceeds the count of 10 archaeologists. The count of 15 persons includes a university office, several historical monument preservation offices and several museum, among them one that is founded by the state, with a central (country) standing. We also find one region in this group (Pardubice) with a larger number of museums with a long tradition and significant archaeological collections. We must

Region	Number of archaeologists			%
	From questionnaire	From other sources	Total	
Capital city of Prague	104	18	122	28,7
Hradec Králové	10	12	22	5,18
South Bohemia	20	4	24	5,65
South Moravia/ Brno	59	34	93	21,88
Karlovy Vary	3	0	3	0,7
Liberec	8	0	8	1,88
North Moravia-Silesia	10	5	15	3,53
Olomouc	21	5	26	6,12
Pardubice	9	0	9	2,12
Plzeň	42	0	42	9,88
Central Bohemia	13	11	24	5,65
Ústí nad Labem	8	15	23	5,41
Highlands	2	5	7	1,65
Zlín	4	3	7	1,65
Total	313	112	425	100

conclude that archaeological monument preservation in these six regions is insufficiently ensured (in spite of the considerable effort made by local archaeologists), and not on par with the current demands, especially given the fact that the low count of archaeologists in some of these regions has been a common occurrence.

4.3. AGE AND GENDER OF INDIVIDUALS WORKING IN ARCHAEOLOGY

4.3.1. ARCHEOLOGICAL OFFICES BY FOUNDER / SPONSOR – REPRESENTATION OF MEN AND WOMEN (archeologist category)

Founder / sponsor	Men		Women		Total
	Count	In %	Count	In %	
State	46	64,79	25	32,21	71
Region	79	67,52	38	32,48	117
Municipality	3	33,34	6	66,66	9
University	21	80,77	5	19,23	26
Academy	49	72,06	19	27,94	68
Private	14	63,64	8	36,36	22
TOTAL	212	67,73	101	32,27	313

4.3.3. ARCHEOLOGICAL OFFICES BY FOUNDER / SPONSOR – REPRESENTATION OF MEN AND WOMEN (archeologist category) - tables 4.3.1. + 4.3.2.

Founder / sponsor	Men		Women		Total
	Count	In %	Count	In %	
State	46	15,81	26	19,4	72
Region	116	39,86	52	38,81	168
Municipality	3	1,03	6	4,48	9
University	51	17,53	18	13,43	69
Academy	49	16,84	19	14,18	68
Private	26	8,93	13	9,7	39
TOTAL	291	68,47	134	31,53	425

Data from table 4.3.2. – founder „region / municipality“ were added to the founder „region“ in table 4.3.3.

4.3.2. ARCHEOLOGICAL OFFICES THAT DID NOT RESPOND TO OUR QUESTIONNAIRE – REPRESENTATION OF MEN AND WOMEN (by founder / sponsor, (archeologist category))

Founder / sponsor	Men		Women		Total
	Count	In %	Count	In %	
State	0	0,00	1	0,89	1
Region / municipality	37	33,04	14	12,50	51
University	30	26,79	13	11,61	33
Academy	-	-	-	-	-
Private	12	10,71	5	4,46	17
TOTAL	79	70,54	33	29,46	112

4.3.4. ARCHEOLOGICAL OFFICES BY FOUNDER / SPONSOR – REPRESENTATION OF MEN AND WOMEN (workers in archeology category)

Founder / sponsor	Men		Women		Total
	Count	In %	Count	In %	
State	68	51,13	65	48,87	133
Region	118	55,40	95	44,60	213
Municipality	5	33,34	10	66,66	15
University	25	75,76	8	24,24	33
Academy	78	49,06	81	50,94	159
Private	73	66,36	37	33,64	110
TOTAL	367	55,35	296	44,65	663

NOTE: In the technical workers category, one private sponsor / founder omitted to report the gender of three persons.

4.3.5. ARCHEOLOGICAL OFFICES BY FOUNDER / SPONSOR – REPRESENTATION OF MEN AND WOMEN IN DIFFERENT AGE GROUPS

(archeologist category)

Founder / sponsor	Age group						Total
	Less than 20	20-29	30-39	40-49	50-59	Over 60	
State	0/0	9/7	15/5	4/2	12/10	6/1	46/25
Region	0/0	16/5	34/16	9/8	15/8	5/1	79/38
Municipality	0/0	1/4	0/0	0/0	2/0	0/2	3/6
University	0/0	7/3	5/1	2/0	6/1	1/0	21/5
Academy	0/0	3/3	13/4	8/5	14/4	11/3	49/19
Private	0/0	6/5	5/2	3/1	0/0	0/0	14/8
Total	0/0	42/27	72/28	26/16	49/23	23/7	212/101
Men/Women in %		19,81/26,73	33,96/27,73	12,27/15,84	23,11/22,77	10,85/6,93	67,73/32,27
Both in %		22,04	31,96	13,42	23,00	9,58	

NOTE: a pair of numbers represents the men / women ratio in the relevant age group.

4.3.6. ARCHEOLOGICAL OFFICES BY FOUNDER / SPONSOR – REPRESENTATION OF MEN AND WOMEN IN DIFFERENT AGE GROUPS

(persons employed in archeology category)

Founder / sponsor	Age group						Total
	Less than 20	20-29	30-39	40-49	50-59	Over 60	
State	0/0	18/18	24/12	5/9	15/25	6/1	48/44
Region	0/0	29/20	53/31	13/21	18/20	5/3	118/95
Municipality	0/0	1/6	2/1	0/0	2/1	0/2	5/10
University	0/0	9/5	6/1	2/0	7/2	1/0	25/8
Academy	0/0	10/16	22/16	14/21	19/19	13/9	78/81
Private	1/1	35/20	22/9	11/5	4/2	0/0	73/37
Total	1/1	102/85	129/70	45/56	65/69	25/15	367/296
Men/Women in %	0,27/0,34	27,8/28,71	35,15/23,65	12,26/18,92	17,71/23,31	6,81/5,07	55,35/44,65
Both in %	0,3	28,21	30,02	15,23	20,21	6,03	

NOTE: In the technical workers category, one private sponsor / founder omitted to report the gender of three persons.

The proportional representation of men and women in archaeology is approximately two-to-one. With regards to ongoing developments, this representation of men seems relatively high. We can assume (when we take into account the ratio of men and women studying archaeology) that this proportion will even out going forward. An indication for this fact is also the different ratio of men and women in the „persons employed in archaeology“ category, which is much closer.

The most frequently represented age group among archaeologists is the „30 – 39“ slot, which corresponds to the higher number of students accepted to study archaeology and with improved opportunities to study archaeology after 1989. By contrast, the least represented age group is the „40 – 49“ slot, which is most likely reflective of the regulated number of students and the limited possibilities to study archaeology, especially in the 1980s. Overall, workers under 40 years of age comprise more than half of all „archaeologists“, as well as more than half of all „persons employed in archaeology“.

4.3.7. AVERAGE AGE IN ARCHAEOLOGY

	Male	Female	Total
Archaeologists	43,5	40,5	42,5
Persons employed in archaeology	39	40,1	39,5

Average age were calculated using the ten-years ages bands provided. For the purposes of calculation it was assumed that all in each band were the median age of that age band (i.e. in the band „30-39“ age 35 was used for calculating).

5

5. Disability STATUS of individuals WORKING in ARCHAEOLOGY

Founder / sponsor	Determined number of archaeologists	Number of archaeologists per questionnaires	Persons employed in archaeology per questionnaires	Number of archaeologists with handicaps	Number of other persons with handicaps	Total count of persons with handicaps
State	72	71	133	1	0	1
Region	178	117	213	1	1	2
Municipality	-	9	15	0	0	0
University	69	26	33	0	0	0
Academy	68	68	159	0	0	0
Private	39	22	110	0	8	8
Total	425	313	663	2	9	11

An important question we attempted to answer during the project was how many handicapped persons work in archaeology. In the Czech Republic, a handicap is defined by law (Law No. 582/1991 Coll.), that determines what types of health issues are considered a handicap, to what degree these health issues must be respected by employers, and what kind of conditions the employer must create to accommodate handicapped employees (Law No. 435/2004 Coll.)

As we had expected, the representation of handicapped persons in archaeology is very low. We can only conclude that the prevalent archaeological activity („field research“) hardly offers suitable conditions for the professional integration of handicapped persons. To further illustrate the numbers in the table, we may add that among „other persons with handicaps“, we found three field technicians, three laboratory workers, one conservationists, and two persons working in other scientific disciplines represented in archaeological offices.

6

6. THE COUNTRY OF ORIGIN OF INDIVIDUALS WORKING IN ARCHAEOLOGY

6. 1. ARCHEOLOGISTS BY THE COUNTRY OF THEIR ORIGIN

(categorized by founder / sponsor)

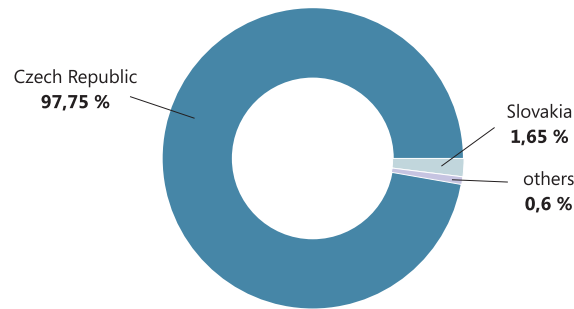
Founder / sponsor	Czech Republic	Slovakia	Poland	France	Hungary	Total
State	70	0	1	0	0	71
Region	116	0	1	0	0	117
Municipality	9	0	0	0	0	9
University	26	-	-	-	-	26
Academy	65	2	-	-	1	68
Private	20	2	-	-	-	22
Total	306	4	2	0	1	313
In %	97,76	1,28	0,64	0	0,32	

6. 2. WORKERS IN ARCHAEOLOGY BY THE COUNTRY OF THEIR ORIGIN

(categorized by founder / sponsor)

Founder / sponsor	Czech Republic	Slovakia	Poland	France	Hungary	Total
State	131	1	1	0	0	133
Region	212	0	1	0		213
Municipality	15	0	0	0	0	15
University	33	-	-	-	-	33
Academy	154	3	-	1	1	159
Private	106	7	-	-	-	113
Total	651	11	2	1	1	666
In %	97,75	1,65	0,3	0,15	0,15	

Persons employed in archaeology by country of origin

The survey has shown that the practice of employing persons of other than Czech citizenship is still very rare in Czech archaeology. Due to the low representation of foreign nationals, we were able to double-check any unclear data, and that's why we consider the table to be statistically accurate and telling.

However, we also must clarify that until 1993, Czech Republic was part of Czechoslovakia, and with regards to citizenship, no distinction was made between persons from Slovakia (Slovaks), and persons from the Czech lands (Czechs). That's why all employees from Slovakia (of Slovak nationality) who have been working at Czech

archaeology institutions from before 1993 are classified as Czech Republic citizens (i.e. statistically, they appear as Czechs). Only citizens of the Slovak Republic who arrived in the Czech Republic post 1993 are classified as Slovaks in the statistics. These are most often archaeology students from Slovakia who found jobs in the Czech Republic after completing their degrees.

Negligible representation of persons from Western Europe is due to the dramatic difference in salary levels, and due to the relatively complex bureaucracy related to employing foreigners that had been in place prior to the Czech Republic accession to the European Union.

7

7. Work-load.

As part of the project, we also studied the work-load of archaeologists, as well as of other persons employed in archaeology. The first criteria we looked at was the size of the work-load, broken up into three categories: Full-time work-load (i.e. 40 hours per week, per the current legislation), and part-time work-load, further sub-divided into part-time work load greater than half of the full-time work-load, and part-time work load smaller than half of the full-time work-load.

The other criteria was the length of the work-load, i.e. permanent employment versus temporary employment (for a specified period of time). At this point, we have to clarify that temporary employment can have three different forms, per current legislation. First, there is the kind of

temporary employment that only differs from permanent employment by having an exact date as of which the work contract would terminate. The other type is a so-called „work contract“ (which only permits employment of up to half of a full-time work-load), and the third is „locatio operis“ (limited to maximum 150 work hours performed for any particular employer in one calendar year). The latter two types of contract are typical for seasonal workers performing excavation works and simple record-keeping tasks during archaeological field research. Due to the date as of which we collected the data in our questionnaires (January 10, 2007), we are only including a low number of seasonal workers. Considering this, we can say that the summary of the work-loads therefore closely reflects the actual situation in each archaeological office.

7. 1. ARCHAEOLOGISTS – SIZE OF WORK-LOAD

Founder / sponsor	Full-time	In %	Part-time			
			More than 20 hours	In %	Less than 20 hours	In %
State	60	84,51	9	12,67	2	2,82
Region	101	86,32	8	6,84	8	6,84
Municipality	8	88,89	1	11,11	0	0
University	11	42,31	6	23,08	9	34,61
Academy	49	72,06	18	26,47	1	1,47
Private	16	72,73	2	9,09	4	18,18
Total	245	78,27	44	14,06	24	7,67

7. 2. PERSONS EMPLOYED IN ARCHAEOLOGY – SIZE OF WORK-LOAD

The results of our survey show that the prevalent form of employment is full-time work-load, with the exception of universities. Universities offer full-time employment only a minority of their workers. Some of the lecturers work full-time at other institutions, and teaching at a university only constitutes a supplementary activity to their curriculum. Other lecture at several universities at once,

and their work activities consists of several smaller work-loads. From the perspective of our project, this is an area where we would be most likely to double-count some persons. On the other hand, only a minority of university offices completed our questionnaire, thus decreasing the likelihood of double-counting.

Founder / sponsor	Full-time	In %	Part-time			
			More than 20 hours	In %	More than 20 hours	In %
State	104	78,19	14	10,53	15	11,28
Region	182	85,45	18	8,45	13	6,10
Municipality	13	86,66	1	6,67	1	6,67
University	13	39,4	8	24,24	12	36,36
Academy	106	66,67	44	27,67	9	5,66
Private	77	74,76	21	20,39	5	4,85
Total	495	75,46	106	16,16	55	8,38

NOTE 1: One private sponsor / founder omitted to report the size of the workload for 10 technical employees.

7.3. ARCHAEOLOGISTS – LENGTH OF WORK-LOAD

Founder / sponsor	Permanent		Temporary		Total
	Count	In %	Count	In %	
State	63	88,73	8	11,27	71
Region	93	79,49	24	20,51	117
Municipality	9	100	0	0	9
University	4	15,38	22	84,62	26
Academy	8	11,76	60	88,24	68
Private	16	72,73	6	27,27	22
Total	193	61,66	120	38,34	313

NOTE 1: With regards to temporary contracts, we don't differentiate between a temporary employment contract, a work contract, and locatio operis. The collected data is not sufficiently accurate.

7.4. PERSONS EMPLOYED IN ARCHAEOLOGY – LENGTH OF WORK-LOAD

When evaluating the length of work-load, we see a certain parallel with the data collected when assessing the size of the work-load. Permanent work-load tends to prevail in museum institutions and at historic monument preservation offices, regardless of who acts as the office's founder / sponsor (state, region, municipality). Czech labor law has some effect on this, since permanent employment is viewed as the most common arrangement, and even temporary assignments easily transfer into a permanent employment contracts.

In case of universities, and particularly of the Academy of Sciences of the Czech Republic, temporary employment stems from the current legislation. The most common type is an employment contract concluded for a period of five years. After this period, an attestation takes place (the employee is subject to evaluating the quality and the quantity of his / her professional activities), and based on the results, a new employment contract would be concluded, also for a specific period of time. This procedure applies to all employees in scientific positions (not only in the field of archaeology).

We don't have an easy explanation for the situation at privately founded / sponsored organizations. We can only assume that only a certain core of employees are offered permanent employment contracts. Other workers are hired on temporary basis, according to the amount of archaeological excavations and the number of projects the privately founded organization has obtained funding for.

Founder / sponsor	Permanent		Temporary		Total
	Count	In %	Count	In %	
State	105	78,95	28	21,05	133
Region	146	68,87	66	31,13	212
Municipality	15	100	0	0	15
University	4	12,12	29	87,88	33
Academy	62	38,99	97	61,01	159
Private	46	44,66	57	55,34	103
Total	378	57,71	277	42,29	655

NOTE 1: One private sponsor / founder omitted to report the length of the workload for 10 technical employees. One regional founder omitted to report the length of one workload.

8. TRENDS IN THE NUMBER OF EMPLOYEES IN THE PAST FIVE YEARS

In order to demonstrate trends in the number of archaeologists (table 8.1) and persons employed in archaeology (table 8.5.), we surveyed for the number of archaeologists / employees in 2002, 2004 and in 2006, and related these data to the year 2007. Some organizations supplied specif-

ic head-counts, some only assessed developmental trends (i.e. „same count“, „fewer“, „more“ than in 2007).

Tables 8.2 to 8.4 and tables 8.6 to 8.8 are showing the detail development in the five past years related to two definite years (2006 + 2007 and 2004 + 2007 and 2002 + 2007).

8.1. NUMBER OF ARCHAEOLOGISTS IN INSTITUTIONS IN THE PAST FIVE YEARS - GENERAL TREND

(by organizations)

Founder / sponsor	Fewer	%	Same count	%	More	%	Not disclosed	%	Total
State	4	20	10	50	2	10	4	20	20
Region	13	27,66	30	63,83	0	0	4	8,51	47
Municipality	2	33,33	4	66,67	0	0	0	0	6
University	2	50	2	50	0	0	0	0	4
Academy	0	0	2	100	0	0	0	0	2
Private	1	14,29	0	0	1	14,29	5	71,42	7
	22	25,58	48	55,81	3	3,49	13	15,12	86

8.2. NUMBER OF ARCHAEOLOGISTS IN INSTITUTIONS RELATED TO YEARS 2006 AND 2007

(by organizations)

Employed in organization in 2006:									
Founder / sponsor	Fewer	%	Same count	%	More	%	Not disclosed	%	Total
State	1	5	17	85	0	0	2	10	20
Region	2	4,26	38	80,85	2	4,26	5	10,63	47
Municipality	0	0	6	100	0	0	0	0	6
University	0	0	4	100	0	0	0	0	4
Academy	1	50	1	50	0	0	0	0	2
Private	3	50	1	16,66	1	16,66	1	16,66	6
	7	8,24	67	78,82	3	3,53	8	9,41	85

NOTE 1: One private sponsor / founder did not exist in the year 2006.

8.3. NUMBER OF ARCHAEOLOGISTS IN INSTITUTIONS RELATED TO YEARS 2004 AND 2007

(by organizations)

Employed in organization in 2004:									
Founder/sponsor	Fewer	%	Same count	%	More	%	Not disclosed	%	Total
State	3	15	11	55	2	10	4	20	20
Region	13	27,66	27	57,45	2	4,26	5	10,63	47
Municipality	0	0	5	83,3	0	0	1	16,7	6
University	2	50	2	50	0	0	0	0	4
Academy	1	50	1	50	0	0	0	0	2
Private	1	20	1	20	0	0	3	60	5
	20	23,81	47	55,95	4	4,76	13	15,48	84

NOTE 1: Two institutions of private sponsor / founder did not exist in the year 2004.

8.4. NUMBER OF ARCHAEOLOGISTS IN INSTITUTIONS RELATED TO YEARS 2002 AND 2007

(by organizations)

Employed in organization in 2002:									
Founder / sponsor	Fewer	%	Same count	%	More	%	Not disclosed	%	Total
State	4	20	10	50	2	10	4	20	20
Region	15	32,61	26	56,52	1	2,17	4	8,7	46
Municipality	2	33,33	3	50	0	0	1	16,67	6
University	1	33,33	2	66,67	0	0	0	0	3
Academy	1	50	1	50	0	0	0	0	2
Private	1	100	0	0	0	0	0	0	1
	24	30,76	42	53,85	3	3,85	9	11,54	78

NOTE 1: Six institutions of private sponsor / founder did not exist in the year 2002.

NOTE 2: One university archaeological department did not exist in the year 2002.

NOTE 3: One institution of regional founder did not exist in the year 2002.

8.5. NUMBER OF PERSONS EMPLOYED IN ARCHAEOLOGY IN THE PAST FIVE YEARS – GENERAL TREND

(by organizations)

Founder / sponsor	Fewer	%	Same count	%	More	%	Not disclosed	%	Total
State	3	15	7	35	2	10	8	40	20
Region	14	29,79	15	31,91	6	12,77	12	25,53	47
Municipality	2	33,33	3	50	0	0	1	16,67	6
University	1	25	0	0	0	0	3	75	4
Academy	1	50	1	50	0	0	0	0	2
Private	3	42,86	1	14,28	0	0	3	42,86	7
	24	27,9	27	31,4	8	9,3	27	31,4	86

8.6. NUMBER OF PERSONS EMPLOYED IN ARCHAEOLOGY RELATED TO YEARS 2006 AND 2007

(by organizations)

Employed in organization in 2006:									
Founder / sponsor	Fewer	%	Same count	%	More	%	Not disclosed	%	Total
State	1	5	10	50	3	15	6	30	20
Region	3	6,38	30	63,83	2	4,26	12	25,53	47
Municipality	0	0	5	83,34	0	0	1	16,66	6
University	1	25	1	25	0	0	2	50	4
Academy	0	0	1	50	1	50	0	0	2
Private	2	33,34	1	16,66	3	50	0	0	6
	7	8,23	48	56,47	9	10,59	21	24,71	85

NOTE 1: One private sponsor / founder did not exist in the year 2006.

8.7. NUMBER OF PERSONS EMPLOYED IN ARCHAEOLOGY RELATED TO YEARS 2004 AND 2007

(by organizations)

Employed in organization in 2004:									
Founder / sponsor	Fewer	%	Same count	%	More	%	Not disclosed	%	Total
State	2	10	8	40	2	10	8	40	20
Region	9	19,15	20	42,55	6	12,77	12	25,53	47
Municipality	0	0	3	50	1	16,66	2	33,34	6
University	1	25	0	0	0	0	3	75	4
Academy	2	100	0	0	0	0	0	0	2
Private	2	40	1	20	0	0	2	40	5
	16	19,05	32	38,10	9	10,71	27	32,14	84

NOTE 1: Two institutions of private sponsor / founder did not exist in the year 2004.

8.8. NUMBER OF PERSONS EMPLOYED IN ARCHAEOLOGY RELATED TO YEARS 2002 AND 2007

(by organizations)

Employed in organization in 2002:									
Founder / sponsor	Fewer	%	Same count	%	More	%	Not disclosed	%	Total
State	3	15	7	35	2	10	8	40	20
Region	15	32,61	13	28,26	6	13,04	12	26,09	46
Municipality	2	33,33	2	33,33	0	0	2	33,33	6
University	1	33,33	0	0	0	0	2	66,67	3
Academy	1	50	0	0	1	50	0	0	2
Private	1	100	0	0	0	0	0	0	1
	23	29,49	22	28,21	9	11,54	24	30,76	78

NOTE 1: Six institutions of private sponsor / founder did not exist in the year 2002.

NOTE 2: One university archaeological department did not exist in the year 2002.

NOTE 3: One institution of regional founder did not exist in the year 2002.

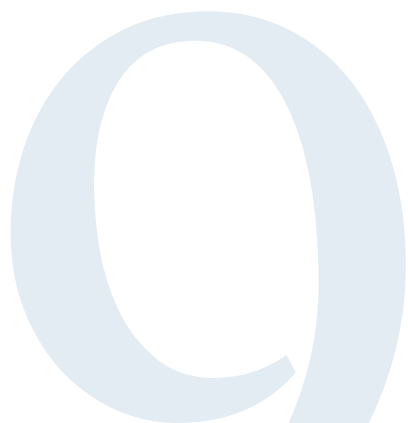
It is not easy to interpret the data on the trends in the number of employees in the past five years. First, a meaningful part of the organizations (15,12%) did not supply the required data, which makes it more difficult to evaluate overall trends. Generally, it would seem that the number of employees in different types of organizations remains relatively stable (50 and more percent in all of the organizations). We don't consider data from universities to be representative, due to the fact that only a minority of universities participated in our survey. Both universities that reported an increase in the number of employees are among the newly established ones. We assume that we would observe a similar trend at the new university offices that did not supply the requested data (Opava, Hradec Králové).

Evaluating any development trends at privately-sponsored organizations seems equally difficult. Most of these organizations did not exist five, resp. three years ago, or were just being founded then. Because of this fact, we can only assume that it is more likely that the number of their employees would grow. We can illustrate this trend on

the Archaia organization and on its development. The core of Archaia was established in Prague, but the organization later grew through regional offices, and these subsequently became independent. Our questionnaire was ill-equipped to document these types of movements.

Ambiguous seems to be the trend in the number of employees in organizations sponsored by state (we see growth in some parts, and shrinking in others). In reality, this development is reflective of the organizational changes that affected the chief office of historic monument preservation (the National Institute for the Preservation of Historical Monuments), when its territorial structure became aligned with the new regional division. In some territories, archaeological offices were newly created or strengthened, in other territories they were sub-divided.

In sum, we can cautiously interpret the trends as a slight increase in the number of archaeologists. In order to gather more decisive data, we would have to conduct our surveys over a longer period of time.

9. TREND IN THE NUMBER OF EMPLOYEES IN THE NEXT THREE YEARS

Estimated numbers of archaeologists (table 9.1) and persons employed in archaeology (table 9.2) relate to the years 2008 and 2010. Tables 9.3. to 9.6. are showing more detail information related to two single years only (2007 and 2008 or 2007 and 2010).

9.1. ESTIMATED TREND IN THE NUMBER OF ARCHAEOLOGISTS IN ORGANIZATIONS IN THE NEXT THREE-YEAR HORIZON

Founder / sponsor	Fewer	%	Same count	%	More	%	Not disclosed	%	Total
State	1	5	6	30	2	10	11	55	20
Region	1	2,13	27	57,45	4	8,51	15	31,91	47
Municipality	0	0	4	66,66	1	16,67	1	16,67	6
University	0	0	2	50	2	50	0	0	4
Academy	0	0	1	50	1	50	0	0	2
Private	0	0	0	0	5	71,42	2	28,58	7
	2	2,33	40	46,51	15	17,44	29	33,72	86

9.2. ESTIMATED TREND IN THE NUMBER OF PERSONS EMPLOYED IN ARCHAEOLOGY IN THE NEXT THREE-YEAR HORIZON

Founder / sponsor	Fewer	%	Same count	%	More	%	Not disclosed	%	Total
State	2	10	2	10	3	15	13	65	20
Region	1	2,13	20	42,55	4	8,51	22	46,81	47
Municipality	1	16,67	2	33,33	1	16,67	2	33,33	6
University	0	0	0	0	2	50	2	50	4
Academy	0	0	2	100	0	0	0	0	2
Private	0	0	0	0	4	57,14	3	42,86	7
	4	4,65	26	30,23	14	16,28	42	48,84	86

9.3. ESTIMATED TREND IN THE NUMBER OF ARCHAEOLOGISTS RELATED TO THE YEARS 2007 AND 2008

Founder / sponsor	Fewer	%	Same count	%	More	%	Not disclosed	%	Total
State	1	5	6	30	2	10	11	55	20
Region	2	4,26	29	61,7	1	2,13	15	31,91	47
Municipality	1	16,67	4	66,66	0	0	1	16,67	6
University	0	0	3	75	1	25	0	0	4
Academy	0	0	1	50	1	50	0	0	2
Private	0	0	0	0	5	71,42	2	28,58	7
	4	4,65	43	50	10	11,63	29	33,72	86

9.4. ESTIMATED TREND IN THE NUMBER OF PERSONS EMPLOYED IN ARCHAEOLOGY RELATED TO THE YEARS 2007 AND 2008

Founder / sponsor	Fewer	%	Same count	%	More	%	Not disclosed	%	Total
State	1	5	2	10	3	15	14	70	20
Region	1	2,13	21	44,68	3	6,39	22	46,8	47
Municipality	1	16,67	2	33,33	1	16,67	2	33,33	6
University	0	0	1	25	1	25	2	50	4
Academy	0	0	2	100	0	0	0	0	2
Private	0	0	0	0	4	57,14	3	42,86	7
	3	3,49	28	32,56	12	13,95	43	50	86

9.5 ESTIMATED TREND IN THE NUMBER OF ARCHAEOLOGISTS RELATED TO THE YEARS 2007 AND 2010

Founder / sponsor	Fewer	%	Same count	%	More	%	Not disclosed	%	Total
State	1	5	4	20	1	5	14	70	20
Region	0	0	21	44,68	4	8,52	22	46,8	47
Municipality	0	0	4	66,66	0	0	2	33,34	6
University	0	0	1	25	2	50	1	25	4
Academy	0	0	1	50	0	0	1	50	2
Private	0	0	0	0	3	42,86	4	57,14	7
	1	1,17	31	36,05	10	11,61	44	51,17	86

9.6. ESTIMATED TREND IN THE NUMBER OF PERSONS EMPLOYED IN ARCHAEOLOGY RELATED TO THE YEARS 2007 AND 2010

Founder / sponsor	Fewer	%	Same count	%	More	%	Not disclosed	%	Total
State	2	10	1	5	2	10	15	75	20
Region	0	0	15	31,92	4	8,51	28	59,57	47
Municipality	1	16,67	2	33,33	0	0	3	50	6
University	0	0	0	0	2	50	2	50	4
Academy	0	0	1	50	0	0	1	50	2
Private	0	0	0	0	2	28,57	5	71,43	7
	3	3,49	19	22,09	10	11,63	54	62,79	86

The data we obtained aren't indicative of any decisive trend in the following three years, but rather of the expectations of each individual institutions, i.e. its optimism or pessimism, most likely directly related to the success of the particular organization in present or in recent past. A considerable part of the organizations (33,72% and 48,84%, respectively) did not report any clear expectations („I don't know" response). Whether this is a reflection of some sub-conscious uncertainty about future outlook, or just an inability to estimate future development is diffi-

cult to decide. With regards to organizations with state founder/sponsor, estimated trends reflect the ongoing territorial restructuring of organizations entrusted with historic monument preservation.

Overall, we see prevailing optimism in the form of a slight employment increase across all types of organizations. The greatest optimists are the newly founded university offices and the offices of private founders/sponsors.

10

10. THE HIGHEST QUALIFICATION OBTAINED BY INDIVIDUALS WORKING IN ARCHAEOLOGY

The highest level of completed education was evaluated according to earned academic titles, divided by degrees. At the moment, all university offices have already transferred to a three-degree (so-called Bologna) system, with academic titles Bc. – Mgr. – PhD. A considerable number of archaeologists, however, completed their education under the previous, two-degree system. We adjusted our questionnaires to reflect this fact.

The lowest academic title (bachelor – Bc.) was newly introduced after the Bologna system was accepted. The magister („Mgr.“) title corresponds to the previous „PhDr.“ title (doctor of philosophy). Equivalent title to „PhD“

(doctor) is the old title „CSc.“ (candidate of sciences). The title „Dr.“ was also awarded for a short time for the same achieved qualification. The highest qualification degrees within a university setting earn a docent (Doc.) and university professor (Prof.) titles. Within the Academy of Sciences of the Czech Republic setting, this degree corresponds to the „DrSc.“ (doctor of sciences) title.

A small portion of persons earned a university degree at schools that award an engineer („Ing.“) degree, equivalent to the „Mgr.“ degree.

We only count the highest earned title in the following table.

10.1. ARCHEOLOGISTS – EARNED QUALIFICATION BY ACADEMIC TITLE

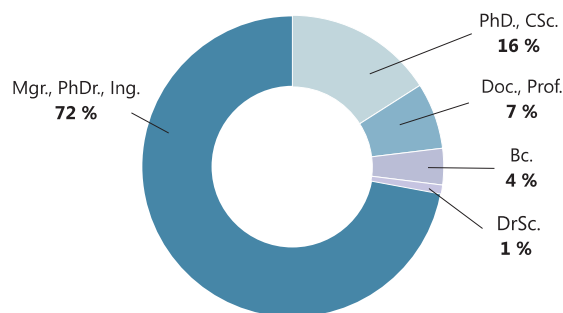
The table shows that almost all persons working as archaeologists have earned some type of academic title. Five persons listed high-school degree as their highest completed education (i.e. 1,6% of the total count of 313 archaeologists). 92,65% of all archaeologists have the academic qualification necessary to obtain a license to per-

form archaeological research (a „Mgr.“ or „PhDr.“ title, or higher).

Not surprisingly, archaeologists with the highest academic qualifications can be found at universities and at the Academy of Sciences of the Czech Republic (i.e. at the Institutes of Archaeology in Prague and in Brno).

Founder / sponsor	Title earned					Persons
	Bc.	Mgr., PhDr., Ing.	PhD., CSc.	Doc., Prof.	DrSc.	
State	2	57	8	2	0	69
Region	8	97	9	1	0	115
Municipality	0	7	2	0	0	9
University	0	14	5	7	0	26
Academy	0	27	25	13	3	68
Private	3	17	1	0	0	21
Total	13	219	50	23	3	308
In %	4,22	71,10	16,23	7,47	0,98	

Academic qualification of archaeologists by earned academic titles. (number of persons: 308)

10. 2. PERSONS EMPLOYED IN ARCHAEOLOGY – EARNED QUALIFICATION BY ACADEMIC TITLE

Founder / sponsor	Title earned					Persons
	Bc.	Mgr., PhDr., Ing.	PhD., CSc.	Doc., Prof.	DrSc.	
State	11	63	10	2	0	86
Region	14	107	9	1	0	130
Municipality	0	7	2	0	0	9
University	0	18	5	7	0	30
Academy	2	49	32	13	3	99
Private	12	27	1	0	0	40
Total	39	271	58	23	3	394
In %	9,90	68,78	14,72	5,84	0,76	

Evaluating earned academic qualification for „persons employed in archaeology“ demonstrated that 59,16% of that community holds a university degree. All persons classified as „other specialists“ have a university degree. We can assume that other persons with university degrees

(mostly bachelor – „Bc.“) who work in positions of field technicians or record keepers are mostly archaeology students who have been hired prior to completing their degrees, and earning a magister („Mgr.“) title that would allow them to work as an archaeologist.

10. 3. ARCHAEOLOGISTS – COUNTRY, WHERE THEY COMPLETED THEIR UNIVERSITY EDUCATION

Founder / sponsor	Czech Republic	Slovakia	EU	Outside of EU
State	70	0	1	0
Region	115	0	1	1
Municipality	9	0	0	0
University	26	0	0	0
Academy	67	1	0	0
Private	22	0	0	0
Total	309	1	2	1
In %	98,72	0,32	0,64	0,32

In order to evaluate the place where archaeologists completed their university degrees, we broadened the original division of „home country“, „EU countries“, and „countries outside of the EU“ to include „Slovakia“. This stems

from the fact that the former Czechoslovakia only divided as of January 1, 1993. At the same time, we counted studies in Slovakia prior to 1993 as studies in one's „home country“, to reflect the contemporary situation.

The table shows that studying abroad is still rare in Czech archaeology, including studying in Slovakia where education is as accessible as at a Czech university, in accordance with relevant bilateral treaties. Our survey, however, did not monitor another phenomenon that would change this picture somewhat. We speak of shorter stays at foreign universities (usually lasting one to two semesters), sometimes several times during one's studies. In the past few years, these stays have become a common component of one's university education.

11. TRAINING NEEDS AND SKILLS SHORTAGES FROM POINT OF VIEW OF EMPLOYERS

In another part of our survey, we attempted to ascertain what type of further education or training do employers offer to archaeologists, resp. what type of knowledge or skills are expected of archaeologists as part of their duties in the relevant type of the archaeological institution. We

found it hard to summarize the answers in a simple table. In the tables below, we therefore present only affirmative answers („Yes“); all the other answers were „No“, or „I don't know“.

11.1. EMPLOYEE TRAINING PROVIDED BY INSTITUTIONS

Type of training	Category + number of institutions											
	Historical monument preservation /16/		Museums /57/		Academy /2/		Universities /4/		Private /7/		Total /86/	
Basic field techniques	3	18,75	9	15,79	0	0	2	50	7	100	21	24,42
Basic field documentation	3	18,75	11	19,3	0	0	2	50	7	100	23	26,74
Basic geodetic works	4	25	5	8,77	0	0	1	25	6	85,7	16	18,6
Computer literacy	7	43,75	25	43,86	1	50	1	25	7	100	41	47,67
Photography	6	37,5	6	10,53	0	0	0	0	7	100	19	22,09
Treatment of archeological material	3	18,75	16	28,07	0	0	2	50	5	71,4	26	30,23
Eco-facts collection	2	12,5	4	7,02	0	0	1	25	5	71,4	12	13,95
Preserving finds	4	25	31	54,39	0	0	2	50	4	57,1	41	47,67
Foreign languages	1	6,25	11	19,3	2	100	1	25	0	0	15	17,44

Collected answers demonstrate that privately founded / sponsored organizations are the most active in providing employee training, since they offer training in all of the surveyed categories, and always in numbers greater than 50% (with the exception of „foreign languages“). With the other organizations, we can see some correlation be-

tween the kind of training they provide and the type of archaeological activity the organization usually engages in. From this perspective, it is not surprising that a large portion of museums would train their employees in „preserving finds“, as well as in preceding stages of processing finds („treatment of archaeological material“). High

proportion of positive answers in the „computer literacy“ category is probably related to training in the systems of computerized record-keeping of finds at the particular museum, and associated administrative tasks. At historic monument preservation offices, the high representation of computer literacy courses has a similar reason – familiarizing employees with computerized record-keeping systems for historic monument preservation, as well as with related administrative tasks. Greater attention is paid to photography at these offices most likely due to their ef-

fort to monitor and document the state of each historical monument. The same can be said of „geodetic works“. Surprisingly low is the attention paid to „collecting eco-facts“ at archaeological sites, even though the importance of these facts has greatly increased recently. We might assume that this is due to the participation of eco-fact-collection specialists at sites, if the particular institution employs them, or due to collaboration with specialized institutions.

11.2. DOES THE LEVEL OF TRAINING / EDUCATION OF YOUR ENTRY-LEVEL WORKERS MEET CURRENT REQUIREMENTS?

	Yes	%	No	%	I don't know	%
Historical monument preservation	5	33,3	8	53,4	2	13,3
University	4	100	0	0	0	0
Academy	0	0	2	100	0	0
Museums	27	48,2	21	37,5	8	14,3
Private	4	57,1	3	42,9	0	0
Total	40	47,62	34	40,48	10	11,9

Interesting are the results of the survey on whether education (training, skills) acquired at universities meets current needs and requirements. 84 institutions in total answered this question (two omitted to reply). An affirmative answer was in a minority (47,62% of all answers). We don't consider the answers provided by universities (4x „yes“) to be entirely unbiased. After we subtracted these four affirmative answers, we obtained the following ratio: „Yes“ (45%), „ No“ (42,5%) and „I don't know“ (12,5%).

11.3. PERFORMING ACTIVITIES RELATED TO ARCHAEOLOGY WITHIN ONE'S OWN ORGANIZATION

Type of activity	Category											
	Historical monument preservation /16/		Museums /57/		Academy /2/		Universities /4/		Private /7/		Total /86/	
	Count	%	Count	%	Count	%	Count	%	Count	%	Count	%
Providing employees for field research – technicians	9	56,25	35	61,4	1	50	2	50	7	100	54	62,79
Providing employees for field research – workers	3	18,75	25	43,86	0	0	2	50	5	71,43	35	40,7
Field documentation	13	81,25	45	78,95	2	100	2	50	7	100	69	80,23
Geodetic works	6	37,5	14	24,56	1	50	2	50	5	71,43	28	32,56
Photo-documentation	14	87,5	48	84,21	2	100	2	50	7	100	73	84,88
Basic treatment if archaeological finds	13	81,25	47	82,46	2	100	2	50	7	100		
Conserving finds	6	37,5	38	66,67	2	100	2	50	1	14,29	49	56,98
Geophysical and other non-destructive research	1	6,25	1	1,75	2	100	1	25	0	0	5	5,81
Aerial archaeology	2	12,5	12	21,05	2	100	1	25	0	0	17	19,77
Compiling archive research	11	68,75	37	64,91	1	50	1	25	4	57,14	54	62,79
Building historical research	7	43,75	5	8,77	0	0	1	25	5	71,43	17	19,77
Obtaining and evaluating eco-facts	3	18,75	7	12,28	2	100	1	25	3	42,86	16	18,6
Depository activities	9	56,25	50	87,72	1	50	2	50	3	42,86	65	75,58
Exhibitions and lectures	11	68,75	53	92,98	1	50	4	100	5	71,43	74	86,05

Research on the subject to what degree do organizations perform each of the activities related to archaeology in-house revealed that most organizations actually do complete most of the tasks themselves. The table above (just as the previous tables) only works with affirmative answers.

Only specialized types of research (aerial archaeology, geophysical/non-destructive research, in part also obtaining and evaluating eco-facts) are provided to a lesser extent across all types of offices. With regards to working with eco-facts, several organizations explicitly stated that they only collect this data. Also, providing geodetic

services in-house seems to be infrequent. We can interpret the data we collected as showing that organizations are usually capable of performing simpler geodetic works themselves; specialized tasks (such as photogrammetry, 3D scanning) are outsourced to specialized institutions.

Unique category is providing workers for archaeological field research (workers, diggers). While performing this task in-house used to be prevalent (i.e. hiring these workers on short-term basis directly by the relevant institution), this approach is giving way to outsourcing to a sub-contractor, due to changes in the labor market and in related legislation.

11.4. PERFORMING ACTIVITIES RELATED TO ARCHAEOLOGY IN COLLABORATION WITH OTHER INSTITUTIONS

Type of activity	Category											
	Historical monument preservation /16/		Museums /57/		Academy /2/		Universities /4/		Private /7/		Total /86/	
	Count	%	Count	%	Count	%	Count	%	Count	%	Count	%
Providing employees for field research – technicians	4	25	17	29,82	1	50	0	0	2	28,57	24	27,91
Providing employees for field research – workers	10	62,5	23	40,35	1	50	0	0	4	57,14	38	44,19
Field documentation	4	25	17	29,82	1	50	0	0	1	14,29	23	26,74
Geodetic works	8	50	35	61,4	2	100	1	25	6	85,71	52	60,47
Photo-documentation	2	12,5	8	14,04	1	50	0	0	1	14,29	12	13,95
Basic treatment if archaeological finds	2	12,5	9	15,79	0	0	0	0	2	28,57	13	15,12
Conserving finds	9	56,25	29	50,88	0	0	1	25	2	28,57	41	47,67
Geophysical and other non-destructive research	10	62,5	38	66,67	1	50	2	50	6	85,71	57	66,28
Aerial archaeology	5	31,25	24	42,11	0	0	2	50	5	71,43	36	41,86
Compiling archive research	6	37,5	12	21,05	1	50	0	0	2	28,57	21	24,42
Building historical research	8	50	33	57,89	1	50	1	25	2	28,57	45	52,33
Obtaining and evaluating eco-facts	9	56,25	37	64,91	0	0	2	50	5	71,43	53	61,63
Depository activities	3	18,75	3	5,26	1	50	0	0	2	28,57	9	10,47
Exhibitions and lectures	5	31,25	19	33,33	2	100	1	25	2	28,57	29	33,72
Archaeology research management	1	6,25	4	7,02	0	0	1	25	1	14,29	7	8,14
Human resources	1	6,25	0	0	0	0	0	0	2	28,57	3	3,49
Business issues	0	0	4	7,02	0	0	1	25	4	57,14	9	10,47
Information technology	6	37,5	14	24,56	1	50	0	0	5	71,43	26	30,23
Legal issues	2	12,5	17	29,82	2	100	0	0	5	71,43	26	30,23
Translations and interpreting	7	43,75	23	40,35	2	100	1	25	3	42,86	36	41,86
Collaboration with media/publicity	3	18,75	22	38,6	1	50	1	25	3	42,86	30	34,88

It is difficult to unequivocally interpret the collected data, with the exception of some partial observations. Providing persons for archaeological field research (technicians as well as workers) seems to be outsourced for the most part, with the exception of universities that usually employ their students in these positions (as part of their archaeological training). Same can be said of basic treatment of collected finds (i.e. cleaning and basic evidence of finds) that is also part of their studies.

In some cases, the high percentage of outsourcing a particular activity can be traced to developments in the society at large in the past few years. This is true of complex geodetic works that are usually outsourced to specialized firms. Same can be said of handling legal issues (due to an increasingly complex legislation, and relationships with

diverse institutions and firms), and of translating and interpreting activities (the volume of which is mounting).

Some activities are outsourced to other archaeological institutions (in part geophysical surveys; aerial archaeology; gathering and evaluating eco-facts). Surprising is the high percentage of outsourcing conservation of finds at museums (this should be one of the museums' core activities that is, however, difficult to perform at smaller museums), or the high percentage of outsourcing historical surveys of building at historical monument preservation offices (this should also be one of these offices' core activities).

In order to evaluate these issues in greater detail, we would have to prepare a much more detailed questionnaire.

11.5. INTENT TO PERFORM SOME OF THESE ACTIVITIES IN-HOUSE

	Yes	%	No	%	I don't know	%
Historical monument preservation	4	26,67	8	53,33	3	20
University	1	33,33	2	66,67	0	0
Academy	1	50	1	50	0	0
Museums	10	19,61	31	60,78	10	19,61
Private	6	100	0	0	0	0
Total	22	28,57	42	54,55	13	16,88

NOTE: This data was not reported by one historical monument preservation office, 6 museums, one university and one privately founded institution.

11.6. PLANS FOR PERFORMING OF ONE OF THESE ACTIVITIES IN HOUSE IN THE NEXT TWO YEARS

	Yes	%	No	%	I don't know	%
Historical monument preservation	4	26,67	7	46,66	4	26,67
University	1	33,33	2	66,67	0	0
Academy	1	50	1	50	0	0
Museums	12	23,53	33	64,71	6	11,76
Private	6	85,71	1	14,29	0	0
Total	24	30,77	44	56,41	10	12,82

NOTE: This data was not reported by one historical monument preservation office, 6 museums and one university.

Both of these tables offer a peak into the development plans of each of the institutions, grouped by prevalent activity. It would appear that privately founded institutions and the Institutes of Archaeology of the Academy of Sciences of the Czech Republic are planning to expand their activities the most (meanwhile, the Institutes of Archaeology already engage in a broad range of archaeol-

ogy-related activities). In case of the privately founded organizations, this planned expansion corresponds with their optimistic outlook that has already been apparent in the data on planned hiring in the next three years (tables 9.1. and 9.2). However, only a more detailed questionnaire could yield more exact data.

12. WAGES AND SALARIES IN ARCHAEOLOGY

As part of this project, we also collected data on wages and salaries in archaeology. This data is considered to be sensitive. Consequently, the number of organizations and persons below does not correspond with the numbers we usually seeing in the tables above, since part of the respondents did not report any salary data, and a small part reported data in such a way that they could not be properly processed.

As is common in many countries, the collected data represent salaries before tax, i.e. the amount an employee would receive from an employer, but still would have to pay taxes, health and social insurance from. We aren't including the amount employers pay to the state for each employee (can be up to an additional 39%). As required, we have re-calculated the reported data to represent annual salaries.

12.1. OVERVIEW OF AVERAGE ANNUAL SALARIES IN ARCHAEOLOGY

A Type of institution	Count	Archeologists		Technicians		Other specialists and scientific researchers	
		Annual salary	Number of persons	Annual salary	Number of persons	Annual salary	Number of persons
Museums – Bohemia	36	201593,-	79	180865,-	43	218307,-	3
Museums – Moravia and Silesia	11	281842,-	26	205450,-	14	200000,-	1
Private institutions	5	274647,-	17	219408,-	49	220286,-	7
Universities	4	305307,-	26	276000,-	7	-	-
Offices of Arch. Mon. Preservation	2	244640,-	25	150818,-	22	-	-
Nat. Inst. for Preservation of Hist. Monuments	11	299344,-	44	173077,-	40	192000,-	2
Institute of Archaeology Prague	1	342318,-	44	174714,-	56	299727,-	11
Institute of Archaeology Brno	1	391125,-	24	227000,-	23	-	-
B	71		285		254		24
Museums and Offices of Archaeology Monument Preservation	49	225929,-	130	176854,-	79	213730,-	4
Private institutions	5	274647,-	17	219408,-	49	220286,-	7
Universities	4	305307,-	26	276000,-	7	-	-
Nat. Inst. for Preservation of Hist. Monuments	11	299344,-	44	173077,-	40	192000,-	2
Institutes of Archaeology Prague + Brno	2	359544,-	68	189937,-	79	299727,-	11
C	71		285		254		24
Commercial institution	5	274647,-	17	219408,-	49	220286,-	7
Other institutions	66	279585,-	268	184544,-	205	266819,-	17
	71		285		254		24

12.2. ANNUAL SALARIES OF BASIC CATEGORIES OF EMPLOYEES

	Count	Annual salary	Monthly salary
Archaeologists	285	279290,-	23274,-
Technicians	254	191279,-	15939,-
Other specialists and scientific researchers	24	253247,-	21104,-
All	563	238469,-	19872,-

Data on wages and salaries evidence several well-known facts, the basic one being that the wages and salaries in archaeology aren't reflective of the fact that pretty much all archaeologists (98,4%), and most of the „persons employed in archaeology“ (59,16%) have completed their university degrees. Only salaries in the category „archaeologist“ exceed the national average. Salaries in other categories (other specialists and scientific researchers, and technicians) hover below the national average, even though in the category „other specialists and scientific researchers“ we find exclusively persons with completed university degrees. When we summarize data across all employees, the reported average salary also drops below the national average.

A more detailed analysis shows that the vast majority of archaeologists working for institutions founded by mu-

nicipalities or regions receive less than the national average salary. The highest average salaries have been reported at universities and at the Academy of Sciences of the Czech Republic. Privately founded institutions also tend to pay more than the national average.

Overall, we consider the reported situation in wages and salaries to be alarming, and not reflective of the qualifications required of the persons employed in archaeology, or of the fact that these employees often care for monuments and objects of priceless value. We can say that so far, there has been little change in the attitude of the society at large towards archaeology, compared with the attitudes prevalent prior to 1989.

The fact that data on wages and salaries are difficult to obtain and are considered to be sensitive or very personal (as evidenced by some of the blank questionnaires that included an explanation to that effect) plays some role. Without relevant data, however, we can hardly strive for change.

To conclude this section, we attach a table the format of which was common to all participating countries. We added the data on monthly salaries that are the most common in our own environment.

12.3. AVERAGE WAGES IN ARCHAEOLOGY, COMPARED WITH OTHER CATEGORIES OF EMPLOYEES

Country	Czech Republic, CZ	
Basic administrative division	Bohemia, Moravia + Silesia	
Centralized or decentralized system	Mixed system, strengthening the authority of regions	
Currency	Česká koruna (Czech crown – CZK)	
Exchange rate to Euro (€)	€ 1.00 = CZK 29.03 (as of 02/01/06) or € 1.00 = CZK 27.53 (as of 02/01/07), source: ECB data	
Average annual salary	260304,- CZK (year 2007 – all employees), source: Czech Statistical Office (www.czso/csu.cz) – annual pre-tax salary	i.e. monthly: 21692,-
Average annual salary for comparable categories of employees	273864,- CZK (year 2006 – employees in research and science), source: www.businessinfo.cz – annual pre-tax salary	i.e. monthly: 22822,-
	379836,- CZK (year 2006 – only researchers and scientists), source: www.businessinfo.cz – annual pre-tax salary	i.e. monthly: 31653,-
	233148,- CZK (year 2007 – employees in education), source: Czech Statistical Office (www.czso/csu.cz) – annual pre-tax salary 1)	i.e. monthly: 19429,-
	418032,- CZK (year 2007 – researchers at the Academy of Sciences of the CR), source: AS CR, data collected in person – annual pre-tax salary 4)	i.e. monthly: 34836,-
Average annual salary of an archaeologist 2)	279290,- CZK (year 2007), source: Discovering – annual pre-tax salary	i.e. monthly: 23274,-
Average annual salary of a “person employed in archaeology” 3)	238469,- CZK (year 2007), source: Discovering – annual pre-tax salary	i.e. monthly: 19872,-
Usual manner of quoting wages/salaries	Monthly pre-tax salary	

NOTES:

- 1) Employees in research and science are categorized as employees in „Education“ in the statistics of the Czech Statistical Office
- 2) Includes 285 persons
- 3) Includes 563 persons
- 4) E-mail communication, data will be officially published in the Annual Report. Includes 4258 persons

Appendix 1 – list of INSTITUTIONS

- » Archaia Brno, o.p.s.
- » Archaia Brno, o.p.s., pracoviště Jihlava
- » Archaia Olomouc, o.p.s.
- » Archaia Praha, o.s.
- » Archaia Praha, o. p.s.
- » Archeologická služba, s.r.o., Hradec Králové
- » Archeologické centrum Olomouc
- » Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i.
- » Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i.
- » Archeologický ústav FF JČU, České Budějovice

- » ArchoPro, o. p. s., Praha
- » Archeos, Prachatice
- » České muzeum stříbra Kutná Hora
- » Český egyptologický ústav Filosofické fakulty Univerzity Karlovy Praha
- » Galerie antického umění, Hostinné
- » Hornické muzeum Příbram
- » Husitské muzeum v Táboře
- » Jan Osina, archeologické práce, Olomouc
- » Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích
- » Jihomoravské muzeum ve Znojmě

- » Katedra archeologie FHS ZČU v Plzni
- » Katedra historie, Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity Brno
- » Katedra praktické a experimentální archeologie FHS UHK Hradec Králové
- » Krajské muzeum Cheb
- » Krajské muzeum Karlovy Vary
- » Krajské vlastivědné muzeum Nový Jičín
- » Labrys, o.p.s., Praha
- » Magistrát hlavního města Prahy, odbor památkové péče
- » Masarykovo muzeum v Hodoníně
- » Melicharovo vlastivědné muzeum, Unhošť

- » Městské muzeum, Bystřice nad Pernštejnem
- » Městské muzeum a galerie, Břeclav
- » Městské muzeum a galerie, Hranice na Moravě
- » Městské muzeum Antonína Sovy v Pacově
- » Městské muzeum v Čelákovcích
- » Milevské muzeum, Milevsko
- » Moravské zemské muzeum, Archeologický ústav, Brno
- » Moravské zemské muzeum, Anthropos, Brno
- » Muzeum a galerie Knížecí dům, Moravský Krumlov
- » Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou

- » Muzeum antického sochařství a architektury, Litomyšl
- » Muzeum Beskyd, Frydek-Místek
- » Muzeum Boskovicka, Boskovice
- » Muzeum Brněnska, Šlapanice
- » Muzeum Českého krasu v Berouně
- » Muzeum Českého lesa v Tachově
- » Muzeum Českého ráje v Turnově
- » Muzeum hlavního města Prahy
- » Muzeum Chodska v Domažlicích
- » Muzeum jihovýchodní Moravy, Zlín

- » Muzeum Jindřichohradecka, Jindřichův Hradec
- » Muzeum jižního Plzeňska v Blovicích
- » Muzeum Komenského, Přešov

- » Muzeum Kroměřížska, Kroměříž
- » Muzeum města Brna
- » Muzeum města Ústí nad Labem
- » Muzeum Mladoboleslavsko, Mladá Boleslav
- » Muzeum Podblanicka, Benešov u Prahy
- » Muzeum Podkrkonoší Trutnov
- » Muzeum Prostějovska, Prostějov

- » Muzeum regionu Valašsko ve Vsetíně
- » Muzeum středního Pootaví, Strakonice
- » Muzeum Těšínska, Český Těšín
- » Muzeum T. G. Masaryka Rakovník
- » Muzeum východních Čech, Hradec Králové
- » Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod
- » Muzeum Vysočiny Jihlava
- » Muzeum Vysočiny Pelhřimov
- » Muzeum Vysočiny Třebíč
- » Muzeum Vyškovska, Vyškov

- » Národní muzeum, oddělení klasické archeologie, Praha
- » Národní muzeum, oddělení prehistorie a protohistorie, Praha
- » Národní muzeum, oddělení starších českých dějin, Praha
- » Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze
- » Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Brně
- » Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích
- » Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v hlavním městě Praze
- » Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Kroměříži
- » Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Liberci
- » Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Lokti

- » Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Olomouci
- » Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ostravě
- » Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Pardubicích
- » Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Plzni
- » Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ústí nad Labem
- » Národní památkový ústav, ústřední pracoviště (Brno)
- » Národní památkový ústav, ústřední pracoviště (Praha)
- » Národní technické muzeum, Praha
- » Oblastní muzeum Praha – východ, Brandýs nad Labem – Stará Boleslav
- » Oblastní muzeum v Děčíně

- » Oblastní muzeum v Chomutově
- » Oblastní muzeum v Litoměřicích
- » Oblastní muzeum v Lounech
- » Okresní vlastivědné muzeum v Šumperku
- » Orlické muzeum v Chocni
- » Ostravské muzeum, Ostrava
- » Paleolit_LAB, Praha
- » Podřipské muzeum Roudnice nad Labem
- » Polabské muzeum Poděbrady
- » Prachatické muzeum, Prachatice

- » Prácheňské muzeum v Písku
- » Regionální muzeum a galerie Jičín
- » Regionální muzeum K. A. Polánka v Žatci
- » Regionální muzeum Litomyšl
- » Regionální muzeum Mělník
- » Regionální muzeum Mikulov
- » Regionální muzeum Náchod
- » Regionální muzeum v Českém Krumlově
- » Regionální muzeum v Chrudimi
- » Regionální muzeum v Kolině

- » Regionální muzeum v Teplících
- » Regionální muzeum Vysoké Mýto
- » Severočeské muzeum v Liberci
- » Sládečkově vlastivědné muzeum v Kladně
- » Slezské zemské muzeum, Opava
- » Slovácké muzeum, Uherské Hradiště
- » Správa KRNP – Krkonošské muzeum Vrchlabí
- » Správa Pražského hradu – oddělení uměleckých sbírek, Praha
- » Stylus, služby pro vědu a výzkum, v.o.s., Zdice
- » Středočeské muzeum Roztoky u Prahy

- » Technické muzeum, Brno
- » Ústav antropologie, Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity Brno
- » Ústav archeologické památkové péče Brno
- » Ústav archeologické památkové péče středních Čech, Praha
- » Ústav archeologické památkové péče severozápadních Čech Most
- » Ústav archeologie a muzeologie FF MU Brno
- » Ústav historie a muzeologie – Archeologický seminář FPF SU Opava
- » Ústav pro klasickou archeologii FF UK Praha
- » Ústav pro pravěk a ranou dobu dějinnou FF UK Praha
- » Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě
- » Vlastivědné muzeum Dr. Hostaše v Klatovech
- » Vlastivědné muzeum Jesenicka, Jeseník
- » Vlastivědné muzeum, Olomouc
- » Východočeské muzeum v Pardubicích
- » Západočeské muzeum v Plzni
- » Z.I.P. o.p.s. Plzeň

Appendix 2 - QUESTIONNAIRE

Discovering the archaeologists of Europe – The Questionnaire – Czech Republic

(The Questionnaire one – the organisation)

The questionnaire was prepared to obtain information relating to archaeological institutions and to archaeologists making the archaeological community in the Czech Republic as a part of European archaeological community. Please complete this questionnaire using information about your organisation valid to 10th January 2007.

1. Founder/sponsor and principal role:

Please, tick one box that best describes your organisation's founder/sponsor and principal role.

Founder/ sponsor	Principal role				
	Field research	Archaeology monument preservation	Museum activities, collections	Education	Technical services; special analyses
State					
Region					
Municipality					
University					
Private					
Other form					

2. Geographical location:

Please, tick all regions relating to your activities or which are described in your contract with the Institute of Archaeology)

Bohemia		Capital city of Prague	
Moravia and Silesia		Hradec Králové	
South Bohemia		Pardubice	
Plzeň		Highlands	
Karlovy Vary		South Moravia	
Ústí nad Labem		Zlín	
Liberec		Olomouc	
Central Bohemia		North Moravia – Silesia	

3. Number of staff:

Indicate, please, how many persons work in your organisation at 10th January 2007. The number of persons includes temporary employment (i.e. work contact or location operas), too.

	Number of persons
Archaeologist	
Other specialist or scientific researcher	
Technician	
Other worker	
T o t a l	

Have these numbers varied in the course of the past year (10/01/2006 – 10/01/2007). If so, please indicate the maximum and minimum numbers of staff in your organisation in single different categories of workers and for whole staff.

	Minimum	Maximum
Archaeologist		
Technician		
Other		
T o t a l		

4. Trends in the number of employees:

Please indicate how the numbers of members of staff changed in the past and your expectation in the near future (in terms of full-time employment). The number includes temporary employment (i.e. work contract or locatio operis), too.

	More	The same	Fewer	Don't know
Archaeologist in 2006				
Other employee in 2006				
Archaeologist in 2004				
Other employee in 2004				
Archaeologist in 2002				
Other employee in 2002				
Archaeologist in 2008				
Other employee in 2008				
Archaeologist in 2010				
Other employee in 2010				

5. Staff training and development:

a) Do you provide special training for your staff relating to their work?

	Yes	No	Don't know
Basic field techniques			
Basic field documentation			
Basic geodetic works			
Computer literacy			
Photography			
Treatment of archaeological material			
Eco-facts collection			
Conservation of artefacts			
Foreign languages			

b) Does the level of training/education of your entry level workers meet current requirements?

Yes / No / Don't know Tick one possibility only

c) Do you perform main part of the activities relating to archaeological research in-house?

	Yes	No	Don't know
Providing employees for field research - technicians			
Providing employees for field research - workers			
Field documentation			
Geodetic works			
Photo-documentation			
Basic treatment of archaeological finds			
Conservation of finds			
Geophysical and other non-destructive research			
Aerial Archaeology			
Compiling archive research			
Building historical research			
Obtaining and evaluating of eco-facts			
Depository activities			
Exhibitions and lectures			
Other activities (add details, please)			

d) Has your organisation brought in outside specialists or institutions for activities in archaeological or non-archaeological research? Please indicate in which areas they contributed to the work of your organisation.

	Yes	No	Don't know
Providing employees for field research - technicians			
Providing employees for field research - workers			
Field documentation			
Geodetic works			
Photo-documentation			
Basic treatment of archaeological finds			
Conservation of finds			
Geophysical and other non-destructive research			
Aerial Archaeology			
Compiling archive research			
Building historical research			
Obtaining and evaluating of eco-facts			
Depository activities			
Exhibitions and lectures			
Archaeology research management			
Human resources			
Business issues			
Information technology			
Legal issues			
Translating and interpreting			
Collaboration with media/publicity			
Other activities (add details, please)			

e) Do you plan to employ own workers for any of these activities?

Yes / No / Don't know Tick one possibility only

f) Is employing of own workers in any of these activities priority for you (during next two years)?

Yes / No / Don't know Tick one possibility only

Questionnaire two – post profiles

Please complete this sheet for each post title within the organisation (for instance archaeologist, research worker, conservationist, laboratory worker) relating with your archaeological activities.

1.A) Post title:

b) Number of individual working in this post:

2. Please indicate the principal role of the individuals working in this post (tick one box only).

	Number of individuals
Archaeologist – field research	
Archaeologist – monument preservation	
Archaeologist – museum activities	
Archaeologist - education	
Technician – field research	
Documentator	
Conservationist	
Depository manager	
Analyses and measurement specialist	
Geodetic works	

3. Number of individuals working in this post by age and gender:

Age	Female	Male
Aged under 20		
Aged 20-29		
Aged 30-39		
Aged 40-49		
Aged 50-59		
Aged 60 and over		

4. Wages and salaries (in thousands, gross annual):

		Amount of money
Wage/Salary	Minimum	
	Maximum	
	Average	
Weighting allowance	Yes	Minimum
	No	Maximum
		Average

5. Working hours per week:

		Number of individuals
Full-time		
Part-time	> 20 hours per week	
	< 20 hours per week	

6. The length of work-load (permanent or temporary employment):

		Number of individuals
Permanent		
Temporary	Terminate work contract	
	Work contract	
	Locatio operis	

7. Have there been vacancies for this post during last year? **Yes / No**

How long? **Less than 6 months / More than 6 months**

Is it difficult to fill this post? **Yes / No**

8. How many of the individuals working in this post have any of the following qualification?

		Number of individuals
University	Bc.	
	Mgr., PhDr., RNDr., ing. (or equivalent)	
	PhD., Dr., CSc. (or equivalent)	
	DrSc.	
	Doc., Prof.	
Secondary school		
Basic school		

9. Do you employ in this post the individuals of foreign origin?

	Number of persons
Czech Republic	
Slovakia	
Poland	
Other (add details, please)	

10. How many of the people working in this post are disabled?

Yes / No

if yes, add the number of individuals:

Appendix 3 / Job titles of positions that employ archaeologists and other persons working in archaeology

Archaeologists:

- » Archaeologist
- » Archaeologist - curator
- » Archaeologist – collection curator
- » Archaeologist – specialized researcher
- » Archaeologist – historical monument preservation specialist
- » Archaeologist – historical monument preservation
- » Assistant
- » Docent
- » Doctoral student
- » Curator
- » Curator – archaeologist
- » Curator of archaeological collections
- » Curator of collections and moveable property
- » Assistant lecturer
- » Specialized employee
- » Specialized employee – archaeologist
- » Specialized employee for research and science
- » Post-doctoral student
- » Professor
- » Director
- » Independent research specialist – curator
- » Technical worker
- » Research assistant
- » Research worker
- » Research worker – university professor
- » Museum director
- » Managing research scientist

Other specialists / researchers:

- » Analyses and measurement specialist
- » Anthropologist
- » Archival specialist
- » Environmental specialist
- » Historian
- » IT specialist
- » Conservationist
- » Curator of archaeological collections
- » Specialized scientist and researcher
- » Osteologist
- » Historical monument preservation specialist
- » Depository manager
- » Research scientist

Technical workers:

- » Administrative
- » Administrative worker
- » Analyst-diagnostician
- » Archive specialist
- » Assistant
- » Archaeology research assistant
- » Bibliographer and cataloger
- » Worker
- » Documentator
- » Archaeology research documentator
- » Documentator – geodesist
- » Documentator – drawer
- » Documentator – laboratory worker
- » Photographer
- » Geodesist
- » Chief documentator – depository manager
- » Cartographer
- » Librarian
- » Conservationist
- » Conservationist – ceramics
- » Conservationist - restorer
- » Digger
- » Sketcher
- » Laboratory worker
- » Laboratory specialist
- » Lecturer
- » Specialized worker
- » Specialized worker – high-school/ university graduate
- » Auxiliary laboratory worker
- » Archaeology research worker
- » Restorer
- » Restorer - conservationist
- » Specialist
- » Archaeology research specialist
- » Collections management
- » Depository management
- » Collections manager
- » Technical worker
- » Technician
- » Technician – document processing
- » Technician – specialist
- » Technician – field research
- » Field research specialist
- » Field research technician
- » Field research technician – document processing
- » Laboratory manager
- » Chief technician